

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

6'ncı Birleşim
14 Ekim 2025 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GELEN KÂĞITLAR

III.- YOKLAMALAR

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

- 1.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, Iğdır'ın yerel sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması
- 2.- Ankara Milletvekili Lütfiye Selva Çam'ın, Ankara'nın başkent oluşuna ilişkin gündem dışı konuşması
- 3.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, Amasra maden faciasının 3'üncü yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

V.- AÇIKLAMALAR

- 1.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Ankara Milletvekili Lütfiye Selva Çam'ın yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 2.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 3.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 4.- Kütahya Milletvekili Mehmet Demir'in, dün Mısır'da imzalanan Gazze'yle ilgili barış anlaşmasına ilişkin açıklaması
- 5.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, dün Mısır'da imzalanan Gazze'yle ilgili barış anlaşmasına ilişkin açıklaması
- 6.- İstanbul Milletvekili Şengül Karslı'nın, dün Mısır'da imzalanan Gazze'yle ilgili barış anlaşmasına ilişkin açıklaması
- 7.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, Türk lirasının yaşadığı değer kaybına ilişkin açıklaması
- 8.- Rize Milletvekili Harun Mertoğlu'nun, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a ilişkin açıklaması
- 9.- Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar'ın, Gazeteci Hakan Tosun'a ilişkin açıklaması
- 10.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, 13 Nisan sonrası ÇKS kaydı yaptıran üreticilerin mağduriyetine ilişkin açıklaması
- 11.- Kütahya Milletvekili İsmail Çağlar Bayırcı'nın, dün Mısır'da imzalanan Gazze'yle ilgili barış anlaşmasına ilişkin açıklaması
- 12.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, Amasya'nın Aydınca ve Ezinepazar köyleri civarına bölgesel itfaiye istasyonu kurulması talebine ilişkin açıklaması
- 13.- Aydın Milletvekili Evrim Karakoz'un, Tarım Bakanına ilişkin açıklaması
- 14.- Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'in, Habur Sınır Kapısı'na ilişkin açıklaması
- 15.- Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'ın, Şair Ahmed Cevad'ın şehadetinin seneidevriyesine ilişkin açıklaması
- 16.- Kars Milletvekili Adem Çalkın'ın, dün Mısır'da imzalanan Gazze'yle ilgili barış anlaşmasına ilişkin açıklaması
- 17.- Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, Erzincan Çayırılı Meslek Yüksek Okuluna ilişkin açıklaması
- 18.- Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan'ın, dün Mısır'da imzalanan Gazze'yle ilgili barış anlaşmasına ilişkin açıklaması
- 19.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, Kocaeli'deki Körfezray Metro Hattı Projesi'ne ilişkin açıklaması
- 20.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, Rojin Kabaiş'e ilişkin açıklaması
- 21.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın, KESK üyesi KHK mağdurlarının yürüyüşüne ve hasta mahpuslara ilişkin açıklaması
- 22.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, hafif tonajlı nakliye araçlarına tanınan muafiyetin geri alınmasına ilişkin açıklaması
- 23.- Kayseri Milletvekili Aşkın Genç'in, Kayseri'de yaşanan kuraklığa ilişkin açıklaması

- 24.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Adana Fevzi Çakmak Kız Öğrenci Yurduna ilişkin açıklaması
- 25.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, TÜRK-İŞ'in eylül ayı verilerine ilişkin açıklaması
- 26.- İstanbul Milletvekili Kezban Konukçu'nun, Gazeteci Hakan Tosun'a ilişkin açıklaması
- 27.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Türkiye'deki tropikal meyve üretimine ilişkin açıklaması
- 28.- Sivas Milletvekili Rukiye Toy'un, Sivas'ta tabiat parkı ilan edilen alanlara ilişkin açıklaması
- 29.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, besicilerin sorunlarına ilişkin açıklaması
- 30.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, malulen emekli uzman çavuşlara ilişkin açıklaması
- 31.- Bingöl Milletvekili Zeki Korkutata'nın, dün Mısır'da imzalanan Gazze'yle ilgili barış anlaşmasına ilişkin açıklaması
- 32.- Elâzığ Milletvekili Erol Keleş'in, Elâzığ'da düzenlenecek olan 28'inci Uluslararası Hazar Şiir Akşamları'na ilişkin açıklaması
- 33.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, emekli aylıklarına ve sosyal ödemelere ilişkin açıklaması
- 34.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, Türkiye'de azalan yeşil alanlara ve tarım arazilerine, Çorlu ve Ergene'deki hava kirliliğine ilişkin açıklaması
- 35.- Mersin Milletvekili Perihan Koca'nın, Gazeteci Hakan Tosun'a ilişkin açıklaması
- 36.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, 13 Ekim 1923'te Ankara'nın başkent oluşuna ilişkin açıklaması
- 37.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, çalışma haftasına, Ankara'nın başkent oluşunun 102'nci yılına, Amasra maden faciasına, Sumud ve Özgürlük Filolarına, 13 Ekimde Mısır'da gerçekleştirilen barış zirvesine ilişkin açıklaması
- 38.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, oturumu yöneten Başkan Vekili Pervin Buldan'a, "özgürlük" lafını konuşanlara ve İYİ Parti olarak kimlerle aynı masada oturmayacaklarına ilişkin açıklaması
- 39.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve terörsüz Türkiye sürecine ilişkin açıklaması
- 40.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez ile Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 41.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, 13 Ekim 1923'te Ankara'nın başkent oluşuna, Amasra maden faciasına, Trump'ın İsrail Parlamentosundaki sözlerine, Millî Dayanışma, Kardeşlik ve Demokrasi Komisyonuna, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkan Vekili Nuri Aslan hakkında başlatılan soruşturmaya ilişkin açıklaması
- 42.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, Gazze'deki soykırımın 2'nci yılında ateşkesin gündeme gelmiş olmasına ve bu konuda aldıkları sorumluluklara, terörsüz Türkiye sürecine ilişkin açıklaması
- 43.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Muş Milletvekili Sezai Temelli ile Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 44.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 45.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 46.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez ile İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 47.- Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, Rojin Kabaiş'e ilişkin açıklaması
- 48.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Giresun'daki kahverengi kokarca istilasına ilişkin açıklaması
- 49.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Kırşehir'de yapılması planlanan altın madeni projesine ilişkin açıklaması
- 50.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, Rojin Kabaiş'e ilişkin açıklaması
- 51.- Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik'in, Selim Sadak'a ilişkin açıklaması
- 52.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Antalya Milletvekili Atay Uslu'nun YENİ YOL grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 53.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, usule ilişkin açıklaması
- 54.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 55.- Sakarya Milletvekili Ayça Taşkent'in, Gazze'deki soykırıma ilişkin açıklaması
- 56.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, Gazeteci Hakan Tosun'a ve Elâzığ Günişiği Gazetesi sahibi Nafiz Koca'ya ilişkin açıklaması
- 57.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, Trabzon KTÜ Diş Hastanesinin yeni bina inşaatına ilişkin açıklaması
- 58.- İstanbul Milletvekili Adem Yıldırım'ın, Cumhuriyet Halk Partisinin 12 Ekimde Brüksel'de yaptığı mitinge ilişkin açıklaması
- 59.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, D400 Kara Yolu'na ilişkin açıklaması

- 60.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, Antakya'da depremde sonra yıkılan tarihî yapılara ilişkin açıklaması
- 61.- Ordu Milletvekili Naci Şanlıtürk'ün, zirai dondan zarar gören üreticilerin mağduriyetine ilişkin açıklaması
- 62.- Ağrı Milletvekili Nejla Demir'in, hasta mahpus Turan Çubuk'a ilişkin açıklaması
- 63.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Sağlık Bakanı Kemal Memişoğlu'na ve Hattuşa Boğazkale İlçe Devlet Hastanesine ilişkin açıklaması
- 64.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko'nun, "kış dönemi vakıf okulu" adı altındaki etkinliklere ilişkin açıklaması
- 65.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, ek öğretmen ataması talebine ilişkin açıklaması
- 66.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, büyükşehirlerdeki küçük esnafın gerçek usul vergi sistemine geçirilmesine ilişkin açıklaması
- 67.- Mersin Milletvekili Ali Kıratlı'nın, Mersin'de yapılan yatırımlara ve Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 68.- Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'nın, Rojin Kabaiş'e ilişkin açıklaması
- 69.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Rize Milletvekili Harun Mertoğlu'nun DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

- 1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Pervin Buldan'ın, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve Gaziantep Milletvekili Mehmet Mustafa Gürban'ın Twitter'dan attığı mesaja ilişkin konuşması

VII.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

- 1.- YENİ YOL Grubunun, Grup Başkan Vekili Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ ve 20 milletvekili tarafından, son beş yılda tarihi yüz yılı aşan eserler üzerinde yapılan restorasyonların incelenmesi, muhtemel zararların tespiti ve sorumluların belirlenmesi amacıyla 14/10/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Ekim 2025 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi
- 2.- İYİ Parti Grubunun, Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın ve 19 milletvekili tarafından, biyolojik çeşitliliği tehdit eden, gıda güvenliğini riske atan ve tarımsal sürdürülebilirliğe büyük zarar veren kahverengi kokarca zararlısının ülke genelindeki etkilerinin tespiti, mevcut mücadele yöntemlerinin etkililiğinin bilimsel ölçütlerle değerlendirilmesi ve entegre bir çözüm stratejisinin geliştirilmesi amacıyla 8/10/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Ekim 2025 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi
- 3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Sezai Temelli ve Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit tarafından, cezaevlerindeki idare gözlem kurullarının infaz yakma kararlarının araştırılması amacıyla 14/10/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Ekim 2025 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

VIII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

- 1.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Cumhurbaşkanına hakaret suçundan başlatılan soruşturma sayısına ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/30197)
- 2.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Van T Tipi Kapalı Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/30200)
- 3.- Manisa Milletvekili Bekir Başevirgen'in, çalışmaya devam eden emeklilere ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan'ın cevabı (7/30215)
- 4.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, iş yerlerinde mobbingin önlenmesi için yapılan çalışmalara ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan'ın cevabı (7/30216)
- 5.- Konya Milletvekili Ali Yüksel'in, TÜBİTAK tarafından desteklenen AR-GE projelerinin sektörel dağılımlarına ilişkin sorusu ve Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır'ın cevabı (7/30290)
- 6.- İstanbul Milletvekili Nimet Özdemir'in, TÜİK'in 2024 yılı Yıllık Sanayi Ürün İstatistiklerine ilişkin sorusu ve Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır'ın cevabı (7/30292)
- 7.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Ulukışla ilçesinde gerçekleştirilmesi planlanan Endüstriyel Park Projesi'ne ilişkin sorusu ve Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır'ın cevabı (7/30293)
- 8.- Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, Van T Tipi Kapalı Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/30347)
- 9.- Van Milletvekili Gülderen Varli'nin, kadına yönelik şiddet vakalarının önlenmesi için yapılan çalışmalara ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/30348)
- 10.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bazı kişilere gönderilen dolandırıcılık amaçlı bir mesaja ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/30349)

11.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Kartepe ilçesinde kurulan ve kurulması planlanan sanayi tesislerinin çevresel etkisine,

- İzmir Milletvekili Haydar Altıntaş'ın, Malatya'nın Battalgazi ve Yeşilyurt ilçelerinde rezerv alan olarak belirlenen alanlara, Murat Dağı yakınlarında yapılması planlanan bir altın madeni projesinin ÇED sürecine,
- İstanbul Milletvekili Evrim Rızvanoğlu'nun, Hatay'ın Samandağ ilçesindeki Milleyha Kuş Cenneti'nin korunması talebine,
- Van Milletvekili Zülküf Uçar'ın, Van'ın Çatak ilçesi Konalga Mahallesi'ndeki barınma ve altyapı sorunlarına,
- Bursa Milletvekili Orhan Sarıbal'ın, Bursa'nın Kestel ilçesinde Bulgaristan'dan göçen ailelere tahsis edilen bazı arsa ve konutların usulsüz olarak devredildiği iddiasına,
- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'da bir belediye otobüsü şoförünün engelli bir kişiyi otobüse almamasına ve ildeki ulaşım altyapısının engelli erişimine uygunluğuna,
- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Bingöl'de orman yangınlarına karşı alınan önlemlere,
- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Bursa'nın Nilüfer ilçesine bağlı 30 Ağustos Zafer Mahallesi'ndeki kimyasal gaz sızıntısına,
- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, yapı kayıt belgesine sahip olmasına rağmen haklarında yıkım kararı verilen yapılara,
- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'ın, Bitlis'te bulunan bir kamu kurumunun 2023'ten bu yana doğrudan temin usulüyle yaptığı harcamalara,
- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Bingöl'ün Karlıova ilçesinde yapılması planlanan JES projesinin çevresel etkilerine,
- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, Rusumat-4 Anıtı'nın teknik şartnameye aykırı yapılarak haksız kazanç elde edildiği iddiasına,
- Düzce Milletvekili Talih Özcan'ın, Düzce Belediyesi tarafından 2026 yılı için belirlenen arsa metrekare birim değerlerine,
- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, Diyarbakır'ın Bağlar ilçesi Fatih Mahallesi'ndeki metruk yapılarla bağlantılı suçlara,

İlişkin soruları ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum'un cevabı (7/30357), (7/30833), (7/30834), (7/30835), (7/30839), (7/30840), (7/30841), (7/31633), (7/31635), (7/31636), (7/31757), (7/31759), (7/31872), (7/31873), (7/32341)

12.- Aydın Milletvekili Hüseyin Yıldız'ın, cezaevlerinde annesiyle birlikte kalan 0-6 yaş arası çocuklara ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/30441)

13.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, 2020 yılından bu yana TCK 158 kapsamında açılan davalara ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/30443)

14.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, bilişim sistemleri yoluyla işlenen dolandırıcılık suçunun kapsamı sebebiyle yaşanan mağduriyete ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/30447)

15.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu'nun, Elazığ Kadın Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkûmun tahliye talebine ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/30449)

16.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nun, Diyarbakır'ın son beş yıldaki işsizlik verilerine ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan'ın cevabı (7/30451)

17.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, 2020-2025 yılları arasında Bakanlık tarafından Ankara'ya yapılan kamu yatırımlarına ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan'ın cevabı (7/30452)

18.- Aydın Milletvekili Hüseyin Yıldız'ın, engelli istihdamına ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan'ın cevabı (7/30453)

19.- Ankara Milletvekili Deniz Demir'in, 2025 yılının Temmuz ayında İzmir'in ilçelerinde çıkan orman yangınlarının nedenine ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/30469)

20.- İzmir Milletvekili Seda Kâya Ösen'in, 2025 yılının Temmuz ayında İzmir'in ilçelerinde çıkan orman yangınlarının nedenine ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/30473)

21.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, 2025 yılının Temmuz ayında İzmir'in ilçelerinde çıkan orman yangınlarının nedenine ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/30475)

22.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, 2025 yılının Temmuz ayında İzmir'in ilçelerinde çıkan orman yangınlarının nedenine ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/30478)

23.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, 2025 yılının Temmuz ayında İzmir'in ilçelerinde çıkan orman yangınlarının nedenine ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/30480)

24.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, Şanlıurfa'nın Suruç ilçesinde yaşanan sanayi altyapısı sorununa ilişkin sorusu ve Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır'ın cevabı (7/30520)

25.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Antalya'nın Kumluca ilçesine bağlı Adrasan Mahallesi'nde faaliyet gösteren teknelerin liman ihtiyacına ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/30542)

26.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, 2023'ten bu yana internet üzerinden işlenen dolandırıcılık suçlarına ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/30550)

27.- İzmir Milletvekili Yüksel Taşkın'ın, ceza infaz kurumlarında hayatını kaybeden mahkûmlara ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/30551)

28.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, 2024'ten bu yana meydana gelen iş kazalarına ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan'ın cevabı (7/30556)

29.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, Ordu Büyükşehir Belediyesinin bir bağlı kuruluşunda çalışan işçilerin maaş ve özlük haklarına ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan'ın cevabı (7/30557)

30.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Uşak'ta trafik kazalarının önlenmesi için yürütülen çalışmalara ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/30654)

31.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, yargı bağımsızlığının güçlendirilmesi için yapılan çalışmalara ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/30676)

32.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı'nın tutuklanması sonucu gerçekleşen protestolar nedeniyle gözaltına alınan kişilere ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/30677)

33.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, İstanbul Çağlayan Adliyesinde yaşanan bir olaya ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/30678)

34.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, düşünce ve ifade özgürlüğünün korunması ve geliştirilmesine ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/30681)

35.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, 2024 yılı Hukukun Üstünlüğü Endeksi'nde Türkiye'nin sıralamasına ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/30683)

36.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, bir siyasi partinin kurultayının geçerliliği hakkında yürütülen yargılamaya ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/30684)

37.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, Cumhurbaşkanına hakaret suçu sebebiyle haklarında soruşturma ve kovuşturma başlatılan kişi sayısına ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/30685)

38.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, son beş yılda tutuklanan gazetecilere ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/30687)

39.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Antalya S Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkûmun sağlık durumuna ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/30689)

40.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, belediyenin prim borçları karşılığında devredilen Kumburnu Sosyal Tesislerinin satışa çıkarılmasına ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan'ın cevabı (7/30693)

41.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, son beş yıldaki çalışan ve işsiz sayılarına ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan'ın cevabı (7/30694)

42.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, bir firmanın İstanbul'da bulunan bazı fabrikalarında yaşanan gıda zehirlenmesi vakasına ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan'ın cevabı (7/30695)

43.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, özel elektrik üretim şirketlerine sağlanacak teşviklere ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/30719)

44.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Dumlu 1 No.lu Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/30811)

45.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Dumlu 1 No.lu Cezaevinde bulunan bir mahkûmun sağlık durumuna ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/30814)

46.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Dumlu 1 No.lu Cezaevinde bulunan bir mahkûmun sağlık durumuna ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/30815)

47.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Dumlu 1 No.lu Cezaevinde bulunan bir mahkûmun sağlık durumuna ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/30820)

48.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, siyasiler ve gazetecilerin yargılandığı bazı davalara ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/30891)

49.- Mardin Milletvekili George Aslan'ın, Beşikdüzü T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkûmun hak ihlaline uğradığı iddiasına ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/30894)

50.- İstanbul Milletvekili Turan Taşkın Özer'in, Marmara 5 No.lu Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/30897)

51.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, cezaevlerinde tutuklu bulunan kişilerin eşlerinin doğumlarında yanlarında bulunması talebine ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/30900)

52.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, cezaevlerinde annesiyle birlikte kalan çocuklara ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/30901)

53.- İstanbul Milletvekili Turan Taşkın Özer'in, 2020-2025 yılları arasında cezaevlerinde hak ihlali iddiasıyla yapılan şikâyet sayısına ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/30902)

54.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, bireysel kredi ve kredi kartı borcu nedeniyle haklarında icra takibi başlatılan kişilere ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/30909)

- 55.- Bursa Milletvekili Hasan Öztürk'ün, halkı kin ve düşmanlığa alenen tahrik suçu kapsamında başlatılan soruşturmalara ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/31009)
- 56.- Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir'in, 30 Haziran 2025 tarihinde İstanbul'da bir vatandaşın tutuklanmasına ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/31010)
- 57.- Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'ın, 2019 yılından bu yana Bakanlık tarafından yapılan ihalelere ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur Özdemir Göktaş'ın cevabı (7/31021)
- 58.- Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'ın, 2019 yılından bu yana Bakanlık tarafından yapılan ihalelere ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan'ın cevabı (7/31023)
- 59.- Edirne Milletvekili Ediz Ün'ün, ALO 182 Çağrı Merkezi çalışanlarının taşeron firma değişmesi nedeniyle yaşadıkları mağduriyete ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan'ın cevabı (7/31024)
- 60.- Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'ın, 2019 yılından bu yana Bakanlık tarafından yapılan ihalelere ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/31106)
- 61.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, yenidoğan bebeklere sağlanan sağlık hizmetleri üzerinden haksız kazanç elde eden bir suç örgütüne yönelik soruşturmaya ilgili bilgilerin kamuoyuyla paylaşılması talebine ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/31434)
- 62.- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'ın, bir kişinin tahliyesi için bazı hâkim ve avukatlara para verildiği iddiasına ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/31436)
- 63.- Muş Milletvekili SümeYYe Boz'un, 13 Temmuz 2025 tarihinde İstanbul'un Bayrampaşa ilçesinde bir olayda kolluk kuvvetlerinin kötü muamelede bulunduğu iddiasına ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/31438)
- 64.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, İzmir 2 No.lu F Tipi Yüksek Güvenlikli Cezaevinde bulunan bir mahkûmun tahliye talebine ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/31440)
- 65.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit'in, sosyal medya paylaşımı nedeniyle hakkında soruşturma açılan kişilere ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/31441)
- 66.- Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir'in, bazı vatandaşların kesinleşmiş yargı kararına rağmen tazminatlarını alamadığı iddiasına ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/31442)
- 67.- İstanbul Milletvekili Özgül Saki'nin, 13 Temmuz 2025 tarihinde İstanbul'un Bayrampaşa ilçesinde bir olayda kolluk kuvvetlerinin kötü muamelede bulunduğu iddiasına ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/31444)
- 68.- İzmir Milletvekili Yüksel Taşkın'ın, Yükseköğretim Kurumları Sınavı'na giren mahkûmlara ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/31457)
- 69.- İzmir Milletvekili Yüksel Taşkın'ın, hükümlülerin üniversite tercih sürecine ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/31458)
- 70.- Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir'in, İzmir'in Aliağa ilçesinde bulunan gemi söküm tesislerinde yaşanan iş kazalarında hayatını kaybeden işçilere ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan'ın cevabı (7/31468)
- 71.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, SGK ve vergi borçlarında haklarında yasal takip başlatılan KOBİ'lere ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan'ın cevabı (7/31469)
- 72.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, İzmir'in Aliağa ilçesinde bulunan gemi söküm tesislerinde yaşanan iş kazalarında hayatını kaybeden işçilere ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan'ın cevabı (7/31470)
- 73.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, sanayi sitelerinde sigortasız ve çalışma izni olmadan işçi çalıştırdığı tespit edilen iş yerlerine ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan'ın cevabı (7/31472)
- 74.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, mevsimlik tarım işçilerinin sorunlarına ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan'ın cevabı (7/31475)
- 75.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, Tekirdağ'da elektrik iletim ve dağıtım altyapısının bakım ve denetimine ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/31488)
- 76.- Batman Milletvekili Mehmet Rüşti Tiryaki'nin, Elazığ-Diyarbakır Hızlı Demiryolu Etüt Projesi'ne ve Ergani-Leylek-Diyarbakır-Bozdemir Demiryolu Etüt Projesi'ne ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/31604)
- 77.- Hakkâri Milletvekili Vezir Coşkun Parlak'ın, Bolu F Tipi Cezaevindeki bazı mahkûmların tahliye edilmediği iddiasına ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/31620)
- 78.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, 2015 yılından bu yana gençler hakkında TCK 158 kapsamında açılan davalara ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/31621)
- 79.- İstanbul Milletvekili Ahmet Şık'ın, yüksek sıcaklıklara karşı yürütülen iş sağlığı ve güvenliği çalışmalarına ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan'ın cevabı (7/31627)
- 80.- Van Milletvekili Zülküf Uçar'ın, Van'ın Tuşba ilçesine bağlı Beyüzümü ve Seyrantepe Mahalleleri arasındaki hemzemin geçidin kapatılmasına ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/31699)
- 81.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'nın Siverek ve Viranşehir ilçeleri arasında bulunan Karakeçi mevkiindeki yolun iyileştirilmesi talebine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/31703)

82.- Kayseri Milletvekili Aşkın Genç'in, Kayseri-Yerköy YHT Projesi'ne ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/31704)

83.- Kayseri Milletvekili Aşkın Genç'in, Kayseri'de son beş yılda meydana gelen ölümlü otobüs ve tren kazalarına ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/31705)

84.- Kayseri Milletvekili Aşkın Genç'in, Kayseri'deki Boğazköprü Lojistik Merkezi Projesi'nin faaliyete geçme tarihine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/31707)

85.- İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türel'i'nin, uluslararası bir örgüt tarafından yayımlanan Yolsuzluk Algı Endeksi'ne ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/31710)

86.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Marmara Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkûmun adil yargılanmadığı iddiasına ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/31715)

87.- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'ın, Bitlis'te bulunan bir kamu kurumunun 2023'ten bu yana doğrudan temin usulüyle yaptığı harcamalara ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/31719)

88.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, 7 Temmuz 2025 tarihinde Ferizli Ceza İnfaz Kurumunda yaşanan iki intihar vakasına ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/31723)

89.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Şanlıurfa 1 No.lu T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkûma verilen disiplin cezası nedeniyle tahliyesinin ertelenmesine ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/31724)

90.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Sincan T Tipi Cezaevinde bulunan bir hükümlünün tahliye edilmediği iddiasına ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/31728)

91.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Sincan 2 No.lu Yüksek Güvenlikli Cezaevinde bulunan bir mahkûmun nakil talebine ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/31729)

92.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Elazığ 1 No.lu Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkûmun tahliye talebine ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/31731)

93.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, cezaevinde bulunan bir mahkûmun telefonda şarkı söylemesine izin verilmediği iddiasına ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/31732)

94.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Edirne F Tipi Cezaevinde bulunan bir mahkûmun hak ihlaline uğradığı iddiasına ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/31733)

95.- İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türel'i'nin, Aliağa-İzmir Bölünmüş Yol Projesi'nin akıbetine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/31843)

96.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, son beş yılda gerçekleşen kadına yönelik şiddet olayları ile kadın cinayetlerine ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/31857)

97.- İzmir Milletvekili Seda Kâya Ösen'in, İzmir'in bazı ilçelerinde yaşanan elektrik kesintilerine ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/31882)

98.- Manisa Milletvekili Şenol Sunat'ın, bazı firmaların sahte kapasite raporlarıyla Türkiye Şeker Fabrikalarından ucuz şeker temin ettiği iddiasına ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ömer Bolat'ın cevabı (7/31972)

99.- İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türel'i'nin, Otoyol kavşağı- Torbalı- Belevi Devlet Yolu Projesi'nin akıbetine, İzmir-Çeşme ayrımı ve Seferihisar-Selçuk-Kuşadası Ayrımı Yolu Projesi'nin akıbetine, Kemalpaşa-Torbalı İl Yolu Projesi'nin akıbetine, Foça Ayrımı-Seyrek-İzmir Ayrımı Yolu Projesi'nin akıbetine, İlişkin soruları ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/31975), (7/31976), (7/31977), (7/31978)

100.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, 2023-2025 yılları arasında altyapı projelerinin geçtiği ormanlık alanlarda çıkan yangın sayısına ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/31981)

101.- Tunceli Milletvekili Ayten Kordu'nun, Tunceli-Ovacık ve Tunceli-Pülümür yollarında yaşanan kazaların önlenmesi için alınması gereken tedbirlere,

Tunceli'de bulunan kara yollarının iyileştirilmesi ve yol güvenliğinin artırılması için yapılan çalışmalara,

İlişkin soruları ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/31982), (7/31983)

102.- Hakkâri Milletvekili Vezir Coşkun Parlak'ın, 6-8 Ekim olayları nedeniyle yapılan yargılamalara ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/32003)

103.- Mardin Milletvekili Salihe Aydeniz'in, Bolu F Tipi Kapalı Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/32004)

104.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Bakırköy Kadın Kapalı Cezaevinde kalan çocuklu bir mahkûmun tahliye talebine ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/32012)

105.- Kırklareli Milletvekili Fahri Özkan'ın, kredi borçlarını ödemeyen emeklilerin maaşlarına haciz uygulanmasına ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhani'nin cevabı (7/32017)

106.- İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türel'i'nin, kayıt dışı istihdam oranına ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhani'nin cevabı (7/32018)

- 107.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, HGS geçişlerinde ihlali geçiş yapan ve süresi içinde ücretini ödemeyen sürücülere başlatılan icra takiplerine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/32096)
- 108.- Hakkâri Milletvekili Öznur Bartin'in, Hakkâri'de bir mezarlıkta kimsesizler bölümüne defnedilen cenazelere ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/32108)
- 109.- Hakkâri Milletvekili Onur Düşünmez'in, Hakkâri'de bir mezarlıkta kimsesizler bölümüne defnedilen cenazelere ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/32115)
- 110.- Bursa Milletvekili Hasan Öztürk'ün, sahte diploma düzenleyen kişiler hakkında açılan soruşturmalara ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/32117)
- 111.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Menemen R Tipi Cezaevinde bulunan bir mahkûmun nakil talebine ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/32125)
- 112.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, alkollü araç kullanırken bir kişinin ölümüne sebep olan sanığın tahliye edilmesine ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/32126)
- 113.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Şanlıurfa 2 No.lu T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkûmun tahliyesinin ertelenmesine ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/32129)
- 114.- İstanbul Milletvekili Cengiz Çiçek'in, Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği Konseyi üyelerine ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan'ın cevabı (7/32135)
- 115.- İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türeli'nin, Tire-Belevi Yolu Projesi'nin akıbetine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/32221)
- 116.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, 2023'ten bu yana YHT seferlerinde yaşanan gecikmelere ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/32223)
- 117.- Muş Milletvekili SümeYYe Boz'un, Hakkâri'de bir mezarlıkta kimsesizler bölümüne defnedilen cenazelere ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/32230)
- 118.- İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türeli'nin, iş kazalarının önlenmesine yönelik çalışmalara ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan'ın cevabı (7/32232)
- 119.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Bakanlık ve bağlı teşkilatlarında 2018-2025 yılları arasında fiilen çalışmadığı halde maaş aldığı tespit edilen personele ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan'ın cevabı (7/32233)
- 120.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Bakanlık ve bağlı teşkilatlarında 2018-2025 yılları arasında fiilen çalışmadığı halde maaş aldığı tespit edilen personele ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/32295)
- 121.- İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türeli'nin, İzmir Limanı Modernizasyonu Projesi'nin akıbetine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/32296)
- 122.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, HGS'ye yönelik siber saldırılara ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/32297)
- 123.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Sincan T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkûmun tahliye edilmediği iddiasına ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/32323)
- 124.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Antalya S Tipi Yüksek Güvenlikli Cezaevinde bulunan bir mahkûmun nakil talebine ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/32331)
- 125.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Tekirdağ 1 No.lu F Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkûmun sağlık durumuna ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/32333)
- 126.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Marmara 6 No.lu Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkûmun sağlık durumuna ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/32334)
- 127.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, İzmir'in Karşıyaka ilçesinde yaşanan elektrik kesintilerine ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/32347)
- 128.- Hakkâri Milletvekili Öznur Bartin'in, Hakkâri'de bulunan bir köyün yol, altyapı, elektrik ve su sorununa ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/32384)
- 129.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Kavak S Tipi Kapalı Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/32427)
- 130.- Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy'un, okullarda görev yapan destek personelinin kadroya alınması ve TYP kapsamının genişletilmesi talebine ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan'ın cevabı (7/32462)
- 131.- Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'in, bir elektrik dağıtım şirketinin sebep olduğu mağduriyete ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/32477)
- 132.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, Türkiye'de çıkarılan petrol ve doğal gazdan alınan devlet hissesinden illere aktarılan tutara ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/32481)
- 133.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, Şanlıurfa'nın Siverek ilçesinde bulunan Karacadağ bölgesinde yaşanan elektrik kesintilerine ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/32482)
- 134.- Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy'un, yapay zekâ tabanlı uygulamaların denetimine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/32536)

- 135.- Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy'un, Kayseri iline bağı Sarız ilçesinde bulunan yolların iyileştirilmesi talebine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/32537)
- 136.- İzmir Milletvekili Burcugül Çubuk'un, Söke-Kuşadası kara yolunun Yaylaköy mevkiinde yaşanan çökmeye ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/32538)
- 137.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz'ın, Diyarbakır'ın Bismil ilçesine bağı Çavuşoğlu köyünde DEDAŞ tarafından kesilen elektrik faturalarına ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/32651)
- 138.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Türk plakalı bazı tırların Çin'de rehin alındığı olaya ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ömer Bolat'ın cevabı (7/32697)
- 139.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Türk plakalı bazı tırların Çin'de rehin alındığı olaya ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/32699)
- 140.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz'ın, 2024 yılında motosikletli kuryelerin karıştığı ölümlü kazalara, Motosikletli kuryelerin sürüş güvenliği için yapılan çalışmalara, İlişkin soruları ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/32700), (7/32701)
- 141.- Antalya Milletvekili Aliye Coşar'ın, Turizm Yolu Projesi'nin akıbetine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/32702)
- 142.- Eskişehir Milletvekili İbrahim Arslan'ın, afet durumlarında mobil haberleşme altyapısında yaşanan sorunların önlenmesine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/32704)
- 143.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, Kuşadası-Söke kara yolunda meydana gelen çökmeye ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/32706)
- 144.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Fethiye Körfezi'ndeki temizlik çalışmalarına ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/32707)
- 145.- İzmir Milletvekili Rıfat Turuntay Nalbantoğlu'nun, İzmir PTT Başmüdürlüğüyle ilgili bazı usulsüzlük iddialarına ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/32709)
- 146.- Gaziantep Milletvekili Sevdâ Karaca Demir'in, PTT A.Ş. bünyesinde çalışan bazı taşeron işçilerin esnaf kurye modeline geçmeye zorlandığı iddiasına ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/32711)
- 147.- Hakkâri Milletvekili Onur Düşünmez'in, Hakkâri'nin Yüksekova ilçesine otogar yapılması talebine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/32713)
- 148.- Hakkâri Milletvekili Onur Düşünmez'in, Hakkâri-Çukurca kara yolunda yürütülen yol çalışmasına ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/32714)
- 149.- Manisa Milletvekili Şenol Sunat'ın, kara yolu yük taşımacılığı sektörünün sorunlarına ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/32716)
- 150.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz'ın, Suriye'ye yapılan doğal gaz ihracatına ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/32743)
- 151.- Adana Milletvekili Burhanettin Bulut'un, 10 Ağustos 2025 tarihinde Balıkesir'de meydana gelen depremin ardından yaşanan iletişim sorununa ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/32790)
- 152.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, bir bakan yardımcısının öz geçmişinde belirttiği eğitim durumuna ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/32791)
- 153.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, Söke-Kuşadası kara yolunda çöken bir alana ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/32793)
- 154.- Ağrı Milletvekili Nejla Demir'in, Ağrı'nın Doğubayazıt ilçesine araç muayene istasyonu kurulması talebine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/32794)
- 155.- İzmir Milletvekili Tamer Osmanağaoğlu'nun, İzmir'in Bergama ilçesindeki bir mahallenin telekom altyapı sorununa, İzmir'in Dikili ilçesindeki bir mahallenin internet altyapısı sorununa, İzmir'in Dikili ilçesindeki bir mahallenin TELEKOM altyapı sorununa, İzmir'in Güzelbahçe ilçesine bağı Yelki Mahallesi'ne baz istasyonu kurulmasına, İzmir'in Kınık ilçesindeki bir mahallenin mobil iletişim altyapısı sorununa, İzmir'in Torbalı ilçesindeki bir mahallenin internet altyapı sorununa, İzmir'in Urla ilçesindeki bir mahallenin internet altyapısı sorununa, İzmir'in Torbalı ilçesine bağı Ahmetli Mahallesi'ne baz istasyonu kurulmasına, İzmir'in Bergama ilçesindeki bir mahallenin mobil iletişim altyapısı sorununa, İlişkin soruları ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/32795), (7/32796), (7/32797), (7/32798), (7/32800), (7/32801), (7/32802), (7/32803), (7/32804)
- 156.- İzmir Milletvekili Tamer Osmanağaoğlu'nun, İzmir'in Buca ilçesine bağı Ufuk Mahallesi'ne PTT şubesi açılmasına ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/32805)

157.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzılmaz'ın, TEİAŞ tarafından yapılan bir ihaleye ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/32841)

158.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Şırnak ve benzer iklim koşullarına sahip illerde yaz aylarında elektrik faturası için özel tarife uygulanması talebine ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/32843)

159.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, yurt dışındaki üniversitelerden mezun olup denklik belgesiyle Bakanlıkta işe başlayan personele,

- İzmir Milletvekili Tamer Osmanağaoğlu'nun, uyuşturucu bağımlılığına karşı alınan önlemlere,
- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, İran'da öğrenim gören bir öğrencinin eğitimine Türkiye'de devam etme talebine,

- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Şırnak'ın Silopi ilçesinde bazı okul bahçelerine trafo kurulmasına,
- Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar'ın, Tekirdağ'da eğitim alanında yaşanan sorunlara,
- Isparta Milletvekili Hikmet Yalın Halıcı'nın, Isparta'da depreme karşı güçlendirme yapılan okullara,
- Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'in, Şırnak'ın Silopi ilçesinde bulunan bir ortaokulun bahçesine trafo kurulmasına,
- Tunceli Milletvekili Ayten Kordu'nun, eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanmasına,
- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, eğitim politikalarına,
- Gaziantep Milletvekili Sevdâ Karaca Demir'in, Muğla'nın Ortaca ilçesine bağlı Fevziye köyünde bulunan öğrencilere sağlanan taşımali eğitimin sonlandırılmasına,
- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, öğretmen atamalarına,
- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, Kahramanmaraş'ın Elbistan ilçesindeki bazı okullarda taşımali eğitimde kullanılan servislerin kaldırılmasına,

İlişkin soruları ve Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin'in cevabı (7/32868), (7/33176), (7/33623), (7/33625), (7/33719), (7/33720), (7/33804), (7/33809), (7/33810), (7/33811), (7/33891), (7/33894)

160.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, afet durumlarında mobil haberleşme altyapısında yaşanan sorunların önlenmesine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/32905)

161.- Manisa Milletvekili Şenol Sunat'ın, afet durumlarında mobil haberleşme altyapısında yaşanan sorunların önlenmesine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/32907)

162.- İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türeli'nin, İzmir-Çeşme ayrımı, Balıköva-Mordoğan-Karaburun yolunun akıbetine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/32908)

163.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Hatay'ın Dörtöl ilçesinde faaliyet gösteren bir liman işletmesinin canlı hayvan sevkıyatı iznine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/32910)

164.- İzmir Milletvekili Tamer Osmanağaoğlu'nun, İzmir'in Güzelbahçe ilçesine bağlı bir mahalleye baz istasyonu kurulması talebine,

İzmir'in Karaburun ilçesine bağlı bir mahallenin TELEKOM altyapı sorununa,
İzmir'in Kınık ilçesine bağlı bir mahalleye baz istasyonu kurulması talebine,
İzmir'in Gaziemir ilçesine bağlı bir mahallenin TELEKOM altyapı sorununa,
İzmir'in Gaziemir ilçesine bağlı bir mahallenin TELEKOM altyapı sorununa,
İzmir'in Gaziemir ilçesine bağlı Beyazevler Mahallesi'nin GSM ve internet altyapısı sorununa,
İlişkin soruları ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/32911), (7/32912), (7/32913), (7/32914), (7/32915), (7/32916)

165.- İstanbul Milletvekili Burak Akburak'ın, maden işletmeleri tarafından yeraltı sularının kullanılması sebebiyle yaşanan sorunlara ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/32967)

166.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nun, gıda israfını önlemeye yönelik çalışmalara ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ömer Bolat'ın cevabı (7/33015)

167.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'in Ardanuç ilçesinde bulunan PTT şubesinin kapatılacağı iddiasına ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/33017)

168.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, Van Çevre Yolu Projesi'nin akıbetine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/33018)

169.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Muğla'da yapılan Göcek-1 ve Göcek-2 tünellerinden geçiş ücreti alınmasına ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/33020)

170.- Hatay Milletvekili Adnan Şefik Çirkin'in, THY'nin Lefkoşa-Hatay uçuşları için belirlediği bilet fiyatlarına ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/33021)

171.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, Şanlıurfa'nın Sıruç ilçesine doğal gaz altyapısı ulaştırılması talebine ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/33050)

172.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, Mardin'in Artuklu ilçesine bağlı Akbağ Mahallesi'nde kurulması planlanan GES'e ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/33053)

173.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Şırnak'ın İdil ilçesine bağlı Özbek köyünde DEDAŞ'a ait bir insansız hava aracının düşürülmesine ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/33055)

174.- Karabük Milletvekili Cevdet Akay'ın, PTT AVM'nin ortaklık yapısına ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/33112)

175.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzılmaz'ın, TEİAŞ Genel Müdürlük binasının tadilatında ana taşıyıcı kolonların kesildiği iddiasına ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/33138)

176.- Manisa Milletvekili Şenol Sunat'ın, kırtasiye ürünlerinin fiyatlarında yaşanan artışa ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ömer Bolat'ın cevabı (7/33204)

177.- Eskişehir Milletvekili İbrahim Arslan'ın, PTT bünyesinde gerçekleştirilecek olası bir yapılanmaya ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/33208)

178.- İstanbul Milletvekili Mustafa Kaya'nın, Sivas Nuri Demirağ Havalimanı'nda uçuşları artırmak için yapılan çalışmalara ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/33210)

179.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Kuş Yuvası tünelleri ile Mahmutlar arasındaki etap için ne zaman ihale yapılacağına,

D-400 Kara Yolu'nun Antalya'dan geçen bölümünün yol aydınlatmasına,

Antalya'nın Manavgat ilçesinden geçen D400 Kara Yolu'ndaki orta refüjde peyzaj düzenlemesi yapılmasına,

Antalya'nın Manavgat ilçesine köprülül kavşak yapılması talebine,

İlişkin soruları ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/33212), (7/33213), (7/33214), (7/33215)

180.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, Bursa'nın Mustafakemalpaşa ilçesindeki bor madenine ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/33233)

181.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, esnaf ve sanatkârlar kooperatif başkanlarının sigorta prim ödemelerine ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ömer Bolat'ın cevabı (7/33308)

182.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Diyarbakır ilinde aşırı sıcaklara karşı alınan önlemlere,

Kilis ilinde aşırı sıcaklara karşı alınan önlemlere,

Hakkâri ilinde aşırı sıcaklara karşı alınan önlemlere,

Tunceli ilinde aşırı sıcaklara karşı alınan önlemlere,

Bingöl ilinde aşırı sıcaklara karşı alınan önlemlere,

Bitlis ilinde aşırı sıcaklara karşı alınan önlemlere,

Muş ilinde aşırı sıcaklara karşı alınan önlemlere,

Van ilinde aşırı sıcaklara karşı alınan önlemlere,

Ağrı ilinde aşırı sıcaklara karşı alınan önlemlere,

Batman ilinde aşırı sıcaklara karşı alınan önlemlere,

Siirt ilinde aşırı sıcaklara karşı alınan önlemlere,

İlişkin soruları ve Ticaret Bakanı Ömer Bolat'ın cevabı (7/33452), (7/33453), (7/33454), (7/33455), (7/33456), (7/33457), (7/33458), (7/33459), (7/33460), (7/33461), (7/33462)

183.- Mersin Milletvekili Perihan Koca'nın, Uşak'ta faaliyet gösteren bir altın madeninin çevresel etkilerine ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/33518)

184.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, OYAK'ın faaliyetlerine ilişkin sorusu ve Millî Savunma Bakanı Yaşar Güler'in cevabı (7/33546)

185.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, PTT'nin taşeron firmalar aracılığıyla yaptırdığı işlere ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/33564)

186.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Gabar Dağı'ndaki petrol üretimine ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/33604)

187.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Kulp Çayı üzerinde bulunan HES'in çevresel etkilerine ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/33606)

188.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'de yapılması planlanan havaalanının akıbetine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/33659)

189.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, Eskişehir Hasan Polatkan Havalimanı'ndan tarifeli uçak seferi yapılması talebine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/33660)

190.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, TOKİ tarafından ülke genelinde yapılması planlanan toplu sığınaklara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/33741)

191.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, bir futbol kulübüne verilen cezaya ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/33742)

192.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, TOKİ tarafından ülke genelinde yapılması planlanan toplu sığınaklara ilişkin sorusu ve Millî Savunma Bakanı Yaşar Güler'in cevabı (7/33813)

193.- Isparta Milletvekili Hikmet Yalım Halıcı'nın, vergi muafiyeti tanınan bir vakfa ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/33821)

194.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, yurt dışı çıkış harcına yapılan zamma ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/33822)

195.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Afyonkarahisar'da bulunan mermer üreticilerine ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/33856)

196.- Van Milletvekili Sinan Çiftçiyürek'in, futbol kulüpleri tarafından yurt dışından yapılan transferlere ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ömer Bolat'ın cevabı (7/33908)

197.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, limon ve elma ihracatının kısıtlanmasına ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ömer Bolat'ın cevabı (7/33909)

198.- Adana Milletvekili Sadullah Kısacık'ın, Türkiye ile Katar arasında imzalanan Ticari ve Ekonomik Ortaklık Anlaşması'na ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/33923)

199.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi öğrencisi bir kadının hayatını kaybetmesi üzerine yürütülen soruşturmaya ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/34028)

200.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, Harran Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesindeki derslik sayısına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/34204)

14 Ekim 2025 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.01

BAŞKAN: Başkan Vekili Pervin BULDAN

KÂTİP ÜYELER: Nurten YONTAR (Tekirdağ), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

----- 0 -----

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisinin 6'ncı Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Iğdır'ın yerel sorunları hakkında söz isteyen Iğdır Milletvekili Sayın Yılmaz Hun'a aittir.

Buyurunuz Sayın Hun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, Iğdır'ın yerel sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

YILMAZ HUN (Iğdır) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, seçim bölgem Iğdır'ın yerel sorunlarını konuşmak üzere gündem dışı söz almış bulunmaktayım.

Değerli milletvekilleri, Iğdır halkı en temel insan hakkı olan sağlık hizmetlerine erişimde ciddi sıkıntılar yaşamaktadır. Şehrimizdeki devlet hastanesinde tıbbi cihaz ve donanım yetersizliğinden dolayı vatandaşlarımız basit sağlık sorunlarında bile Van, Erzurum ya da çevre illere gitmek zorunda kalmaktadır; bu durum erken teşhisi ortadan kaldırmaktadır. Iğdırlı hastalar hastaneye, doktora, tedaviye ulaşamadığı için bu yollarda sürekli olarak vefat etmekte. Erzurum-Van yolları Iğdır halkları açısından âdeta çileye dönüşüyor. Iğdır Devlet Hastanesinde branş doktoru eksikliği artık kronikleşmiş bir sorun olmaktadır. Bazı alanlarda uzman doktor hiç bulunmamakta, bazı branşlarda ise uzman ve branş doktor sayısının yetersizliği nedeniyle aylarca süren randevu kuyrukları oluşmaktadır; bu durum sağlık hizmetlerine erişimi neredeyse imkânsız hâle getirmektedir. Her ne kadar Iğdır'da yeni devlet hastanesinin inşa edilmesine başlanmış olsa bile bu durum sorunu çözmeyecektir çünkü asıl sorunun yeni bir hastanenin inşası değil yeterli tıbbi ekipman ve uzman doktor eksikliği olduğu bilinmektedir. Iğdır gibi stratejik ve sınır hattında bulunan bir kentte bu kadar büyük sağlık açıklarının olması kabul edilemez, Sağlık Bakanlığını bu konuda acil adım atmaya çağırıyoruz.

Iğdır ekonomisinin büyük bölümünü oluşturan hayvancılık bugünlerde şap hastalığı nedeniyle durma noktasına gelmiştir. Son dönemlerde bölgede yayılan şap hastalığı zaten zor koşullarda üretim yapan çiftçilerimizi de iflasa sürüklemiştir; hayvan pazarı aylarca kapalı kalmış, alım satım faaliyetleri tamamen durmuş, binlerce hayvan telef olmuştur. Üstelik, Tarım ve Orman Bakanlığı bu süreçte zamanında aşı ve önleyici müdahalede bulunmadığı gibi üreticiye herhangi bir destek mekanizması da sunmamıştır. Bu ihmalkârlığın sonucu olarak hem hayvan kayıpları yaşanmış hem de vatandaşlarımızın geçim kaynağı olan hayvancılık büyük bir darbe almıştır. Iğdır, verimli Aras ovasına sahip olmasına rağmen tarımsal destekten yeterince faydalanamayan illerimizden bir tanesidir. Dolu, don, kuraklık gibi doğal afetler çiftçiye her yıl vururken Tarım Bakanlığının müdahaleleri yetersiz kalmakta ya da hiç yapılmamaktadır. Iğdır Ovası'nın hemen yanından Aras Nehri geçmesine rağmen Iğdırlı çiftçi sulama problemi yaşamaktadır. Sulama kanalları yetersiz, Aras Nehri üzerinde kurulan barajlar nedeniyle çiftçi tarlasını ekemez duruma gelmiştir. Tarım Sigortaları Sistemi işlevsizdir, zarar gören çiftçiler hak ettiği desteği alamamaktadır. Tarım ve hayvancılık şehri olan Iğdır tarımsal desteklemelerden daha fazla faydalandırılmalıdır. Üreticinin yaşadığı en büyük problemlerinden olan girdi fiyatları, özellikle mazot ve gübre desteği artırılmalıdır. Türkiye'de kendi bölgesinde hayvan sayısında 3'üncü sırada olmasına rağmen şehirde et entegre tesisi

bulunmamaktadır. Binlerce hayvan başka şehirlere kesimlere gönderilmektedir. Hayvan sayısı fazla olmasına rağmen, mevcut yayla ve mera alanları bu hayvan varlığına yetmemektedir. Bu nedenle, üreticilerimiz hayvanlarını yaylaya çıkarmak için Kars, Erzurum, Ardahan gibi çevre illere yönelmek durumunda kalmaktalar. Ancak bu illerdeki valiliklerin yasak ve kısıtlamaları nedeniyle ciddi mağduriyetler yaşanmaktadır. Bu sorun yalnızca bir otlatma meselesi değil geçim ve yaşam meselesidir. Mera ve yayla sorunu çözülmeden hayvancılığın sürdürülebilirliğinden söz edilemez. Iğdır'ın Hoşhaber beldesinde mera üzerine kurulan GES projesi halkın geçim kaynağı olan hayvancılığı tehdit altına almaktadır. Halfeli beldesinde de GES projesi kurulmak istenmektedir. Bu projeler planlama yapılmadan, halkın rızası alınmadan, çevresel etkileri gözetilmeden hayata geçirilmektedir. GES panelleri kurulan alanlarda rüzgârlı havalarda oluşan yoğun toz bulutu tüm şehri kaplamakta, zaten havası en kirli şehirlerden biri olan Iğdır'da hava kalitesini daha da düşürmektedir. Üstelik bu yatırımların bölge halkına doğrudan bir faydası da yoktur. Enerji yatırımları yapılabilir ama doğayı, üreticiyi ve yaşamı yok sayarak değil. Meralar enerji şirketlerine değil o topraklarda hayvancılık yapan halkımıza aittir.

Seçim bölgem Iğdır Türkiye'de 3 ülkeye sınır tek şehirdir ama şehirde ticaret yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun tamamlayın.

YILMAZ HUN (Devamla) - Ermenistan'a açılan kapı olan Alican Sınır Kapısı tamamen kapalıdır, İran'a açılan Borualan Sınır Kapısı tamamen kapalıdır, Nahçıvan Özerk Yönetimi'ne açılan kapı olan Dilucu Sınır Kapısı kısmi olarak açıktır. Yurt dışı çıkış harcının yüksek olması sebebiyle bavul ticareti tamamen engellenmiş, halk ticaret yapamamaktadır. Iğdır halkı tarımdan sağlığa, meralardan hayvancılığa kadar birçok temel alanda ihmal edilmekte ve yok sayılmaktadır. Bu sorunlar yalnızca Iğdır'ın değil bu ülkenin üretim ve yaşam zincirinin çöküşüne işaret etmektedir. Tarım yapamayan, hayvancılık yapamayan, sağlık hizmetlerine ulaşamayan, turizm faaliyetlerinden yoksun olduğu için sürekli olarak göç veren bir şehirdir Iğdır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Hun.

Gündem dışı ikinci söz, Ankara'nın başkent oluşu hakkında söz isteyen Ankara Milletvekili Sayın Lütfiye Selva Çam'a aittir.

Buyurun Sayın Çam. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

2.- Ankara Milletvekili Lütfiye Selva Çam'ın, Ankara'nın başkent oluşuna ilişkin gündem dışı konuşması

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, bizleri ekranları başında izleyen kıymetli vatandaşlarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ankara, Türkiye Cumhuriyeti'nin kalbi ve başkenti, millî iradeyi, tarihi ve geleceği simgeleyen şehir; Hititler'den Osmanlı'ya, Millî Mücadele'den cumhuriyete kadar her büyük dönemde kararların alındığı, yönün tayin edildiği merkez. Ankara'nın başkent oluşu tesadüf değil stratejik bir tercihtir. 1919 yılı Ankara'yı kurtuluşun karargâhına dönüştüren bir milattır; o günden bugüne her türlü iç ve dış baskıya, darbeye ve vesayete karşı onurlu bir duruşun simgesi olmuştur. Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılmasıyla cumhuriyetin kuruluş şehri hâline gelmiştir. Hacı Bayram Veli Camisi bu kuruluşun manevi tanığı, Sakarya Meydan Muharebesi ise Ankara'nın tarihteki yerinin pekiştiği dönüm noktasıdır. Polatlı hattında kazanılan büyük zafer cumhuriyetin başkentliğine giden yolu açmıştır. 13 Ekim 1923'te Türkiye Büyük Millet Meclisinin kararıyla Ankara, Türkiye Cumhuriyeti'nin başkenti ilan edilmiştir. Ankara Kalesi, At Pazarı, millî şairimiz Mehmet Akif Ersoy'un İstiklal Marşı'mızı yazdığı Tâceddin Dergâhı, Mimar Sinan'ın Ankara'daki tek eseri Cenabi Ahmet Paşa Camii, Selçuklu mirası Arslanhane Camisi, Augustus Tapınağı'nın kalıntıları, Gordion izleri, Ulus-Kızılay aksı, taş sokaklar, hanlar, meydanlar bu şehrin karakterini ve hafızasını taşır. Ankara yalnızca siyasetin değil ticaretin, kültürün ve edebiyatın başkentidir. Evliya Çelebi Seyahatnamesinde Ankara'yı ipek ve tiftik ticaretinin kalbi olarak tanımlar. Münevver Ayaşlı, bu şehri bir ruh ve hafıza mekânı olarak anlatır. Yakup Kadri Karaosmanoğlu, Ahmet Hamdi Tanpınar, Cemal Süreya, Behçet Necatigil, Nurullah Ataç ve daha nice isim Ankara'yı kelimelerinde yaşatır; bu kenti bir tarih, hafıza ve kimlik alanına dönüştürür.

Ankara, tarım ve sanayi şehridir; aynı zamanda üniversiteler şehri ve diplomasinin merkezidir. Türk Devletleri Teşkilatı Ankara'yı 2026 yılı için Türk Dünyası Turizm Başkenti ilan etti, seneye NATO Zirvesi şehrimizde yapılacak; devlet başkanları, liderler, uluslararası kuruluşlar ve dünya medyası Ankara'da olacak. Ankara, artık sadece klasik bir başkent olmaktan çıkmış, dünya diplomasisine yön veren, mazlumlara sahip çıkan, zalimlere heybetli duruş sergileyen dünyanın en önemli siyaset merkezi olmuşken suları akmayan, trafik sorunu öylece kalakalmış bir şekilde çözüm bekleyen bir şehir hâline geldi maalesef.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Evet, hepsi 2019'dan bu yana oldu.

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Devamla) - Evet, bizler, hepimiz siyasetçiyiz, birbirimize hizmette yarışacağız; tabii ki sağlam bir şekilde rekabet içerisinde olacağız ancak Ankaralının hiç hak etmediği bu hâllere düştüğüne şahit olmak bizi gerçekten çok üzüyor.

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Sizden daha kötü bir durumda değil şu anda Ankara.

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Devamla) - Dünyaya meydan okuyan bir liderin ve hükûmetinin doğal olarak ona layık güç ve kudrette bir başkent yönetim anlayışı olması gerekiyor.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Parsel parsel satılmasına niye laf söylemiyorsunuz, kim sattı Ankara'yı?

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Devamla) - Sayın Yavaş'a bu kürsüden sesleniyorum: Şayet siz başkentimizin şehreminisiyseniz lütfen, sağa sola laf yetiştirmeyi bırakıp acilen çözün şu sorunları.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Ankara'yı parsel parsel benim babam mı sattı, kim sattı? Ankara'yı benim babam mı sattı parsel parsel?

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Devamla) - Ve şayet, gerçekten Ankara'nın sorunlarını çözmeyi dert etmiş olsaydınız öyle ya da böyle mücadelenizi verir; gerekirse Cumhurbaşkanımızla, Hükûmetimizle...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Ankara'yı parsel parsel satan kimin babasıydı?

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Ya, karıştırmaya ortalığı.

BAŞKAN - Arkadaşlar, dinleyelim.

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Devamla) - ...hatta bizlerle yani milletvekillerimizle bir dayanışma içerisine girer, birlikte bir şekilde çözersiniz.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Soruyorum size: Ankara'yı parsel parsel satan kimin babasıydı?

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Devamla) - Ama siyasetçi kimliğinizi öne çıkararak...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Yok, yok, Ankara'yı parsel parsel satan Mahmut Tanal'ın babası mıydı?

ADEM ÇALKIN (Kars) - Ankara yerinde, yerinde.

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Devamla) - ...sessizce ve kapalı kapılar ardında, gizemli bekleyiş ve gözlem yapmakla ne sorun çözersiniz ne de bu rotadan bir cumhurbaşkanı ismi çıkar.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Kimin babasıydı, bir söyler misiniz?

BAŞKAN - Sayın Tanal...

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Devamla) - Değerli arkadaşlar, her şey bir tarafa, artık yetersizlikler, kalitesizlikler ve zaafarla anılan bir başkentte yaşama lüksümüz yok. Devletimiz, Cumhurbaşkanımız Washington'la, Paris'le, Londra'yla, Berlin'le, Pekin'le, Moskova'yla büyük bir rekabet içindeyken kusura bakmayın ama artık yerel belediyeçilik anlayışında da güçlü ve rekabetçi bir üstünlüğü kurmak mecburiyetindeyiz.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Ya, Urfa'nın elektriği yok elektriği, neyin rekabetindesiniz? Urfa'da öğrenciler 60 kişilik sınıfta okuyor, rekabet hâlindeyiz!

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - ANKAPARK'ın önünden geçince ne hissediyorsunuz acaba?

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Devamla) - NATO zirvesine ev sahipliği yapmaya hazırlanan bir şehirde altyapı sorunlarının hâlâ konuşuluyor olması vizyon eksikliğinin ve yönetim zafiyetinin açık bir göstergesi. Günlerce süren su kesintileri yalnızca teknik bir sorun değil Ankara'nın devletin merkezi kimliğini doğrudan zedeleyen bir kriz. Yedi yıl boyunca onarılmayan, bakımı yapılmayan, yenilenmeyen her şey, kısacası her detay bu yönetimin sorumluluğundadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Devamla) - Başkanım...

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Devamla) - Ankara'nın bir kimliği var, bu şehir iddiasını bağırarak değil duruşuyla hissettirir; başkent olmak, Ankaralı olmak işte tam da budur.

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Döneminizde gece kadınlar sokaklarda yürüyemiyordu karanlıktan.

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Devamla) - Ankara'nın omuzlarında taşıdığı büyük miras yalnızca geçmişin değil geleceğin de sorumluluğudur.

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Evet, duruşuyla hissettirdi.

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Devamla) - Altyapısı güçlü, su kesintilerinin yaşanmadığı, yağmurda yolların göle dönmediği, trafiğin bir kabusa dönüşmediği bir Ankara artık bir tercih değil zorunluluktur.

Sözlerime son verirken Ankara'mızın başkent ilan edilisinin 102'nci yıl dönümünü büyük bir gururla kutluyorum.

Kararda imzası olan Cumhuriyetimizin banisi Gazi Mustafa Kemal Atatürk başta olmak üzere dönemin tüm milletvekillerini ve bugüne kadar şehrimize emeği geçen herkesi rahmet ve minnetle anıyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Çam.

Gündem dışı üçüncü söz, Amasra maden faciasının 3'üncü yıl dönümü münasebetiyle söz isteyen Bartın Milletvekili Sayın Aysu Bankoğlu'na aittir.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Sayın Başkanım, söz istiyorum.

BAŞKAN - Sonrasında size söz vereceğim Sayın Başkan.

Buyurun Sayın Bankoğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

3.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, Amasra maden faciasının 3'üncü yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, bugün burada bir utancı, bir acıyı, bir adaletsizliği bir kez daha dile getirmek için söz alıyorum.

(Hatibin elektronik cihazdan bir ses kaydı dinletmesi)

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Milletvekilimiz Genel Kurula hitap etsin.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Böyle bir usul yok Sayın Başkan.

AYSU BANKOĞLU (Devamla) - Evet, üç yıl önce tam da bugün, bu akşam, Amasra maden ocağında yüzlerce madenci bu sese tanık oldu. Bu siren 43 madencimizin duyduğu son ses oldu. 43 canımızı, 43 madencimizi yerin yedi kat altındaki karanlığa gömdünüz ama o karanlık sadece yerin altında değildi, o karanlık göz göre göre gelen bir cinayete sessiz kalan bir yönetimin içindeydi. 43 canımızı kaybettik. Sayıştay raporları, uzmanlar, odalar hepsi uyarıyordu, "Metan gazı değerleri tehlikeli seviyede, havalandırma yetersiz, sistem alarm veriyor." demişlerdi. Madenciler "Ölüm geliyor." demişti ama bu uyarılar Ankara'da koltuklarda oturanlara hiç ulaşmadı, hiçbirisi umursamadı çünkü bu ülkede işçiyi feda et ama yandaşını koru anlayışı bir yönetim politikası hâline geldi.

Değerli milletvekilleri, üç yıl önce Amasra'da yaşanan bir iş kazası değildir, yaşanan göz göre göre gelen bir cinayettir. Defalarca uyarılmış, defalarca raporlanmış, defalarca dile getirilmiş bir faciadan "kader" diyerek sıyrılan sorumsuz bir zihniyetin sonucudur. Amasra'daki karanlık, liyakat yerine torpili, denetim yerine kayırmayı, insan hayatı yerine kârı seçen bir düzenin sonucudur. Peki, faciadan sonra ne oldu sayın milletvekilleri? Yine aynı senaryo, yine aynı tiyatro; tam 12 duruşma oldu ve bu süreçte gerçek sorumlulara Hükûmetiniz, bu iktidar kalkan oldu; bakanlıklarınıza dokunmadınız, kamu görevlileri başta olmak üzere

soruşturma izni dahi vermediniz siz. Mahkemede 43 canın ölümüne neden olanların tamamı değil sadece Amasra müessesesindeki birkaç isim yargı önüne çıkarıldı; üst sorumlulara dokundurtmadınız, kalkan oldunuz, onları yargı önünden kaçırttınız siz. 43 insanın canı sanki bir idari hataymış, bir form eksikliğiymiş gibi bir de bu üst sorumlulara görevi kötüye kullanmaktan dava açıldı yani en üst cezayı alsalar bile yatarı yok. 43 insan hayatını kaybetti, bir form eksikliğiymiş gibi, bir idari hataymış gibi alacakları cezaların yatarı yok. Soruyorum size: Bu mudur adalet? Bu mudur 43 canın hayatını kaybetmesinin sonucu? Bu mudur vicdan? (CHP sıralarından alkışlar) O gün ocağa inen 43 madenciden her biri evinden çıkarken son kez ailesine, eşine, çocuğuna sarılmıştı. O akşam 43 ocağın ışığı söndü, şimdi o evlerde bir sandalye hâlâ boş. O anneler üç yıldır mezarlığa gidip toprağı okşuyor. O aileler her gece aynı kabusla bu siren sesini duyuyorlar ve biz bu acının, bu cinayetin telafisinin olmadığını biliyoruz.

Mahkeme salonlarında adalet de ne yazık ki göçük altında kaldı, adalet de karardı. 43 madencimiz şehit oldu, 43 aile dağıldı ama suçlular 43 can başına neredeyse birkaç ay ile birkaç yıl bile sürmeyen cezalarla kurtuldular. Kim bunu kabul eder soruyorum size; hangi hukuk, hangi vicdan, hangi adalet bunu kabul eder? Bugün hâlâ el üstünde tutulan, duruşmaya dahi getirilmeye tenezzül edilmeyen bürokratlar var. 43 canın asli sorumlusu olanlar, EYT'den emekli edilen bürokratlar var. Hâlâ madencinin değil koltuğun korunduğu, yandaşın korunduğu bir sistem var bu ülkede. Üç yıl geçti ya, koskoca üç yıl geçti, ne bir adalet ne de bir yüzleşme; bir istifa bile etmediler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun tamamlayın.

AYSU BANKOĞLU (Devamla) - Bir yüz kızarması yok. Bu Mecliste, utanmadan, ölen barutçu maden şehidimizi bile suçladınız siz. Ve bilin ki artık bu düzen çökmektedir sayın milletvekilleri ama biz bu cinayetin üstünü örten her gücü, her koltuğu, her yalanı teşhir etmeye devam edeceğiz; kapatıldı zannedilen, kapattığınızı sandığınız bu davalar gün gelecek yeniden açılacak çünkü bu mücadele sadece Amasra'nın değil Türkiye'nin adalet mücadelesidir ve bu cinayetleri "kader" diyerek meşrulaştıranlara asla sessiz kalmayacağız.

Amasra'da hayatını kaybeden maden şehitlerimizi rahmetle anıyorum. Amasra'nın siyasi hesabını biz soracağız. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Bankoğlu.

Sayın Günaydın, söz talebiniz var.

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Ankara Milletvekili Lütfiye Selva Çam'ın yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Biraz evvel konuşan AKP milletvekili Ankara'da suların akmadığını, trafiğin hareket etmediğini, halkın da çok şikâyetçi olduğunu söyledi. Hayretle dinledim, sebebi şu: Yirmi beş yıl Ankara'yı AKP, siz yönettiniz, cumhuriyetin başkentini yönetilemez bir karanlığa sevk ettiniz. Sonra, 2019 yılında Mansur Yavaş Ankara'yı kazandı ve cumhuriyetin ışığını Ankara'ya taşıdı. 2019'dan 2024'e kadar Büyükşehir'e eşlik eden Çankaya, Yenimahalle ve Elmadağ olmak üzere yalnızca 3 ilçemiz vardı. Sonra, 2024'ün Martına geldik, beş yıllık o yönetimden yani Mansur Yavaş'ın ve Cumhuriyet Halk Partisinin yönetiminden vatandaşın memnun olup olmadığının karnesini vatandaş 31 Mart 2024'te verdi. Etimesgut'a, Keçiören'e, Mamak'a, Ayaş'a, Beypazarı'na, Gölbaşı'na, Güdül'e...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun tamamlayın lütfen.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Suya gel, suya; sen sudan bahset, sudan! Havadan bahsetme, sudan bahset!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - ...Haymana'ya, Kalecik'e, Kızılcahamam'a, Nallıhan'a...

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - İşiniz hava cıva! Havadan bahsetme; sudan bahset, sudan! Suya gel, suya Başkan; suya gel!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - ...Polatlı'ya ve şu Şereflikoçhisar'a Cumhuriyet Halk Partisinin bayrağını dikti. (CHP sıralarından alkışlar) Aynı iftiraları attınız, 2024'ten evvel de atıyordunuz, şimdi de atıyorsunuz.

Elinizde 9 tane ilçe kaldı, bize iftira atacağınıza o 9 ilçeye sarılın, ilk seçimde onları da alacağız elinizden.

Çok teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Başkanım...

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Sabah erken kalk, sabah erken kalk alacaksan.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Sayın Usta, sizin de söz talebiniz var, buyurun.

2.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, yedi yıldır Ankara'yı yöneten Belediye Başkanıyla ilgili Sayın Grup Başkan Vekilinin açıklamasını dinledim. Kesikköprü Barajı'nı yapan biziz, evet, Ankara'nın su ihtiyacını öngörerek bütün çalışmaları yapan biziz ancak yedi yıldır Ankara'ya su sağlayacak olan bu barajın borularına bakmayıp, temizliğini yapmayıp onarımını yapmadıkları için patlamış durumda. Büyükşehir Belediye Başkanı kendisi de kabul ediyor bunu, bakımlarının yapılmadığını. İşletmeyi, yönetmeyi, yatırımı

beceremezseniz sonuç tabii ki böyle patlar. "Yaptık, yapıyoruz..." dediler. Ben de bir Ankaralıyım, Ankara'da yaşıyorum; sularımız kesiliyor, bu bir gerçek ve susuzlukla yaşıyoruz 2025 yılının sonlarına doğru. "Yaptık, yapıyoruz..." dediler, yine patladı.

Şimdi, Devlet Su İşlerimiz duruma el koydu, yaptıklarının da olmadığını farkındalar çünkü ehliyetli ve liyakatli bütün kadroları boşalttıkları için, iş yapacak adam kalmadığı için ellerinde yapamadılar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Tamamlıyorum Başkanım.

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - DSİ duruma el koydu, Ankaralıların bu su sorununu çözmek için şu anda Devlet Su İşlerimizin bütün o boru yenilenmesiyle ve takibiyle ilgili süreci devam ediyor.

Ankaralılar merak etmesinler, biz bu anlayışla mücadelemize devam edeceğiz; Ankaralıları susuz da bırakmayacağız, yolsuz da bırakmayacağız.

Teşekkür ederim Başkanım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Günaydın, Grup Başkan Vekillerine zaten söz vereceğim; o yüzden, bir seferde bitirerseniz, lütfen...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Tabii, tabii.

BAŞKAN - Buyurun.

3.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Teşekkür ederim.

Şimdi, 2025'in Ekim ayındayız, 2024 Marttan evvel de aynı şeyler söyleniyordu; Mansur Yavaş kazanırsa su faturalarını teröristler getirecekti, sosyal yardımlar kesilecekti, sular kesilecekti.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Suyu bedava yapacaktı.

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Ankara) - Susuzluk çeken bir Ankara var.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Şimdi, gördüğümüz şudur: Siz ne dersiniz deyin, vatandaş hakemdir.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Evet, aynen öyle.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Başkan, sudan bahanelere sığınmayın. Su yok ya, su yok. Sudan bahane uyduruyorsun bana ya.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Vatandaş, Ankara Büyükşehir Belediyesi dâhil olmak üzere belediyelerimizin nasıl engellendiğini görüyor ve bu engellemelere rağmen, dürüstçe; ahlaklıca; insanların, vatandaşın gözüne bakarak; yanında koruma olmadan kentlerde dolaşan başkanlarımız oy oranlarını artırmaya devam ediyor. Dolayısıyla her türlü engellemeye rağmen Ankaralıyla bir olmaya ve beraber yürümeye devam edeceğiz, bunu da ifade etmek isterim.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren sayın milletvekillerine yerlerinden birer dakika söz vereceğim ancak çok sayıda arkadaşımız sisteme girmiş, bunu özellikle ifade etmek istiyorum ve her birine birer dakikalık söz vererek gerçekten yol alamayız. O yüzden, ilk 30 sayın milletvekiline söz vereceğim, geriye kalan diğer arkadaşlarımıza da gün içerisinde mutlaka söz vermeye çalışacağım, bilginiz olsun

Şimdi ilk söz Kütahya Milletvekili Sayın Mehmet Demir'e aittir.

Buyurun.

4.- Kütahya Milletvekili Mehmet Demir'in, dün Mısır'da imzalanan Gazze'yle ilgili barış anlaşmasına ilişkin açıklaması

MEHMET DEMİR (Kütahya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dün imzalanan Şarm El-Şeyh Anlaşması Türkiye'nin, sadece bölgesinde değil tüm dünyada barışın, adaletin ve istikrarın öncüsü olduğunu bir kez daha göstermiştir. Bu tarihî adımın mimarı milletimizin güvendiği lider, mazlumun sesi, kararlılığı ve ferasetiyle dünya siyasetinde iz bırakan Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'dır. Ancak ne yazık ki bu adımlar atılırken Netanyahu'nun eli hâlâ kana bulanmaya devam etmektedir. Filistin topraklarında süren zulüm artık insanlığın tahammül sınırlarını aşmıştır. Netanyahu bilmelidir ki zulümle abat olunmaz. Bu millet zalimin sofrasına oturmaz, mazlumun feryadına sırtını dönmez. Cumhurbaşkanımızın dik ve kararlı duruşu sayesinde Türkiye mazlumun yanında, zalimin karşısında olmaya devam edecektir.

Bu milletin duası Filistin'in yanındadır diyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Teşekkürler.

Sayın Mehmet Sait Yaz...

5.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, dün Mısır'da imzalanan Gazze'yle ilgili barış anlaşmasına ilişkin açıklaması

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Orta Doğu coğrafyasında emperyalistlerin yüz yıldır sürdürdüğü Sykes-Picot siyaseti dün Mısır'da bir kez daha bataklığa saplanmış ve oyun bozulmuştur. Tüm dünyanın gözü önünde cereyan eden Gazze Ateşkes Antlaşması, mazlumların umudu,

medariiftiharıımız olan Cumhurbaşkanımız samimi çabaları ve dik duruşuyla mühürlenip 20 İsraili rehinenin karşılığında 2 bin Gazzeli esirin serbest bırakılmasıyla barışı temin, Gazzeli kardeşlerimizi de tatmin etmiştir. Bu faaliyetler bağımsız ve özgür Filistin devletinin yollarını açarak Mescid-i Aksa'nın kurtuluşuna umut olmuştur. Bu vesileyle Gazzelileri koruma nöbetinde Mehmetçik'in de yer alması umut vericidir. İşin bu düzeye gelmesinde yüksek katkısı olan Hariciyemiz ve diplomatlarımıza teşekkür eder, kalıcı bir barışa dönüşmesini temenni ederim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Şengül Karslı...

6.- İstanbul Milletvekili Şengül Karslı'nın, dün Mısır'da imzalanan Gazze'yle ilgili barış anlaşmasına ilişkin açıklaması

ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) - Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan bir kez daha insanlığın onurunu koruyan bir iradenin, vicdanın ve liderliğin sembolü olmuştur. Mısır'da gerçekleştirilen Gazze Zirvesi Türkiye'nin bölgesel barışın öncüsü, küresel adaletin teminatı olduğunu göstermiştir. Her adımında kararlılık, her söyleminde cesaret vardır çünkü bu duruş hakikatin ve insanlığın yanında olma iradesidir. Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliği inançla ve cesaretle yürütülen bu mücadelenin en güçlü ifadesidir. O, dünyanın suspus olduğu anlarda bile adalet demekten vazgeçmemiştir. Tarih bu sürecin her anını not etmiştir. Bizler bu kutlu mücadelenin tanıklarıyız ve biliyoruz ki dünya döndükçe de hep aynı cümleyi haykıracağız. Biz şahidiz, tarih şahittir ve insanlık bu kararlı duruşun önünde saygıyla eğilecektir.

BAŞKAN - Sayın Barış Bektaş...

7.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, Türk lirasının yaşadığı değer kaybına ilişkin açıklaması

BARIŞ BEKTAŞ (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; elimde tuttuğum bu 5 lira 2009 yılında tedavüle ilk çıktığında yurttaşlarımız bu parayla 8 ekmek, 1 kilo tavuk ya da 7 kilo patates alabiliyordu, bugün ise aynı 5 lirayla sadece yarım ekmek, 100 gram tavuk derisi ya da yarım kilo patates alabiliyor. Bu, sadece Türk lirasının yaşadığı değer kaybını değil milyonlarca yurttaşımızın sofrasından eksilen lokmayı temsil eder. Bu tablo yıllardır uygulanan yanlış politikaların, liyakatsizliğin ve sorumsuzluğun doğrudan sonucudur. Bu tablonun mimarı AKP iktidarıdır. Asgari ücretliye, emekliye sırtını dönen; işçiyi, memuru, beyaz yakalıyı yoksulluğa mahkûm edenler Cumhurbaşkanlığı sarayı için her gün 39 milyon lira harcıyor. Yurttaşlarımız açıkla sınanırken bu ülkenin kaynaklarının sarayın şatafatında buharlaşıyor olmasını hangi akıl, hangi vicdan kabul edebilir?

Saygılarımla. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Harun Mertoğlu...

8.- Rize Milletvekili Harun Mertoğlu'nun, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a ilişkin açıklaması

HARUN MERTOĞLU (Rize) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Ne zaman "Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan bir dünya lideridir." desek bazı çevreler bundan rahatsızlık duyuyor çünkü bu milletin dünyada sözü dinlenen bir lidere sahip olmasını hazmedemiyorlar. Erdoğan yalnızca Türkiye'nin değil Gazze'nin, Karabağ'ın, Afrika'nın ve Balkanların umudu, mazlumların sesidir. "Dünya 5'ten büyüktür." diyerek zulme karşı meydan okumuş, "Daha adil bir dünya mümkün." diyerek insanlığın vicdanını ayağa kaldırmıştır. İşte bu vizyonun bir yansımasını dün Mısır'da gördük.

Hafta sonu Rize'mizdeydi Cumhurbaşkanımız; milletiyle bir arada, hemşehrileriyle kucaklaşırken o gönül bağına bir kez daha şahit olduk. Rize'nin her köşesinde bu liderliğin izini, sevgisini ve gücünü hissettik. Bugün Türkiye'nin sözü masada ağırlık, sesi dünyada yankı buluyorsa bunun adı; mazlumların umudu, adaletin sesi, dünyanın gönül lideri Recep Tayyip Erdoğan'dır.

BAŞKAN - Sayın Cem Avşar...

9.- Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar'ın, Gazeteci Hakan Tosun'a ilişkin açıklaması

CEM AVŞAR (Tekirdağ) - Bir ağacın dalı kırılmasın, bir kuşun kanadı incinmesin diye mücadele eden; doğa için, gazetecilik için emek veren Hakan Tosun sokak ortasında acımasızca darp edilerek hayattan koparıldı. Ailesine haber verilmesi, gözaltı süreci ve olayın ayrıntıları birçok soru işareti barındırıyor. Bu cinayet, ülke genelinde artan sokak infazları, çete hesaplaşmaları ve hukuk zafiyetinin kamu güvenliğini ne denli tehdit ettiğini bir kez daha gözler önüne seriyor. Biz, adalet yerini bulana, sorumlular hesap verene kadar bu cinayetin takipçisi olacağız, Hakan'ı unutmayacağız. Ülkenin her köşesinde hukuku, güveni ve huzuru tesis edene dek mücadeleye devam edeceğiz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kadim Durmaz...

10.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, 13 Nisan sonrası ÇKS kaydı yaptıran üreticilerin mağduriyetine ilişkin açıklaması

KADİM DURMAZ (Tokat) - 11-12 Nisan 2025 tarihinde meydana gelen zirai don afeti nedeniyle Tokat'ta binlerce üreticimizin ürünü yüzde 100 zarar görmüştür, sadece Tokat'taki zarar 6,5 milyar Türk lirasıdır. Cumhurbaşkanlığı "13 Nisan 2025 tarihine kadar ÇKS kaydı bulunan üreticiler destekleme ödemesinden yararlanacaktır." demiştir. 13 Nisandan etkilenen ve bu tarihten sonra ilk kez ÇKS kaydı yaptıran yaklaşık 300 çiftçi mağdurdur. Oysa bu üreticilerin tarım il ve ilçe müdürlükleri tarafından zararı

tespit edilmiş, tutanağı belgelenmiştir. Bu durum afetin yarattığı mağduriyeti daha da derinleştirmektedir. Tarım ve Orman Bakanlığına sesleniyorum: Tokat'ta ve ülkemizin diğer illerinde 13 Nisan sonrası ÇKS kaydı yaptırmış üreticilerimizin de destekleme kapsamına alınması zorunludur. Çiftçimizin emeği, alın teri ve umudu tarih farkıyla yok edilemez.

BAŞKAN - Sayın İsmail Çağlar Bayırcı...

11.- Kütahya Milletvekili İsmail Çağlar Bayırcı'nın, dün Mısır'da imzalanan Gazze'yle ilgili barış anlaşmasına ilişkin açıklaması

İSMAİL ÇAĞLAR BAYIRCI (Kütahya) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Dün imzalanan Şarm El-Şeyh Barış Anlaşması'nda barış masasındaki dört ülkeden 1'i Türkiye oldu. Mazlum coğrafyaların umudu Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan, Mısır'daki tarihî zirvede Gazze'de kalıcı barış için niyet beyanına imza attı. Bundan sonra kan ve gözyaşı duracak, Gazze özgür olacak elhamdülillah.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan "Netanyahu varsa ben yokum." demiş, eli kanlı zalim Netanyahu'nun Trump'la birlikte Barış Zirvesi'ne katılma hevesini de kursağında bırakmıştır. Cumhurbaşkanımız bu hamlesiyle liderliğini, kararlılığını ve ülkemizin Gazze için yıllardır sürdürdüğü mücadelesini tüm dünyaya bir kez daha göstermiştir. Bundan sonra tüm dünya susarken her platformda gerçekleri haykıran Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan Filistin direnişinin dönüm noktası ve miladı olarak anılacaktır. Dün olduğu gibi bugün de Gazze'nin yaralarını birlikte saracağız.

BAŞKAN - Sayın Reşat Karagöz...

12.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, Amasya'nın Aydıncı ve Ezinepazar köyleri civarına bölgesel itfaiye istasyonu kurulması talebine ilişkin açıklaması

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Amasya merkeze uzak köylerimiz oluşacak yangınlara karşı ciddi bir tehlikenin gölgesinde yaşıyor. Geçtiğimiz günlerde Sarayözü köyümüzde çıkan yangında Nadire teyzemizin evinin küle dönmesi bu gerçeği bir kez daha gözler önüne sermiştir. Köylerimizde evlerin ahşap yapıda ve dar sokaklar üzerinde bulunması yangının hızla yayılmasına neden olurken itfaiyenin uzak köylere ulaşması bazen bir saat sürüyor; bu süre bir evin, bir ahırın, bir hayatın kül olmasına yetiyor. Aydıncı veya Ezinepazar köyleri civarında kurulacak bölgesel bir itfaiye istasyonu çevre köylerde çıkan yangınlara müdahaleyi hızlandıracak, vatandaşlarımızı büyük kayıplardan koruyacaktır. Yurttaşlarımız artık geçmiş olsun dileği duymak değil yangın tehlikesine karşı icraat beklemektedir. Asli sorumluluğu köylere hizmet olan İl Özel İdaresi derhâl gerekli adımları atmalıdır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Evrim Karagöz...

13.- Aydın Milletvekili Evrim Karakoz'un, Tarım Bakanına ilişkin açıklaması

EVİRİM KARAKOZ (Aydın) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; çiftçimiz üreterek, çalışarak maalesef iflas etme noktasına geldi. Bu yıl Aydın'ımızın bereketli topraklarında incir üreten zarar etti, zeytin üreten zarar etti, pamuk üreten zarar etti, buğday üreten zarar etti, domates üreten zarar etti, karpuz üreten zarar etti, et ve süt üreticimiz zarar etti. Kim ne ektiye, kim ne diktiye zarar etti. Kim kazandı? İthalat lobisi kazandı. Çiftçiye bu hâle getiren Tarım Bakanı ya istifa etmeli ya da görevden alınmalıdır.

BAŞKAN - Sayın Mehmet Zeki İrmez...

14.- Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'in, Habur Sınır Kapısı'na ilişkin açıklaması

MEHMET ZEKİİRMEZ (Şırnak) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Habur Sınır Kapısı, ticaret hacmi bakımından Türkiye'nin en önemli sınır kapılarından biri olmasına rağmen diğer sınır kapılarında ihracata yönelik uygulanan vergisiz akaryakıt desteğinden maalesef yararlanamamaktadır. Bu nedenle, taşımacılık yapan yurttaşlarımız yakıt ihtiyaçlarını sınırın öte tarafında karşılamak zorunda kalmaktadır, bu da kalitesiz akaryakıt kullanımı nedeniyle araçlarda ciddi motor arızalarına yol açmaktadır. Geçtiğimiz günlerde Cizre Ticaret ve Sanayi Odasının Ticaret Bakanlığına yaptığı başvuruyu biz de destekliyoruz. Diğer sınır kapılarında ihracatla ve taşımacılıkla uğraşanlara sağlanan vergisiz akaryakıt desteğinin Habur'da da uygulanması mevcut haksızlığın giderilmesi açısından gereklidir. Ayrıca, Habur Sınır Kapısı'ndaki altyapı ve personel eksikliklerinin giderilmesi ve süregelen sorunların sonlanması için acilen adım atılmalıdır.

Teşekkürler.

BAŞKAN - Sayın Mehmet Akalın...

15.- Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'ın, Şair Ahmed Cevad'ın şehadetinin seneidevriyesine ilişkin açıklaması

MEHMET AKALIN (Edirne) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Ahmet Cevad, Azerbaycan'ın bağımsızlık mücadelesine kalemiyle, canıyla, onuruyla omuz vermiş bir dava adamıydı; yalnızca bir şair değil Türk dünyasının ortak vicdanıydı. Hepimizin yüreğinde yer eden o dizeleri hatırlayalım: "Çırpınırdı Karadeniz/ Bakıp Türk'ün bayrağına/ Ah ölmeden bir görseydim/ Düşebilsem toprağına." Bu dizeler bir türküden öte parçalanmış bir milletin sınırların ötesinden birbirine uzattığı kardeşlik elidir. Ahmet Cevad, Azerbaycan'ın millî marşını kaleme alırken yalnızca kendi halkına değil tüm Türk dünyasına seslenmiştir. Bu asil duruşunun bedelini de ağır ödemiştir, Türk milliyetçisi olduğu için 1937 yılında Sovyetler tarafından kurşuna dizilerek şehadete erişmiştir. Seneidevriyesinde bu büyük şairi, bu büyük mücahidi rahmetle, minnetle ve saygıyla yâd ediyorum; ruhu şad, mekânı cennet olsun.

BAŞKAN - Sayın Adem Çalkın...

16.- Kars Milletvekili Adem Çalkın'ın, dün Mısır'da imzalanan Gazze'yle ilgili barış anlaşmasına ilişkin açıklaması

ADEM ÇALKIN (Kars) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri izleyen kıymetli vatandaşlarımız; 7 Ekim 2023 tarihinden bu yana tarihin gördüğü ve göreceği en dramatik, en vahim savaş ve soykırım suçu İsrail tarafından işlenmiştir. Tüm dünya bu büyük vahşet karşısında ne yapacağını şaşırmıştır. Ülkemizin girişimleri, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın kararlı, tavizsiz, istikrarlı tutumu, Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda yapmış olduğu konuşmalar, diplomatik girişimler karşılık bulmuştur. Ülkemiz bir kez daha kardeşlerinin, Gazze'nin, mazlumların yanında olduğunu tüm dünyaya göstermiştir. Cumhurbaşkanımız arabuluculuğunda insanlık tarihinin en anlamlı barışı gerçekleşmiştir. Gazze'de sağlanan bu barışın Filistinli kardeşlerimiz için hayırlı olmasını; katil İsrail'in zulmünün, soykırımının son bulmasını diliyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Mustafa Sarıgül...

17.- Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, Erzincan Çayırılı Meslek Yüksek Okuluna ilişkin açıklaması

MUSTAFA SARIGÜL (Erzincan) - Sayın Başkan, Erzincan Çayırılı Meslek Yüksek Okulumuzun Çayırılı'dan taşınması isteniyor. Orada 200 öğrencimiz var, Çayırılı'da, mağdur olmamaları lazım. O nedenle, mutlaka Çayırılı Meslek Yüksekokulumuzun Çayırılı'da bir yer bulunarak kalması lazım. Erzincan'da 200 öğrencimizin kalacağı yer yok. Esnaflarımıza büyük katkısı var. Çayırılı Meslek Yüksekokulu Çayırılıya mal olmuştur ve mutlaka bir yer bulunmalıdır.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Mestan Özcan...

18.- Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan'ın, dün Mısır'da imzalanan Gazze'yle ilgili barış anlaşmasına ilişkin açıklaması

MESTAN ÖZCAN (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gazze'de iki yılı aşkın bir süredir yaşanan insanlık dramı artık yüreklerimizi yakmaktan öte vicdanlarımızı da sarsmıştır. İşte tam da bu noktada Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan Mısır'da düzenlenen Barış İçin Şarm El-Şeyh Zirvesi'ne katılarak liderlerle birlikte niyet beyanını imzalamıştır. Bu imza mazlumun gözyaşına merhem olma iradesidir. Bu imza Türkiye'nin hakkın, adaletin ve insanlığın yanında yer alma kararlılığının mühürlenmiş hâlidir. Dünyanın sustuğu yerde Sayın Cumhurbaşkanımız konuşmuştur. Korkunun, menfaatin ve sessizliğin hüküm sürdüğü bir dönemde o, tarihin doğru tarafında yer almıştır. Gazze'de her bomba düştüğünde bir çocuk hayal kurmayı bırakıyor ama işte o hayalleri yeniden yeşerten, o umudu diri tutan bir ülke var; Türkiye ve o ülkenin başında vicdanı pusula, adaleti rehber, cesareti sarsılmaz bir lider var; Recep Tayyip Erdoğan.

Gazi Meclisten kahraman Filistin halkını saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Sami Çakır...

19.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, Kocaeli'deki Körfezray Metro Hattı Projesi'ne ilişkin açıklaması

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) - Sayın Başkan, Kocaeli'de Körfezray Metro Hattı'nın temeli atıldı, hayırlı olsun. Körfezray 18 istasyonuyla Körfez-Derince-İzmit-Kartepe Hattı'nda hizmet verecek. İlk yıllarında günde yaklaşık 300 bin, ileride 500 bin yolcuya hizmet vereceği öngörülmektedir. Böylece kent içi raylı sistem ağı 61,2 kilometreye yükselecek. Bu proje şehre ciddi bir katkı sağlayacak; sanayinin başkenti Kocaeli modern, konforlu ve çevreci bir ulaşım ağına kavuşmuş olacaktır. Türkiye'nin en büyük 500 firmasının 80'i, ilk 1.000 işletmesinin 137'si Kocaeli'de faaliyet göstermektedir. Kocaeli yalnızca Türkiye'nin değil küresel ekonominin önemli bir aktörü olarak yapılan ve yapılacak her türlü hizmeti hak etmektedir.

Bu vesileyle, bu şehre, bu ülkeye hizmet noktasında taş taş üstüne koyan, emek veren her makama ve herkese en kalbî şükranlarımı sunuyor, Genel Kurulu ve milletimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın İnan Akgün Alp...

20.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'ın, Rojin Kabaiş'e ilişkin açıklaması

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Sayın milletvekilleri, Van'da çok trajik bir olay var, toplumun buna büyük bir tepkisi var. Van'da üniversite öğrencisi Rojin'in tam bir yıl önce cansı cesedi bulunmuştu, ölümü de henüz aydınlatılmadı. Adli Tıp Kurumunun son raporuyla cinsel saldırı ve cinayet şüphesi daha da güçlendi. Rojin'in cansız bedeninin bulunduğu daha ilk anda, aile daha ambulansdayken Van Valisinin olayın bir intihar olduğu konusunda aileyi kabule zorladığı iddia ediliyor. Bu olayın etkin bir şekilde soruşturulması ve aydınlatılması için İçişleri Bakanlığından beklediğimiz; derhâl özel bir ekip kurması, Ankara'da, İstanbul'da ne kadar uzman ekip varsa derhâl Van'a göndermesi, devletin bütün imkân ve teknik kabiliyetini seferber etmesi ve soruşturmanın selameti bakımından, sorumsuzca bu cinayet için intihar açıklaması yapan Van Valisinin görevden el çektilmesidir.

BAŞKAN - Sayın Ali Bozan...

21.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın, KESK üyesi KHK mağdurlarının yürüyüşüne ve hasta mahpuslara ilişkin açıklaması

ALİ BOZAN (Mersin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

"İşimizi geri alacağız, hukuksuzluğa karşı yürüyoruz." diyerek Amed'den Ankara'ya doğru yola çıkan KESK üyesi KHK mağdurlarının yürüyüşünü selamlıyoruz. KHK mağdurlarının taleplerini bir kez daha bizler de Meclisten dile getiriyoruz. "Savaşa karşı barışı, ölüme karşı yaşamı, tekçiliğe karşı çoğulculuğu, karanlığa karşı aydınlığı savunacağız." diyen KESK'lilerin taleplerini en güçlü şekilde hayata geçirmek için yanlarında olmaya devam edeceğiz.

Sevgili iktidar, sevgili AKP; Filistin meselesinde aynı sizin gibi İsrail'i kınıyoruz ama size de "El insaf!" diyoruz. Filistinlilere olduğu kadar kendi halkınıza da Müslüman olun. Cezaevlerinde zulüm var. Cezaevlerinde hayatını tek başına idame ettiremeyecek yüzlerce hasta mahpus var. Filistin'de olsa buradan hep birlikte kınarsınız ama buradaki zulmün mimarı sizlersiniz. Gelin, zulme son verin ve hasta mahpusları derhâl serbest bırakın.

BAŞKAN - Sayın Nermin Yıldırım Kara...

22.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, hafif tonajlı nakliye araçlarına tanınan muafiyetin geri alınmasına ilişkin açıklaması

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - Teşekkür ederim Başkanım.

Karayolları Genel Müdürlüğü 12 Nisan 2022'de aldığı kararla 3.500 kilogram ve altındaki kamyonetleri, hafif tonajlı nakliye araçlarını kantar zorunluluğundan muaf tutmuştu. Ancak şimdi "Suistimal ediliyor." gerekçesiyle yeniden denetime alınacağını duyurdu. Bu karar sadece Hatay'ı değil ulaşım sektöründe çalışan tüm şoförleri, ailelerini ve tüketim zincirini olumsuz yönde etkileyecektir. Tanınan muafiyet neden geri alınıyor? Bunun temel somut gerekçeleri nelerdir? Madem geri getireceksiniz daha evvel niye geri aldınız? Deprem bölgelerinde ve ülke çapında yoksulluğa mahkûm edilen, zorlukla geçinen, elektrik faturasını dahi ödeyemeyen bu insanlara bunu yapmayın. AKP Hükûmeti her zaman olduğu gibi işçiye, emekçiye, esnafa aşırı tonaj, kaçak geçiş cezalarıyla bu yükü -onlara- yüklüyor.

BAŞKAN - Sayın Aşkın Genç...

23.- Kayseri Milletvekili Aşkın Genç'in, Kayseri'de yaşanan kuraklığa ilişkin açıklaması

AŞKIN GENÇ (Kayseri) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kayseri'nin can damarlarından biri olan Zamantı Irmağı kuruyor. Irmak yatağı yer yer tamamen boşalmış durumda. Nedeni açık: Denetimsiz yer altı su çekimi, kontrolsüz sondajlar, yanlış sulama politikaları ve açılan kaçak kuyular Bünyan, Pınarbaşı, Sarioğlan ve çevresindeki su dengesini bozdu. Çiftçi tarlasını sulayamıyor, hayvancılık her geçen gün geriliyor. Kayseri'de yaşanan kuraklığın bir diğer göstergesi Felahiye'deki Tozlu Göleti'dir. Gölet neredeyse tamamen çekilmiş, yüzey kurumuş, balıklar ölmüştür. Kayseri'nin su kaynakları bu hızla tükenmeye devam ederse birkaç yıl içinde yalnızca tarım değil bölgenin ekolojik dengesi de geri dönüşsüz biçimde zarar görecektir. Suya sahip çıkmak toprağa, üreticiye ve memleketiye sahip çıkmaktır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Orhan Sümer...

24.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Adana Fevzi Çakmak Kız Öğrenci Yurduna ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Adana Fevzi Çakmak Kız Öğrenci Yurdunda sadece bu dönem üç farklı zehirli akrep bulunmuş durumda. Durumu endişeyle soran öğrencilerimize verilen cevap ise "İlaçlama yapıyoruz, elimizden gelen bu kadar." Bu ülkede KYK yurdunda asansör bakımı yapılmaz, yurtlarımızda yangın çıkar, üniversite öğrencilerimiz feci şekilde can verir; "Elden gelen bu kadar." Kız öğrenci yurtlarında yazın öğrencilerin odaları karıştırılır, özel eşyaları kullanılır, şikâyet gelince "Elden gelen bu kadar." Çocuklarımız üniversite kazanır, kalacak yurt bulamaz, "Elden gelen bu kadar." Yıllardır gençlerin barınma, güvenlik, beslenme sorunlarına çözüm üretemeyen bir iktidar "Elden gelen bu kadar." diyerek sorumluluğu üzerinden atamaz. Barınma, güvenlik, insan onuruna yakışır bir yaşam her öğrencimizin en temel hakkıdır. AKP iktidarı müteahhitlerinin konforunu düşündüğü kadar bu ülkenin geleceği olan üniversite öğrencilerinin yaşam hakkını düşünmek zorundadır.

BAŞKAN - Sayın Süleyman Bülbül...

25.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, TÜRK-İŞ'in eylül ayı verilerine ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - TÜRK-İŞ eylül ayı verilerine göre açlık sınırı 27.970 TL, yoksulluk sınırı 91.109 TL, asgari ücret 22.104 TL; yoksulluk sınırı 4 asgari ücreti geçiyor. TÜRK'in rakamlarıyla halkın gerçeği gizlenemiyor. Çarşıda, pazarda, markette alışveriş torbasını dolduramayan vatandaş biliyor ki en güvenilir enflasyon ölçütü kendi cüzdanı. "Türkiye bir tarım ülkesidir. Tarımda kendi kendimize yetiyoruz." iddiası çoktan çöktü. Et, süt, tavuk, peynir; hepsinde yerli üreticinin yerini yabancı markalar aldı. Desteklenmeyen çiftçi, emeğinin karşılığını alamayan besici üretimden çekildi. Bu yüzden sadece fiyatlar değil gıdanın kalitesi de düştü. OECD'nin Hayat Nasıl 2024 Raporu'na göre gıda enflasyonunda ve gıdaya erişim konusunda en kötü ülke Türkiye. Bugün vatandaşın sofrasında yokluk, tarlada üreticinin emeğinde karşılıksızlık var. Bu düzeni değiştirmek, hem emeğin hem ekmeğin hakkını savunmak bizim görevimizdir. CHP olarak emeğin Türkiye'sini yeniden kuracağız. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kezban Konukçu...

26.- İstanbul Milletvekili Kezban Konukçu'nun, Gazeteci Hakan Tosun'a ilişkin açıklaması

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Hakan Tosun'a ne oldu? 90'lı yıllardan beri toplumsal mücadelenin, doğanın ve yaşam alanlarının sesi olmak için üreten gazeteci ve belgesel yapımcısı Hakan Tosun uğradığı bir saldırı sonucu hayatını kaybetti. İnsan hayatının pamuk ipliğine bağlı olduğu bir ülkede yaşıyoruz. Hakan Tosun'a ne oldu bilmiyoruz, faillerin amacını bilmiyoruz. Ekolojistlerin kasten öldürüldüğü bu ülkede ciddi şüphelerimiz var. Etkin bir soruşturma yapılmalı ve Hakan Tosun'un şüpheli ölümü derhâl aydınlatılmalıdır. Direnişi görünür kılmak için çalışan, halkın sesi olmak için üreten insanların katilleri rahat uyumasın; hesabını soracağız!

BAŞKAN - Sayın Aykut Kaya...

27.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Türkiye'deki tropikal meyve üretimine ilişkin açıklaması

AYKUT KAYA (Antalya) - Gazipaşa'mız, Alanya'mız ve Manavgat'ımız bugün Türkiye'de tropikal meyve üretiminin ana üssü hâline gelmiştir. 40'a yakın tropikal meyve türü bölgemizde adaptasyon sağlamış, bunlardan 18'i ekonomik değer kazanmıştır. Sadece Alanya'mızda tarımsal üretimin yüzde 30'unu tropikal meyve üretimi oluşturmaktadır ve Türkiye'deki avokadoların yüzde 60'ı Alanya'da yetişmektedir. Zamanında muz üreticisini korumak için ithal muzlara yüzde 148 vergi getirilmişti. Bu, doğru bir karardı. Bugün de tropikal meyve üreticilerimizi korumak için tropikal meyvelerin hasat döneminde bu ürünlerin ithalatı durdurulmalı ya da muzda olduğu gibi, tropikal meyvelerin ithalatına ek vergiler ve ithalat kotaları getirilmelidir. Bizim ürünlerimiz ithal edilen ürünlere göre tadı, aroması, vitamini ve kalitesiyle ayırt edici bir üstünlüğe sahiptir. Tropikal meyve üreticilerimize sahip çıkmaya devam edeceğiz.

BAŞKAN - Sayın Rukiye Toy...

28.- Sivas Milletvekili Rukiye Toy'un, Sivas'ta tabiat parkı ilan edilen alanlara ilişkin açıklaması

RUKİYE TOY (Sivas) - Alan koruma çalışmaları kapsamında geçtiğimiz temmuz ayında Sivas'ımızın doğal akvaryumu, berrak suyu ve turkuaz mavisi görünümüyle Gökpınar Gölü ve sedef hastalığının yeryüzündeki tek doğal merkezi olan, şifalı balıklarıyla Kangal Balıklı Göl Millî Parklar Kanunu gereğince tabiat parkı statüsüne kavuştu. Yine, ocak ayında, eşsiz peyzaj güzellikleri ve jeolojik yapılarıyla Dipsizgöl Şelalesi tabiat parkı olarak ilan edilmişti. Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğümüzle yakın temas içinde, bizim de takipçisi olduğumuz bu gelişmeler sayesinde Sivas'ımızın güzide mekânları hem daha iyi korunarak gelecek nesillere aktarılacak hem de turizm potansiyeli artarak yeni destinasyonlar hâline gelecek. Zengin gastronomisi, tarihî ve coğrafi güzellikleriyle doğa turizmi açısından önemli bir cazibe merkezi olan Sivas'ımıza tüm vatandaşlarımızı bekliyoruz.

BAŞKAN - Sayın İzzet Akbulut...

29.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, besicilerin sorunlarına ilişkin açıklaması

İZZET AKBULUT (Burdur) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Burdur'umuz hayvancılıkta önde gelen illerden bir tanesidir. Ama şap hastalığı sebebiyle canlı hayvan pazarları şu anda kapalı. Hâliyle besicilerimiz sadece sütten para kazanmaktalar hayvanlarını canlı hayvan pazarlarına götüremedikleri için. Ama süt paraları da iki ay, üç ay gibi çok geriden geliyor. Bu anlamda, özellikle bu dönemde zamanında ödemelerin yapılmasına dikkat edilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Yine, besicilerimiz krediye ulaşmakta çok zorlanıyorlar. Bankalarda, özellikle zor günlerden geçtiği bu günlerde muhakkak krediye daha kolay ulaşılabilir hâle getirmek durumundayız çünkü her geçen gün yem paralarıyla, saman paralarıyla, silaj paralarıyla, küspe paralarıyla, bunlara gelen zamlarla mücadele ediyor besicilerimiz. Bu zor zamanda besicilerimizi yalnız bırakmayalım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Eylem Ertuğ Ertuğrul...

30.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, malulen emekli uzman çavuşlara ilişkin açıklaması

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; burada malulen emekli bir uzman çavuşumuzun sözlerini aynen paylaşmak istiyorum: "Bizler görevimizi şanla, şerefle yaptık. Ne makam bekledik ne alkış ama bugün hakkaniyet ve adalet talep ediyoruz. Tarih bazen geç yazar ama adaletin bir gün tecelli edeceğine olan inancımız tamdır." 5510 sayılı Yasa kapsamında malulen emekli edilen uzman çavuşlarımız çalışmaya başladıklarında emekli maaşları tamamen kesilmektedir. Oysa aynı görevi yapmış, aynı riskleri almış uzman çavuşlarsa 2008 yılından önce emekli oldularsa sosyal güvenlik destek primi ödeyerek çalışabilmektedirler. Bu durum Anayasa'mızın 10'uncu maddesindeki eşitlik ilkesine aykırıdır, aynı vatan için omuz omuza görev yapanlar arasında ayrımcılığa sebep olmaktadır. Malulen emekli uzman çavuşlarımız adalet bekliyor.

BAŞKAN - Sayın Zeki Korkutata...

31.- Bingöl Milletvekili Zeki Korkutata'nın, dün Mısır'da imzalanan Gazze'yle ilgili barış anlaşmasına ilişkin açıklaması

ZEKİ KORKUTATA (Bingöl) - Sayın Başkan, Mısır'da gerçekleştirilen Barış İçin Şarm El-Şeyh Zirvesi uzun süredir kan ve gözyaşıyla anılan bölgede umut ışığı olmuştur. Ancak bu umut samimiyetle ve kararlılıkla korunmadığı sürece kırılgan kalacaktır. Bugün asıl mesele imzaların ötesine geçip adalete dayalı kalıcı bir düzeni inşa edebilmektir. İsrail-Filistin hattında barışın gerçek teminatı güvenlik değil karşılıklı halklara ve insan onuruna saygıdır. Türkiye, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde bu sürecin yapıcı ve ilkeli bir ortağı olarak insani yardımların kesintisiz işlemesi, Gazze'nin yeniden imarı ve iki devletli çözüm vizyonunun hayata geçmesi için her türlü çabayı sürdürecektir.

Unutmayalım ki adalet olmadan barış, barış olmadan istikrar olmaz, istikrar olmadan insanlık nefes alamaz.

BAŞKAN - Sayın Erol Keleş...

32.- Elâzığ Milletvekili Erol Keleş'in, Elâzığ'da düzenlenecek olan 28'inci Uluslararası Hazar Şiir Akşamları'na ilişkin açıklaması

EROL KELEŞ (Elâzığ) - Elâzığ'ımız şiirin ve kültürün köklü birikimiyle gönül coğrafyamıza ışık tutmaya devam ediyor. 17-19 Ekim tarihleri arasında düzenlenecek olan 28'inci Uluslararası Hazar Şiir Akşamları'yla geçmişin birikimini geleceğe taşıyacağız, medeniyet değerlerimizi ve kardeşliğimizi hep birlikte yaşatacağız. Bu yılın teması Kutadgu Bilig'in yazarı Yusuf Has Hacib'e saygı olarak belirlenmiştir. Bilgeliği, adaleti ve erdemi merkeze alan bu tema kültürel mirasımızı yeniden gündeme taşıyacak, gençlerimize millî ve manevî sorumluluk bilincini aşılayacaktır. Şairlerimiz, sanatçılarımız ve gençlerimizle birlikte ortak tarihimizin, dilimizin ve duygularımızın sesini daha güçlü duyuracak, uluslararası kültürel diplomasiyi, dayanışmayı artıracğız.

Tüm vatandaşlarımızı bu anlamlı buluşmaya, aziz şehir Elâzığ'ımıza davet ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Müzeyyen Şevkin...

33.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, emekli aylıklarına ve sosyal ödemelere ilişkin açıklaması

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Emekli aylıklarında, sosyal ödemelerinde norm ve standart birliğinin sağlanması için 506 sayılı Kanun döneminde olduğu gibi gösterge sistemine geçilmeli ve alt sınır aylık bağlama oranı (ABO) yüzde 70 olarak belirlenmelidir. Türkiye'de emekli, dul ve yetimler ile engelliler açlığın pençesinde. Emekli aylığı 16.880; dul ve yetim aylığı 3 bin lira ile 10 bin lira arasında değişiyor. En yüksek engelli aylığı ise 7.326 lira, asgari ücret 22.104 lira. Açlık sınırının 27 bin, yoksulluk sınırının 91 bin lira olduğu bir memlekette bu aylıkları belirleyenlerin hiç mi vicdanı yok? Öyle ya, birilerinin dediği gibi "Evin kirasını kim ödeyecek, elektrik parasını kim ödeyecek, su parasını kim ödeyecek; çoluk çocuğun okul masrafını kim karşılayacak?" Emekli taş kaynatıp suyunu mu içsin, ne yapsın? Biraz vicdanlı olun, emeklinin hakkını verin.

BAŞKAN - Sayın İlhami Özcan Aygun...

34.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, Türkiye'de azalan yeşil alanlara ve tarım arazilerine, Çorlu ve Ergene'deki hava kirliliğine ilişkin açıklaması

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Teşekkür ederim Başkanım.

Başkanlık sistemi yeşil alanı ve tarım alanlarını talan etti. Greenpeace'in araştırmasına göre, Türkiye 2018-2024 yılları arasında yaklaşık 1.860 kilometrekare doğa ve tarım alanı kaybederek Avrupa'da en çok yeşil alan kaybeden ülke oldu. Avrupa'daki toplam doğa kaybının beşte 1'inden fazlası Türkiye'de. Sayıştayın 2024 Raporu'nda tarımsal amaçlı toprak kaybının önlenmesi yönündeki planların hâlen hazırlanmaması da Greenpeace'i doğruluyor.

Türkiye'nin tarım arazilerini ve yeşil alanlarını kaybederek gıda enflasyonunda zirveye yerleşmesi tabii ki tesadüf değil. Bir grup maden şirketi için zeytinlikler talan ediliyor, Kaz Dağları başta olmak üzere büyük bir ağaç katliamı yapılıyor. Sonuçta bu kadar bereketli topraklarda gıda enflasyonunda zirveyi çekiyoruz. Avrupa'da en yüksek gıda enflasyonu ülkemizde. Bu ülkede tarımı bitiren bir iktidar var.

Ayrıca, seçim bölgem Çorlu ve Ergene'de vatandaşlarımız her gece zehir solumaya devam ediyor. Yetkilileri buradan davet ediyorum; bir an evvel bu sorunu çözelim, suçlular kimse bulup cezalandıralım diyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Sayın Perihan Koca...

35.- Mersin Milletvekili Perihan Koca'nın, Gazeteci Hakan Tosun'a ilişkin açıklaması

PERİHAN KOCA (Mersin) - İstanbul'un göbeğinde bir gazeteciyi döverek öldürdüler. TEKEL direnişinden Gezi'ye, Akbelen'den Samandağ'a direniş hafızasını kaydeden bir yurttaşı, Hakan Tosun'u sokak ortasında döverek katlettiler. Soruyoruz: Hakan Tosun'a ne oldu? Bakanlıklardan Valiliğe, Emniyete yetkililer günlerdir neden sessiz? Soruyoruz: Sermaye eliyle gerçekleştirilen her bir doğa yağmasının, katliamlarının haberine koşturan Hakan Tosun'un katledilmesi yaptığı haberlerle mi ilgilidir? Bir insan canı bu memlekette bu kadar ucuz mudur? Soruyoruz: Hakan'ı darbederek öldüren kimlerdir? Tutuklanan şahısların ifadeleri neden kamuoyundan gizlenmektedir? Hakan Tosun cinayeti tüm yönleriyle incelenmeli, etkin bir soruşturma uygulanmalı, bu cinayet derhâl aydınlatılmalıdır.

BAŞKAN - Sayın Aliye Timisi Ersever, buyurun.

36.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, 13 Ekim 1923'te Ankara'nın başkent oluşuna ilişkin açıklaması

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Teşekkür ederim.

13 Ekim 1923'te Gazi Meclisimiz Ankara'yı başkent ilan etti. Ankara sadece kadim bir şehir değildir; ulusal direnişin, yokluklar içinde kazanılan eşsiz zaferin ve bir milletin yeniden doğuşunun hikâyesidir. Ankara'nın başkent oluşu cumhuriyetin ilanına giden yolun ilk adımı, millet iradesinin ete kemiğe bürünmüş hâlidir. Ankara öyle bir şehirdir ki emperyalizm bu topraklarda diz çökmüştür. Kaldırımlarında laikliğin, harf devriminin, çağdaşlaşmanın ayak izleri vardır. Ankara, eşit yurttaşlığın, kadın-erkek eşitliğinin, bilimin ve ilerlemenin simgesidir çünkü Ankara Atatürk'tür, Ankara cumhuriyettir ve sonsuza dek öyle kalacaktır. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz sayın milletvekilleri.

Şimdi Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım. Sayın Grup Başkan Vekillerinden sonra birkaç milletvekilimize tekrar söz vereceğim.

Sayın Kaya, buyurun.

Süreniz beş dakika.

37.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, çalışma haftasına, Ankara'nın başkent oluşunun 102'nci yılına, Amasra maden faciasına, Sumud ve Özgürlük Filolarına, 13 Ekimde Mısır'da gerçekleştirilen barış zirvesine ilişkin açıklaması

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; haftalık çalışmamızın hayırlara vesile olmasını dileyerek Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlarken Ankara'nın başkent olarak ilanının 102'nci yılını tebrik ederek başlamak istiyorum. Ankara'nın hür ve bağımsız bir Türkiye'nin başkenti olarak -yıllarca- başkent oluşunu kutlayacağımız nice yılları hep beraber kutlamamız dileğiyle Ankara'nın başkent oluşunu tekrar tebrik ediyorum.

Amasra maden faciası... 2022 yılında maalesef 42 madencimiz Amasra maden faciasında hayatını kaybetmişti. Hayatını kaybeden madencilerimizi rahmetle anarken bu son olsun demiştik ama maalesef her maden kazasından sonra gerekli tedbirler alınmadığı için yeni maden kazalarıyla ülkemiz 2022'den sonra da karşı karşıya kalmaya devam etti. Dilerim ve umarım ki bir daha maden kazası faciasında madencileri yitireceğimiz kazaları yaşamamamız umuduyla.

Bir diğer önemli gündem maddesi de yetmiş beş yıllık bir işgal ve soykırım her geçen gün şiddetini ve yayılmacılığını artırmıştı. Ekim 2023'ten bu yana da vahşete dönen siyonist işgal dünya insanlık vicdanını da beraberinde ayağa kaldırmıştı; işgal, vahşet tanımayan İsrail her geçen gün bu vahşetini artırarak devam ettiriyordu. Birleşmiş Milletler ve devletler ile iktidarlar bu vahşeti durdurmak için aciz kalınca sivil vicdan tüm dünyada hem İsrail'in vahşetini ifşa etmek hem de kendi iktidarlarını ve devletlerini İsrail'in bu vahşetine karşı tutum almaya, müdahaleye zorlamak için insanlık vicdanını harekete geçirdiler. Hem ülkemizde hem dünya genelinde birçok sivil eylem, birçok sivil gösteri, birçok sivil aktivist harekete geçerek hem İsrail'i telin ettiler, lanetlediler hem onun zulmünü bütün dünyaya haykırarak ifşa ettiler hem de kendi iktidarlarını bu duruma karşı tutum almaya zorladılar. Bu sivil inisiyatiflerden bir tanesi ve dünya gündemine gelen önemli hususlardan bir tanesi de Sumud Filosuydu. Burada 46 ülkeye mensup 500'e yakın dünya vatandaşı bu vahşete dikkat çekmek ve iktidarlarının bu ambargoyu delememesiyle ilgili hususa da dikkat çekmek amacıyla Akdeniz'e açıldılar ve maalesef uluslararası sularda terörist İsrail tarafından alıkonuldular, daha sonra kendilerine eziyet edilerek sınır dışı edildiler. Ardından Özgürlük Filosu yola çıktı çünkü İsrail'in bu vahşetini dünyaya duyurmak ve iktidarları tutum almaya zorlamak için insanlık vicdanı geri adım atmadı. İşte, grubumuza mensup 3 değerli milletvekilimiz Sayın Sema Silkin Ün, Mehmet Atmaca ve Necmettin Çalışkan Bey'in ve Avrupa'dan bazı parlamenterler ile sivil vatandaşlarımızın bulunduğu Özgürlük Filosu da yola çıktı ve maalesef bu milletvekilleri de uluslararası hukuka aykırı bir şekilde İsrail tarafından zorla alıkonularak "deport" edilmek durumunda kaldılar. Ben buradan hem dünyada ayağa kalkmış olan milyonlarca aktivisti, Sumud Filosundaki 500'e yakın aktivisti ve Özgürlük Filosundaki bütün vatandaşlarımızı ve dünya vatandaşlarını bir kez daha saygıyla selamlıyorum. Bu işgal ve vahşetin artık sürdürülemez olduğunu, dünya genelindeki bu yaygın gösterilerle ve her gün yalnızlaşan İsrail'in içine düştüğü durumun

TURHAN CÖMEZ (Balıkesir) - Had bildirmiyorum, o haddi siz bildiriyorsunuz: konuşmamı kesemezsiniz!

MAHMUT DİNDAR (Van) - Saygısızlık yapma!

BAŞKAN - Ben bu kürsüye saygısızlığı, bir insana saygısızlığı asla kabul etmem, ettirmem.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Konuşmamı kesemezsiniz, ben bitireceğim konuşmamı.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Otur yerine!

BAŞKAN - Hayır, bu sizin hakkınız değil.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Ben burada konuşmak...

BAŞKAN - Bu sizin hakkınız değil. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Burada konuşmak için millet bana görev verdi.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Tehditle konuşmayın, yerine otur!

MAHMUT DİNDAR (Van) - Buraya kavga etmeye mi geliyorsunuz, siyaset yapmaya mı geliyorsunuz; bu nasıl bir tavırdır

ya?

BAŞKAN - Bu sizin hakkınız değil, söz söyleyemezsiniz, lütfen.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Ben size görevinizi hatırlatmak mecburiyetindeyim.

BAŞKAN - Ben bir iş yapıyorsam...

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Eğer burada Başkansanız beni dinlemek zorundasınız, benim sözümü kesemezsiniz!

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Otur yerine! Tehdit edemezsin Başkanı, yerine otur!

BAŞKAN - Ben bir iş yapıyorsam ulaklık değil...

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Benim sözümü kesemezsiniz!

BAŞKAN - Ben bir iş yapıyorsam eğer Türkiye'nin geleceği için yapıyorum.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Benim sözümü kesemezsiniz, benim konuşmamı dinlemek zorundasınız!

MAHMUT DİNDAR (Van) - Otur yerine!

BAŞKAN - Türkiye'nin geleceği için yapıyorum, bu ülkenin barışı için yapıyorum, bu ülkenin geleceği için yapıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Daha benim konuşmama tahammül edemiyorsunuz, benim konuşmama tahammül edemiyorsunuz.

BAŞKAN - Birleşime on beş dakika ara veriyorum ve Grup Başkan Vekillerini arkaya davet ediyorum.

Kapanma Saati: 16.10

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 17.09

BAŞKAN: Başkan Vekili Pervin BULDAN

KÂTİP ÜYELER: Nurten YONTAR (Tekirdağ), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 6'ncı Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.10

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.31

BAŞKAN: Başkan Vekili Pervin BULDAN

KÂTİP ÜYELER: Nurten YONTAR (Tekirdağ), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 6'ncı Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Şimdi kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Buyurun.

38.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, oturumu yöneten Başkan Vekili Pervin Buldan'a, "özgürlük" lafını konuşanlara ve İYİ Parti olarak kimlerle aynı masada oturmayacaklarına ilişkin açıklaması (Devam)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Az önce de ifade ettiğim gibi, 50 bin kişinin katili bir terör örgütünün elebaşının mesajları Türkiye'ye taşınmaz, taşınmaz. Kendisi medyaya yansıdığı kadarıyla şunu demiş, "Medyada bazı yorumcuların, bazı habercilerin, bazı kanalların sürecin aleyhine yorumlar yapmasından rahatsızım." bunu sorun olarak ifade etmiş. Arzu edilen şu: Ne istiyorlarsa o konuşulsun, ne söyleniyorsa o alkışlansın; kimse itiraz etmesin, kimse farklı bir şey söylemesin. Tabii, teröristbaşının vermiş olduğu bu mesajla biz başka bir şey daha öğrendik; sözüm ona bunlar demokratı, 50 bin kişinin katilinden bir barış elçisi çıkartmaya çalışıyorlardı. "Söyletmen, vurun!" diyerek aslında bir anlamda da ne kadar diktatoryal bir karakter olduğunu, ne kadar despotik olduğunu ve ne kadar faşist ruhlu olduğunu göstermiş oldu; biz bunu reddediyoruz. Bu ülkede dostluğun, kardeşliğin, huzurun, birlik ve beraberlik ruhunun tesisi için herkes üstüne düşeni yapmalı ama bunun yolu teröristbaşının mesajını bu millete getirip dayatmak değil. Şimdi, diyor ki teröristbaşı: Bunun gereği yapılsın, susturulsun, farklı görüşleri ifade edenler konuşmasın, konuşulmasın. Peki, kim yapsın bunu? İktidar yapsın. İktidar nasıl yapacak? Medya da elinde, yargı da elinde; gereğini yapsın. Ha, şu isteniyor belki de: Aynen kumpas davalarında olduğu gibi, gereken yeniden yapılsın; itiraz eden kim varsa, ihanet sürecine "hayır" diyen kim varsa kellesi uçurulsun. Adam cezaevinden - bir teröristbaşı- bu talimatları veriyor. Hayır, biz buna "hayır" diyoruz, her platformda "hayır" diyeceğiz. Millet iradesinin tecelligâhı olan bu çatının altında da "hayır" dedik, bundan sonra da "hayır" demeye devam edeceğiz.

Şimdi "özgürlük" lafı konuşanlara sesleniyorum: Nerede kaldı sizin basın özgürlüğünüz? Meğer teröristbaşına son günlerde Sözcü ve Tele1 televizyonunu izleme fırsatı verilmiş ve onları izleyince de aydınlanıvermiş birden, "Aa, sürece itiraz edenler var." demiş, "O zaman bunların susturulması lazım." Şiddetle itiraz ediyoruz. Bu ülkede herkes görüşünüz her yerde samimi olarak söyleyecek, paylaşacak ve muhatapları da bundan ders çıkartacak. "Ben ne dersem o olur, ben ne istersem o olur. Konuşturmam, söyletmem." diyenler bunun sandıkta da millî iradesinin tecelligâhına kastedenlerle aynı masada oturmadık, oturmayacağız.

Bir de deniyor ki: "Sürece karşı olanlar varmış. Kimmiş karşı olan?" İYİ Parti. Evet, biz sürece karşıyız, ihanet sürecine karşıyız, uygulananlara karşıyız, yapılanlara karşıyız; Mecliste de karşı çıkacağız, bütün platformlarda da karşı çıkacağız. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Terörle arasına mesafe koyamayanlarla, teröristle pazarlık yapanlarla, terörden talimat alanlarla biz aynı masada oturmadık, oturmayacağız. Millet iradesinin tecelligâhına kastedenlerle aynı masada oturmadık, oturmayacağız. Teröristlerden ve terör elebaşından barış elçisi çıkartmaya çalışanlarla da aynı masada oturmadık, oturmayacağız. İstiklal Marşı okunurken başını önüne eğip İstiklal Marşı'nı okuyamayan ve söyleyemeyenlerle, utanç içerisinde olanlarla da aynı masada olmadık, olmayacağız. Milletvekili rozetinin üzerinde ay yıldız bulunduğu için onu yakasına takmaktan utananlarla aynı masada olmadık ve olmayacağız ve Türk Bayrağı'nı eline alamayıp paçavra açanlarla da aynı masada olmadık, olmayacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bitiriyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Bitirin.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Grup toplantılarına teröristbaşının takdis edildiği bir söylemle devam edenlerle, ona slogan attıranlarla, "Kürdistan'dan hoş geldiniz." diyerek Türkiye'de olmayan bir yeri var gibi gösterenlerle hiçbir zaman aynı platformda olmadık, aynı masada olmadık ve olmayacağız. Ve nihayetinde, gencecik askerlerimiz şehit olurken, pırıl pırıl evlatlarımız toprağa düşerken onlara, onların aziz naaşlarına hakaret edenlerle, onlara "ceset" diyenlerle aynı safta olmadık ve olmayacağız. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Bakın, birkaç gün önce Dünya Kız Çocukları Günü'ydü, görün burada olanları. Burada pırıl pırıl kız çocukları babalarını toprağın altına gömdüler hepsi. Küçücük kız çocukları Türk Bayrağı'na sarılı tabutlarını toprağa gömdüler. Şu resmi görüyor musunuz, şu resmi?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bitiyorum; son kez rica ediyorum, bitireceğim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Bitirin.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sekiz aylık bebesinin zıbını, elbisesini eline alıp onunla, terörle mücadele eden, sonra da canını feda eden kahramanların, onların küçücük çocuklarının sarıldığı tabutların olduğu bir yerde onlara saygı duymak yerine "ceset" diyenlerle bir arada olmadık, olmayacağız. Biz bu ülkede demokrasinin kurum ve kuralları işlesin, hukukun üstünlüğü tesis edilsin, insan hakları ve özgürlükler olsun istiyoruz. Bunun için mücadelemiz sürece; bunu Parlamentoda yapacağız, sahada yapacağız, milletimizle beraber yapacağız ama asla ve asla ne terörle ne terör sevicilerle ne terörden talimat alanlarla, onlarla aynı mekânda, aynı mecrada, aynı masada olmadık, olmayacağız. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Pervin Buldan'ın, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve Gaziantep Milletvekili Mehmet Mustafa Gürban'ın Twitter'dan attığı mesaja ilişkin konuşması

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, şimdi bir cevap verme hakkım doğdu. Ben Sayın Grup Başkan Vekillerine söz vermeden önce kendi düşüncelerimi paylaşacağım. Biraz önce de aynı şeyi söyledi İYİ Parti Grup Başkan Vekili, şimdi sözlerini aslında tekrarladı. Biz aslında bu zihniyeti çok iyi tanıyoruz; kandan, savaştan, hamasetten beslenen bu zihniyeti çok iyi tanıyoruz. Sizin bu ülkeye zerre kadar faydanızın olmadığını da çok iyi biliyoruz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar, İYİ Parti sıralarından gürültüler)

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Kendinizi mi tarif ediyorsunuz?

BAŞKAN - Sizin bu ülkeye zerre kadar faydanızın olmadığını çok iyi biliyoruz.

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) - Bravo Başkan, bravo!

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Başkan, kandan ve savaştan beslenen sizsiniz, 50 bin kişinin katilini muhatap alan sizsiniz. Bizi hedef alamazsınız. Oturduğunuz koltuğun hakkını verin.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Yerinize oturun!

OSMAN CENGİZ ÇANDAR (Diyarbakır) - Otur yerine, dinleyin!

BAŞKAN - Bakın, biz bu ülkenin geleceği için konuşuyoruz, size konuşmuyorum.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Ben de size konuşmuyorum, Türk milletine konuşuyorum. 50 bin kişinin katilini muhatap alanlarla aynı şeyleri konuşamayız biz. Kandan beslenen sizsiniz, kandan beslenen sizsiniz! Bu alçakların mesajlarını buraya getiren sizsiniz, kandan beslenen sizsiniz!

BAŞKAN - Biz bu ülkenin geleceği için konuşuyoruz; biz bu ülkede anneler ağlamasın diye çalışıyoruz, biz bu ülkede gencecik insanlar toprağın altına girmesin diye çalışıyoruz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Biz bu ülkede çocuklarımız ölmesin diye çalışıyoruz. O yüzden, sizin söylediklerinizin hiçbir hükmü yoktur bizim yanımda, bunu da böyle bilin. "Barış" demeye devam edeceğiz, "kardeşlik" demeye devam edeceğiz, bu işi yürütmeye devam edeceğiz.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Hangi barıştan söz ediyorsunuz?

BAŞKAN - İsteddiğiniz kadar söyleyin, istediğiniz kadar karşı çıkın, umurumuzda değil! Haddinizi bilin, haddinizi bilin diyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Terörle mücadele etmeye devam edeceğiz, alçaklarla mücadele etmeye devam edeceğiz, ihanetle mücadele etmeye devam edeceğiz, arkasına emperyalizmi alanlarla mücadele etmeye devam edeceğiz.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Haddinizi bilin!

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Terbiyesiz!

BAŞKAN - Şimdi, sayın milletvekilleri...

YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Hadsiz!

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Saygılı ol!

BAŞKAN - Hadsiz sensin! Bakın, sizin bir milletvekiliniz, Mehmet Mustafa Gürban, buradan teşhir ediyorum.

YAVUZ AYDIN (Trabzon) - "Hadsiz!" diyemezsin.

BAŞKAN - Mehmet Mustafa Gürban iki gün önce bana Twitter'dan cinsiyetçi bir mesaj attı. Cinsiyetçi bir mesaj attı bana sizin milletvekiliniz.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Neyi teşhir ediyorsun? Yok burada!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Terbiyesiz!

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) - Allah belasını versin!

BAŞKAN - Cinsiyetçi bir mesaj attı bana sizin milletvekiliniz, bunu da buradan teşhir ediyorum. Buyurun, buyurun, nereye koyarsanız koyun!

RİDVAN UZ (Çanakkale) - Bebeği kundaktayken...

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, şimdi Sayın Grup Başkan vekillerine söz vermeye devam edeceğim.

Sayın Akçay, buyurun lütfen, sözünüzü söyleyin...

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) - Dolandırıcılıktan mahkûmiyeti olan milletvekilleri ancak hakaret edebilirler Başkan.

YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Dolandırıcı sizsiniz ya!

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) - Dolandırıcısınız, mahkûmiyet kararı var.

(DEM PARTİ ve İYİ Parti milletvekilleri arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

BAŞKAN - Sayın Akçay'a söz verdim... Sayın Akçay'a söz verdim... Lütfen dinleyelim.

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) - O Gürban'ın mahkûmiyet kararı var, Gürban dolandırıcılıktan mahkûm oldu.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Apo mahkûm olmadı mı be! Siz hepiniz mahkûm oldunuz. Dağdan inmiş, Mecliste efelik taslıyor.

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) - Ta bu kadar mahkeme kararı var Gürban hakkında, dolandırıcı. Ancak dolandırıcılar hakaret eder.

BAŞKAN - Sayın Akçay, buyurun...

YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Sizin gibi katil olmadık.

BAŞKAN - Arkadaşlar...

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) - Dolandırıcı... Mahkeme kararı var, dolandırıcı.

BAŞKAN - Sayın Akçay, buyurun, size söz verdim...

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) - Gürban yazın Twitter'a, yazın, mahkûmiyeti göreceksiniz.

BAŞKAN - Sayın Tiryaki...

Sayın Akçay, buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan...

ÖMER KARAKAŞ (Aydın) - Meclis Başkan Vekili parti sözcüsü gibi ne konuşuyor orada!

BAŞKAN - Hatibi dinliyoruz.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Müsaade ederseniz biz de sözümüzü söyleyelim ya!

BAŞKAN - Hatibi dinliyoruz.

ÖMER KARAKAŞ (Aydın) - Hayır, bir dakika... Konuşacaksa orada konuşacak ya!

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Numan Kurtulmuş'u göreve davet ediyoruz. Yok böyle bir şey!

BAŞKAN - Kendinize gelin, kendinize!

ÖMER KARAKAŞ (Aydın) - Meclis Başkan Vekili parti sözcüsü gibi o kürsüde konuşamaz!

BAŞKAN - Konuşurum!

ÖMER KARAKAŞ (Aydın) - Konuşamaz!

BAŞKAN - Siz konuşursanız ben de size cevap veririm. Bu kadar net! Bu kadar net! (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER KARAKAŞ (Aydın) - Kürsüden ineceksin, orada konuşacaksın!

BAŞKAN - Bana sataşma olursa ben cevap veririm buradan, bu senin haddin değil.

ÖMER KARAKAŞ (Aydın) - Cevap vereceksen orada! O kürsü bağımsızdır.

BAŞKAN - Ben buradan cevap veririm, ben buradan cevap veririm. Size sormam ben bunu. Oturun!

ÖMER KARAKAŞ (Aydın) - O kürsü tarafsız kürsü! O kürsü Atatürk'ün kürsüsü!

BAŞKAN - Oturun!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Otur yerine ya! Otur yerine!

BAŞKAN - Otur! (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Böyle bir rezillik olamaz ya!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Meclis Divanına mı yürüyeceksin!

BAŞKAN - Sayın Akçay, buyurun, devam edin...

ÖMER KARAKAŞ (Aydın) - Bu şekilde konuşamazsın!

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Sayın Başkan, devam edeceğim ama şimdi milletvekilleri sürekli bir gürültü ve laf atma içerisinde. Dolayısıyla...

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - "Gürültü" sana da yazıklar olsun be!

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Sana da yazıklar olsun!

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Yazıklar olsun!

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Sana da yazıklar olsun!

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Hele şu surata bak ya, şu surata bak ya!

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Başbuğ Türkeş'in...

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Şuna bak ya!

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Ayıp ya, ayıp ya! Nedir ya! Terör estiriyorsunuz ya, terör estiriyorsunuz! Gidin ya!

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Sen her şeyi söyleyeceksin, sıra bize gelince...

BAŞKAN - Onlar her şeyi söyleyecek, sıra bize gelince susacağız, pusacağız! Vallahi hiç öyle bir dünya yok! Kusura bakmayın, hiç öyle bir dünya yok! (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Ya, kimse size boyun eğmez! Sizin ağababalarınıza boyun eğmedik ki size mi boyun eğeceğiz!

BAŞKAN - Siz konuşursanız biz de cevabımızı veririz; bu kadar, bu kadar!

ÖMER KARAKAŞ (Aydın) - Oradan konuşacaksın, oradan!

BAŞKAN - Ben buradan konuşurum, ben Meclisi yönetiyorum! Bana oradan hakaret ederse ben de cevabımı buradan veririm!

ÖMER KARAKAŞ (Aydın) - Orada siyaset yapamazsın!

BAŞKAN - Konuşma! Haddini bil, konuşma!

ÖMER KARAKAŞ (Aydın) - Orada siyaset yapamazsın!

BAŞKAN - Konuşmayın, haddinizi bilin!

YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Atatürk'ün koltuğunda oturup Türk milletine ihanet ediyorsun!

BAŞKAN - Konuşma!

Sayın Akçay, buyurun lütfen, devam edin.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

39.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve terörsüz Türkiye sürecine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın milletvekilleri, kıymetli arkadaşlarım; Türkiye Büyük Millet Meclisinde milletvekilleri olarak, siyasetçiler olarak her tartışmayı kendi mecrası içerisinde yürütmeyi ve devam ettirmeyi daha faydalı görüyorum; gerek kendi siyasi parti görüşlerimiz bakımından gerekse meramımızın kamuoyu tarafından daha iyi anlaşılması bakımından. Biraz önce Meclis Başkan Vekilimiz Sayın Pervin Buldan'ı şahsen hedef alan ifadeleri tasvip etmediğimi ve doğru bulmadığımı ifade ediyorum öncelikle.

Kıymetli milletvekilleri, bizim "terörsüz Türkiye" başlığıyla ifade ettiğimiz süreç millî ve tarihî bir hedef olarak menzile doğru ilerlemektedir. Tüm millet olarak kırk yıl boyunca çok ağır bedeller ödedik. On binlerce canımızı, şehitlerimizi toprağa verdik; analar ağladı, yas tuttu, ocaklar söndü, şehirlerimizde bombalar patladı, köylerimiz boşaldı.

RİDVAN UZ (Çanakkale) - Kim yaptı Başkanım?

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Dağlarımıza, yaylalarımıza, bereketli ovalarımıza terörün gölgesi çöktü, yüz binlerce insanımız evini barkını gözyaşlarıyla ardında bırakmak zorunda kaldı. Yetti artık diyoruz, bu acıları bir kırk yıl daha yaşamayalım diyoruz.

Değerli arkadaşlar, ülkemizde yaşanan bütün acılar hepimizin hanesine yazıldı. Acıları unutmayalım ama yarıştırmayalım da. Gidilemeyen yaylalarımız, kurulamayan sofralarımız, camına ışık yansımayan beldelerimiz bugün festivallere, şampiyonalara, ulusal ve uluslararası buluşmalara ev sahipliği yapıyor. Bu dönüşüm kendiliğinden olmadı; devlet aklının, millet iradesinin ve kararlı bir siyasi duruşun eseridir. Terörsüz Türkiye güçlü, güvenli ve huzurlu Türkiye'dir; muasır ve müreffeh Türkiye'nin müjdesidir. Biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli'nin liderliğinde ilkeli, sorumlu, sorun çözen, çözüm üreten bir siyasi akılla bu yola çıktık. "Önce ülkem ve milletim, sonra partim ve ben." diyen bir davanın mensuplarıyız. Kendi geleceğini ülkesinin geleceğine bağlamış, başkalarının gündemine savrulmamış, düğümü gören ve çözen bir hareketiz. Yeni bir nizam kurma kudretinin stratejik aklı bilge liderimiz Devlet Bahçeli'de tecessüm etmiştir. Onun her çağrısı tarih şuuruyla, jeopolitik gerçeklikle ve isabetli öngörülerle yoğrulmuş bir stratejinin tezahürüdür. 22 Ekim 2024'te bu çağrı stratejik bir çerçeveye kavuştu. Bu kavram yalnızca terörün bitmesini değil huzuru, güvenliği, barışı, kardeşliği ve demokratik gelişmeyi aynı potada birleştiren kapsayıcı bir vizyonu ifade etmektedir.

5 Ağustos 2025'te Millî Dayanışma, Kardeşlik ve Demokrasi Komisyonu çalışmalarına başladı. Tutanakları herkese açık olan bu süreç aracısız, aralıksız, bagajsız, pazarlıksız ve gizli gündemsiz ilerlemektedir. Pazarlık yok, arka kapı yok; var olan tek şey milletin meşru talebi, devletin şeffaf iradesi ve hukukun üstünlüğüdür. Bu süreci doğru anlamak için etrafımızdaki yangını görmek zorundayız. Son otuz beş yılda çevremizde 15 büyük savaş, iç savaşlar, vekâlet çatışmaları yaşandı. Kaynakların hızla tükendiği, iklim ve afet risklerinin büyüdüğü bir dünyada yaşıyoruz. İçeride ne kadar güçlü olursak dışarıdaki zorluklara da o denli mukavemet ederiz. Terörsüz Türkiye yalnız iç barışımızı değil mavi vatandan Kıbrıs'a, Balkanlar'dan Kafkasya'ya, Orta Asya'dan Afrika'ya uzanan stratejik derinliğimizin de teminatıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - İçeride güçlendikçe Suriye ve Irak'ın bütünlüğüne katkımız artacak; gönü, aklı, kiblesi bizden kopmayan kardeşlerimizin yüreği de ferahlayacaktır.

Bu vesileyle bir gerçeğin altını çizerek ifade etmek istiyorum: Şehitlerimizin aziz ruhlarını, şehit ailelerimizi, gazilerimizi incitecek tek bir adım atılmamıştır, atılmayacaktır. Bu duruş şiddetten arınmış, meşru siyaset, hukuka sadakat, ortak fayda ve şeffaf süreç ilkeleriyle kalıcı olacaktır. Sorumluluğumuz büyüktür ve ortaktır. Şiddetin prangası kırıldıkça yatırım, üretim ve umut büyüyecek, ortak paydamız genişledikçe farklılıklarımız zenginliğe dönüşecektir; demokrasimiz daha da gelişecek, birlik ve beraberliğimiz, kardeşliğimiz daha da pekişecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Şunu da önemle vurgulamak istiyorum ki birlik aynılaşmak değildir, birlik farklılıklarımızı koruyarak aynı hedefe omuz vermektir. Hepimizin farklı hikâyeleri olabilir ancak ortak hikâyelerimiz çok daha fazladır. Çocuklarımız için kurmak istediğimiz güçlü, güvenli ve huzurlu Türkiye'nin omurgası işte bu kardeşlik ve dayanışma ruhudur ve duygusudur. "Terörsüz Türkiye" bir slogan değildir, bir hamaset değildir, ortak vicdanın hareketidir. Biz bu sürecin takipçisi, savunucusu ve uygulayıcısı olacağız. Biz büyüdükçe, iç cephemiz kuvvetlendikçe boş sözlerle, kaosu, nifakla geçinenlerin uykuları kaçıyor. "Terör bitsin." dedikçe çılgına dönüyorlar çünkü ellerinde terör istismarından başka bir siyasetleri kalmadı ve provokatörlere de asla fırsat vermeyeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Tamamlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Buyurun tamamlayın.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Biz büyük bir aileyiz, biz Türkiye'yiz. Biz bu yola baş koyduk; ya devlet başa ya kuzgun leşe diyoruz. (MHP sıralarından alkışlar) Bu ruhun feyiyle birlik ve kardeşliğimizi tahkim ediyor, bu cepheyi ebedî kılıyor. Güzel vatanımızın güzel insanlarıyla işi kolay kılacağız. Bu milletin evlatları birbirinin kahrını yutmazsa başkalarının zehrini yutmak zorunda kalırız, biz bu zehri asla yutmayacağız. (MHP sıralarından alkışlar) Bu yolun sonunda kazanan 86 milyon aziz milletimiz olacaktır; kazanan, sınır boylarından şehir meydanlarına kadar kardeşliğin sesi olacaktır; kazanan, aydınlık yarınlarımızın teminatı evlatlarımız olacaktır.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Akçay.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili Sayın Sezai Temelli.

Buyurun.

40.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez ile Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, konuşacağımız o kadar çok mesele varken, Türkiye'nin içinde yaşadığı bunca sorun varken, bu sorumluluk gereği bu sorunları konuşup çözüm üretmesi gereken yer Meclis varken sürekli olarak burada bir şiddetin dili, bir hakaretin dili, bir saldırgan dil, bir tehditkâr dille karşı karşıya kalıyoruz. Biz bu hakaretleri de bu saldırganlığı da kabul etmiyoruz. Burası artık barış Meclisi olmak zorundadır, barışın Meclisi olmak zorundadır. Bizim yegâne amacımız, ülkenin en temel sorunu olan Kürt meselesinin demokratik çözüme kavuşmasıdır. Artık geçmişin diliyle, geçmişin yaklaşımıyla, o anlayışla yol alınamadığını hepimiz öğrenmek zorundayız, öğrenmiş olmalıyız. Ülkenin içine sürüklendiği durum bellidir, bölgedeki yaşananlar bellidir. Şimdi bir umut açığa çıkmıştır, bu umudun peşinden ısrarla gitmek zorundayız. Sürekli olarak "terör, terör, terör, terör..." Yaptığınız, burayı terörize etmektir. Artık terörize etmeyin; artık o masada yeriniz var, gelin siz de oturun o masaya çünkü o masada memleket meselesi konuşuluyor. Memleket meselesi konuşulurken siz "Biz yokuz." diyemezsiniz, siz hâlâ o masayı devirmeye çalışamazsınız. Bu ülkede masalar devrildikçe ne olduğunu hep birlikte yaşadık. Gelin siz de o taşın altına elinizi koyun çünkü bir çözüm üreteceksek hep birlikte üreteceğiz. Bu saldırganlık, bu hakaret, bu anlayışla kimse yol alamadı; alamadığımız için şimdi bir aradayız. Herkes bir aradayken demiyor musunuz ki: "Biz niye ayırıyoruz?" Hiç mi kendinize dönüp bakmıyorsunuz? Hep belli sosyal medyadan, oradan buradan cımbızladığınız şeylerle siyaset yapmaya çalışıyorsunuz. Bu, siyaset değil; bu, siyasete savaş açmaktır; bu, savaştan, şiddetten beslenmektir. Siyaset müzakeredir, siyaset diyalogdur, siyaset birbirini anlamaktır, birlikte çözüm üretmektir. Onun için bunun adı meclis yoksa ne gerek vardı meclislere? İşte, burada olmanın sorumluluğuyla hareket etmek zorundayız.

Erkan Başkan dedi ya "Biz bu yola baş koyduk." diye, ben de ona söylüyorum: Biz de bu yola baş koyduk. Ya barış olacak ya barış olacak! (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gülüstan Kılıç Koçyiğit, arkadaşım, yoldaşım, her şeyden önce, bütün ömrünü sağlık mesleğinde insanların hayatını kurtarmak için adanmış, bütün ömrünü ameliyathanelerde geçirmiş bir arkadaşım.

Siz de bir sağlık emekçisisiniz, Gülüstan Başkana yönelttiğiniz o eleştirileri asla kabul etmiyoruz. Bir anlık, o anki konuşma içinde meramını anlatırken ağzından kaçmış bir sözcük üzerinden, acılar üzerinden tepinerek yöneltmiş olduğunuz hakaretlerin hiçbirini kabul etmiyoruz. Evet, insan bir gün daha yaşasın diye bütün hayatını hastane koridorlarında, ameliyathanelerde geçirmiş arkadaşımıza yönelik bu hakaretinizi kabul etmiyoruz. Tıpta bir etik vardır, burada herhangi birimize bir şey olsa -ben inanıyorum- ilk siz koşacaksınız ama o koştuğunuz insan bilin ki organ torbası değil; o insanın bir kimliği var, dili var, kültürü var, tarihi var, ailesi var. Siz, sürekli olarak, bir hekim olmanıza rağmen kimliklerimize saldırıyorsunuz, hakaret ediyorsunuz. Bu nasıl insanlık, bu nasıl etik, bu nasıl tıp, bu nasıl hekimlik? O yüzden diyoruz ki: Hepimizin buradan çıkaracağımız dersleri var, geçmişten çıkaracağımız dersleri var. Hep birlikte çözüm üretecek bir aşamaya gelmişiz.

Bakın, gazeteciler sokak ortasında öldürülüyor; bakın, her gün bir başka şiddetle karşı karşıya geliyoruz. Bu toplumdan şiddeti dışlamak için bu Meclisin hiç mi sorumluluğu yok? Ama siz bu şiddet diliyle âdeta toplumu tahrik ediyorsunuz. Etmeyin, bu ülkeye bu kötülüğü yapmayın; bu kötü dilden, bu nefret söyleminden kurtulun. Benim size söyleyeceğim budur.

Biliyorum ki siz de bu ülkenin hayrına yapılacak bir şeyin içinde olmak istiyorsunuzdur ama siyasetin kısır çekişmeleriyle, kendi ikbal hesaplarınızla hareket ediyorsanız vay halinize! Bu konuda da size diyecek sözümüz yok.

Teşekkür ederim Sayın Başkan. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Temelli.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili Sayın Gökhan Günaydın.

Buyurun.

41.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, 13 Ekim 1923'te Ankara'nın başkent oluşuna, Amasra maden faciasına, Trump'ın İsrail Parlamentosundaki sözlerine, Millî Dayanışma, Kardeşlik ve Demokrasi Komisyonuna, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkan Vekili Nuri Aslan hakkında başlatılan soruşturmayla ilişkin açıklaması

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, evet, sıcak bir tartışmanın içerisindeyiz. Türkiye Büyük Millet Meclisi, siyasi müktesebatların sözünü eksiksiz söyleyeceği bir yerdir. Birbirimizin sözünü kesme, birbirimize sözünü söyletmem gibi bir durum içerisinde olamayız. Ancak bunun yanında, elbette, her birimiz birbirimizin müktesebatına saygı göstermek, makamlara saygı göstermek, üslubumuzu buna göre ayarlamak zorundayız. Hiç kimse sözünü bir sözcük eksik söylemesin ama burası nitelikli bir tartışma ortamı olma özelliğini de sürdürsün. Buna hep beraber gayret etmeliyiz.

Tabii, ben bu tartışmanın peşine takılacağım ve ben de bu tartışmanın içerisinde olacağım ya da Türkiye'nin -döneceğimiz- temellerine gideceğiz. Yüz beş yıl evvel bu memlekette 23 Nisan 1920'de Ankara'da Türkiye Büyük Millet Meclisi açıldı. Memleketin dört bir yanı düşman orduları tarafından işgal edilmişti. Millet Meclisinden çıkan Meclis Hükûmeti üzerinden Kurtuluş Savaşı verildi ve ondan üç buçuk yıl sonra 13 Ekim 1923'te Ankara Başkent ilan edildi. Ankara direnişin Başkentidir, Ankara bağımsızlığın Başkentidir, Ankara cumhuriyetin Başkentidir. Ben, bu çerçevede, cumhuriyeti ilan eden, Ankara'yı Başkent ilan eden, 23 Nisan 1920'de Meclisi kuran ve Türkiye Cumhuriyeti'ni bize armağan eden Mustafa Kemal Atatürk ve yoldaşlarını rahmetle ve saygıyla anıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Saltanatın gölgesinden çıkıp halkın egemenliğine uzanan yol, dün olduğu gibi bugün de gelecekte de bizim yolumuzdur ve bizim yolumuz olmaya devam edecektir.

Evet, yakamızda "Amasra'yı Unutma!" var. Bu da Soner Ak, yaşamını kaybeden 43 arkadaşımızdan birisi, bir fotoğraf gibi görünüyor ama eşi var, annesi var, çocukları var. Bu arkadaşlarımız bir faciada yaşamlarını kaybetmediler, bu arkadaşlarımız bir iş cinayetine kurban gittiler. Bu, yalnızca benim fikrim değil; aynı zamanda iş güvenliği ve eğitim tatbikatlarının eksikliği, havalandırma ve metan drenajı eksikliği, üretim baskısını ortaya koyan resmî raporlarda da kanıtlanmıştır. Peki, 14 Ekim 2022 tarihinde meydana gelen bu faciadan sekiz yıl evvel Soma'da biz 301 çocuğumuzu kaybetmemiş miydik? Eğer Soma'dan ders alsaydık Amasra olmazdı, bugün de Amasra'dan ders aldığımızı düşünmüyorum. O yerin metrelerce altında geçimini sağlamaya çalışan ve kara kömüre kazma sallayan madenci kardeşlerimize selam olsun. Sağlıkla, huzurla yaşamlarına devam etmelerini ve evlerine ekmek parası götürmelerini diliyorum.

Evet, bugün bir başka hususu daha vurgulamamız gerekiyor. Âdeta bir Trump şova sahne oldu İsrail Parlamentosu ve arkasından Mısır. Bakın, değerli arkadaşlar, Srebrenitsa'da 8.377 kardeşimiz katledilmişti. Bunları katledenler bulundu, Bosnalı Sırplar savaş suçlusu ilan edildi ve uluslararası mahkemelerde yargıldılar. Gazze'de 67 bin kardeşimiz katledildi. Peki, bu savaş suçlularına ne yapıldı? 67 bin insanı katleden savaş suçlularına ne yapıldı? İsrail Parlamentosunda, Trump'ın eşliğinde her biri teker teker ayağa kaldırılarak alkışlandı. Savaş suçlularının birbirlerini akladığı, birbirlerini alkışladığı bir platform gerçekleşti. Trump orada faşist Netanyahu'ya "Sen bir savaş kahramanısın. En iyi silahlarımı sana verdim, iyi iş çıkardın." dedi ve şunu da ekledi: "Artık biraz daha nazik olabilirsin Bibi çünkü artık savaşta değilsin bebeğim." Şimdi, siz Netanyahu Mısır'a gelmedi diye övünüyorsunuz öyle mi? Netanyahu'ya o silahları veren, arkasını sıvazlayan ve 67 bin insanın ölümünü aslında Netanyahu üzerinden sağlayan Trump'la iş birliği yapıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Trump size diyor ki: "Yakışıklı adam, sert adam..." Aslında 67 bin yurttaşımızın, Filistinli kardeşimizin kanı ellerindedir; bunun da altını çizmek isterim.

Değerli arkadaşlar, nihayetinde şunu söyleyeyim: Evet, bir Komisyon 14'üncü, 15'inci toplantısını yapıyor. Bu Komisyonun istikşafi görüşmelere dönüşmemesi lazım. Buradan herkese soruyorum: Bu Komisyonun marifetiyle olmadan biz burada kayyumu kaldıramaz mıyız? Yani OHAL döneminde çıkarılmış ve açıkça antidemokratik olan kayyum düzenlemesini ortadan kaldıramaz mıyız? Anayasa Mahkemesi kararlarına ve AİHM kararlarına uyamaz mıyız? Buna uyulmasının Anayasa talimatı olduğunun altını çizemez miyiz? Kent uzlaşısını bir suç olmaktan çıkaramaz mıyız? Bir taraftan süreç yürütüyorsun, bir taraftan kent uzlaşısını bir suç olarak ilan ediyorsun.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Görüşü ne olursa olsun, hasta mahpuslara yönelik Adli Tıbbın tıp bilimine aykırı raporlar vermesinin önüne geçemez miyiz? Elbette geçebiliriz fakat bunları yapmak yerine başka şeyler yapıyorsunuz.

Biraz evvel bir haber geldi. İstanbul Büyükşehir Belediye Başkan Vekilimiz Sevgili Nuri Aslan kardeşimize "görevi yaptırmamak için direnme" suçundan üç yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılması istemiyle bir soruşturma başlatılmış. Ekrem İmamoğlu'nu tutukladınız, Türkiye Belediyeler Birliğinde yerine gelen Zeydan Karalar'ı tutukladınız, Ekrem Başkanın avukatlarını tutukladınız, şimdi İBB'de Belediye Başkan Vekili seçtiğimiz Nuri Aslan'ı tutuklamaya kalkıyorsunuz; siz mi demokrasi getireceksiniz

bu memlekete? Her şeyi görüyoruz, her şeyi biliyoruz ve şunu söyleyeyim: Bu memlekete ve bu millete hesap vermekten kaçamayacaksınız.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Günaydın.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili Sayın Leyla Şahin Usta.

Buyurun.

42.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, Gazze'deki soykırımın 2'nci yılında ateşkesin gündeme gelmiş olmasına ve bu konuda aldıkları sorumluluklara, terörsüz Türkiye sürecine ilişkin açıklaması

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ben de Kıymetli Yüce Divanı ve milletvekillerimizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün Türkiye Büyük Millet Meclisinde hiç arzu etmediğimiz bir tartışmayla maalesef gündeme başladık. Tabii ki gündemlerimiz farklıydı. Ancak hiçbir milletvekilinin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık makamına, Başkan Vekilliği makamına böyle bir had bildirme usulünde olamayacağını özellikle söylemek istiyorum. Böyle bir usulü hiç görmedik, bundan sonra da umarım görmeyiz diye özellikle vurgulamak istiyorum. Türkiye Büyük Millet Meclisi bütün... Evet, Atatürk'ün bıraktığı bir makam, bir görevdesiniz şu anda ve bu görev size bu Meclis tarafından verilmiş bir görev. Şahsa olmasa bile makama ve şahsa da hassasiyetle davranılmalı ve konuşulması gerekir, bunu hiçbir milletvekilinin de unutmaması gerekir diye düşünüyorum.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - O oturanın da unutmaması lazım Leyla Hanım.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Biz -sadece bugün değil- Grup Başkan Vekilleri olarak hem Meclis Başkan Vekiline hem de Divan heyetine her zaman için üslubumuza dikkat ederek konuşmamız gerektiğini her seferinde hatırlatıyoruz. Burası Türkiye Büyük Millet Meclisi, milletin bize verdiği yetkiyi doğru kullanmakla en çok hepimiz sorumluyuz ve yükümlüyüz çünkü bu milletin verdiği yetkiyle burada oturuyoruz.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Senden öğreneceğiz!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - O yüzden, verilen yetkiyi de yanlış kullanmamak, işi hakarete dökmek, yanlış söylemlerle kavga hâline getirmemek, burayı siyasi polemiğin veya siyasi PR'ın yapılacağı bir yer hâline getirmemek gerekiyor; bu, herkesin sorumluluğu.

Terörsüz Türkiye sürecinin dışında kalıp sonra da "Biz neden yokuz?" diyerek, "Neden yapamıyoruz?" diyerek kendi hezeyanlarıyla burayı bir şov alanına çevirmelerine müsaade etmeyeceğimizi defaatle söylemek istiyorum.

HASAN TOKTAŞ (Bursa) - Çok ayıp ya! Yazıklar olsun size!

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) - "İyi ki yokuz." diyoruz.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Türkiye, sadece kendi sınırları içerisinde değil bölgesinde de bir terör devletinin kurulmaması için büyük bir çaba içerisinde. Orta Doğu'daki barışın sağlanması için...

YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Siz Komisyonunda şov yapmaya devam edin.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Evet, konuşacağım ve dinleyeceksiniz.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Doğru konuşacaksın ama doğruları!

YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Siz şov yapmaya devam edin Komisyonunda.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Doğruyu da konuşuyoruz.

BAŞKAN - Siz devam edin Sayın Usta.

Buyurun.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Bugün Türkiye, Orta Doğu'da barışın tesis edilmesi için çok önemli ve büyük bir adımın eşiğinde, bunu yapmak için de büyük bir çaba ve gayret içerisindeyiz; siyaset budur. Siyaset, ülkenin sorunlarını konuşabilmek, ülkenin meselelerine dair fikir üretmektir; birisine hakaret etmek, bir makama hakaret etmek değildir. Siyaset, ülkenin meselelerini her platformda savunmaktır, uluslararası sahada da savunmaktır, masada da savunmaktır.

Terör örgütü silah bırakmamışken "6'lı masada oturan kimdi?" diye Sayın Turhan Çömez'e de hatırlatmak isterim, kendi Genel Başkanlarıydı. O yüzden "Biz o masada hiç yoktuk." demekle kendi geçmişlerini bu milletin hafızasından silmeyecekler, bunu da hatırlatmak gerekir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, İYİ Parti sıralarından gürültüler)

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Ne diyorsun sen ya, ne diyorsun sen! Bilgisiz!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Bugün Türkiye bu kadar güçlü ve başarılı ise kararlı bir liderin sayesinde bugün buradayız.

HASAN TOKTAŞ (Bursa) - Size göre!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Evet, Gazze'de çok büyük bir soykırımın 2'nci yılında ateşkesin gündeme gelmiş olması ve ateşkesle ilgili bir masanın kurulması ve sahada da Türkiye'nin gözlemci olması, Türkiye'nin ve Sayın Cumhurbaşkanımız, Genel Başkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın üstün bir başarısıdır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bunu görmek istemeyenler görmez, takdir etmek istemeyenler takdir etmezler ama bu bir gerçektir. Kendileri işlerine geldiğinde Avrupa'ya gidip ülkesini şikâyet etmekten onur duyanların bugün Türkiye'nin Gazze konusundaki aldığı sorumluluğu anlamasını da açıkçası beklemiyoruz. Biz kaç yıldır -sadece 7 Ekimden beri değil yıllardır- Sayın Cumhurbaşkanımız da biz de Filistin halkının haklarını korumak için büyük bir mücadelenin içerisindeyiz, bu mücadeleden geri adım atmayacağız; bu mücadelede vardık, bugün de varız, yarın da var olacağız. Türkiye garantör ülke olarak Gazze'de Gazzelilerin ve Filistinlilerin hakkını savunmak için bulunacak ve bulunmaya da devam edecek. Bütün dünyaya burada yapılan soykırımı duyuran Türkiye olmuştur. "Türkiye" derken, bizden bahsederken bir millettten bahsediyorum, Türkiye Büyük Millet Meclisinden bahsediyorum; biz burada defalarca bir araya geldik, İsrail'i kınayan bildirileri yayınladık ve hepimiz imzaladık. Filistin'in Cumhurbaşkanı Abbas hiçbir parlamentoda konuşamazken geldi burada konuştu, hepimiz

dinledik. Bu başarı Türkiye'nin başarısıdır; bu başarıyı küçümsemek, bu başarıyı görmezlikten gelmek bu ülkenin vatandaşlarına ve milletine bir saygısızlıktır. Biz her zaman için Gazzelilerin ve Filistin'in yanında olmaya devam edeceğiz.

Evet, Türkiye güçlü bir ülke; bu başarıyı elde etmek için çok emek verdik, çok çaba verdik, şehitler verdik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Şehitlerimizin yakınları da gazilerimiz de bize emanettir. Biz her zaman için hiçbir evladımızın daha burnunun kanamaması için bir sürecin içerisindeyiz; bu süreci baltalamaya çalışanlar var, bozmaya çalışanlar var ama buna fırsat vermeyeceğiz, bunun için çaba sarf edenlere de müsaade etmeyeceğiz.

Terörsüz Türkiye hem Türkiye için hem bölgemiz için çok önemli bir adımdır. Bu konuda irade gösteren Sayın Cumhurbaşkanımıza ve Devlet Bahçeli'ye böyle bir irade gösterdikleri için bir kere daha teşekkür ediyoruz ve inanıyoruz ki Mecliste kurulan Komisyonla birlikte, buradan alınacak yasal düzenlemelerle birlikte doğru adımlar atılacak ve ülkemizin ve bölgemizin barışı için büyük bir güven ve huzur ortamı sağlanmış olacak.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Usta.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun.

43.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Muş Milletvekili Sezai Temelli ile Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Temelli mesleğimle ilgili bir yorum yaptınız, ona izninizle cevap vereceğim. Ben kırk küsur yıldır tıp mesleğinin içerisindeyim; dünyanın her yerinde her millettten, her cinsten, her farklı anlayıştan, her dinden insanı tedavi ettim, ömrümün sonuna kadar da tedavi etmeye devam edeceğim; DEM PARTİ'lileri de tedavi ettim, siz de biliyorsunuz. Dolayısıyla benim mesleğim üzerinden bir spekülasyon yaratmayın lütfen; ne mesleğime ne mesleki ahlakıma laf söyletmem, birincisi bu.

İkincisi: Sayın Grup Başkan Vekiliniz eğer şehitlerimize "ceset" dememiş olsaydı ben bu konuşmayı yapmazdım. Grup Başkan Vekiliniz çıkar "Ben aslında, Türk askerinin şehit olmasından, Türk polisinin şehit olmasından, alçak PKK terör örgütünün Türkleri şehit etmesinden rahatsızım, üzüntü duyuyorum." derse o zaman anlarım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bitireceğim.

BAŞKAN - Tamamlayın.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Çıkacaksınız Meclise, grubunuzun kürsüsünde "ceset" diyeceksiniz, sonra biz bunu eleştirdiğimiz zaman da kalkıp bize cevap vereceksiniz; önce Grup Başkan Vekiliniz bununla ilgili izahatını yapsın.

Öte yandan, Sayın Şahin, yirmi üç yıldır hangi adımları attınız bana bir özetler misiniz? Demokratik, hukuki, siyasi, askerî, diplomatik, istihbari, ekonomik hangi adımları attınız terörü bitirmek için?

ADEM ÇALKIN (Kars) - Allah'tan kork ya, terör mü kaldı ya!

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Şimdi diyorsunuz ki: "Hadi gelin, hadi gelin bitirelim bu işi." Siz eğer bugüne kadar terörü bitirmek için doğru düzgün adım atmış olsaydınız ve bizden destek istemiş olsaydınız biz bunu yapardık.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Siz kimsiniz pardon! Kimsiniz!

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Şimdi oturuyorsunuz, terör örgütüyle pazarlık yapıyorsunuz; 30 tane Keleş çanakta yakıldıktan sonra bir sürü dayatmaya, bir sürü pazarlığa "Evet." diyorsunuz.

Son bir şey daha söyleyeceğim; defalarca sorduk, cevap veremediniz: PYD/YPG terör ordusu, 100 bin kişilik terör ordusu Suriye'de silah bırakacak mı, bırakmayacak mı? Bunun cevabını verin, Parlamentonun huzurunda kayıt altına alın.

SALIHE AYDENİZ (Mardin) - Sana ne, sana ne! Suriye'nin bakanısın da haberimiz mi yok!

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Son birer sefer söz veriyorum, sonra gündeme geçeceğiz arkadaşlar.

Buyurun Sayın Temelli.

44.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bir kere, her şeyden önce, Sayın Çömez o denli bir öfkeye tutsak olmuş ki bizleri dinlemiyor, duymuyor; tutanaklar ortada, ne dediğimiz ortada. Biz sizin siyasetçi kimliğinizi eleştirdik, acılar üzerinden siyaset yapmanızı eleştirdik yoksa tıp etiğiyle ilgili, sizin hekimliğinizle ilgili bir şey söylemedik; tam tersine, bunun ne kadar önemli olduğunu, bu gözle baktığınızda meseleyi anlayabileceğinizi ifade ettik. Kaldı ki Grup Başkan Vekilimiz Sayın Gülüstan Kılıç Koçyiğit bu konuda açıklama yaptı, onu bile takip etmemişsiniz. Biraz önce Meclis Başkan Vekilimize yönelik hakaretimiz yaklaşımınızda da bunu gördük. Sayın Pervin Buldan, siyasetiyle, duruşuyla, barışa adanmış yaşamıyla aslında sizin hayal edemeyeceğiniz bir yolu yürüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Siz o yolu hayal edemediğiniz için, anlayamadığınız için tek sığındınız şey var, hakaret; tek sığındınız şey var, öfkeniz. Bu öfkeden arının, o tutanaklara bir bakın bakalım ne demişiz? O zaman anlayacaksınız. Tabii ki hekim olarak yardım ediyorsunuz ama yaptığınız işin aslını kaçırmayın. Burada mesele bir arada olmak, bir arada çözümleri üretmek. Bir karşıtlık, bir kamp aklıyla, bir ötekileştirme aklıyla, bir nefret söylemiyle nereye varacaksınız? Söylediğimizi anlamıyorsunuz, bir de kalkıyorsunuz, cevap verirken hani daha da beter bir yere kendinizi sürüklüyorsunuz. Ben sizin adınıza üzuldüm açıkçası.

BAŞKAN - Sayın Günaydın, buyurun.

45.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bir alışkanlık var tabii, laf arasında bir şey söylemeye gayret etmek. İkili bir anlayış. Neymiş? Cumhuriyet Halk Partisi memleketi yurt dışına şikâyet ediyormuş. Bunun gerekçesi ne? Brüksel'de miting yapmış. Biz Türkiye'de 60 tane miting yaptık, yurt dışında da miting yapıyoruz. Bir kere şunu bir düşünün: Sosyalist Enternasyonalin Başkanı aynı zamanda İspanya'nın Başbakanı ve Filistin'e karşı Filistin'de yapılan zalimliğe karşı çıkan ilk devlet İspanya oldu. Bu bizim birlikte yaptığımız iş birliği ve konuşmalarla gerçekleşti. İsrail Parlamentosunda faşistler ve sağcılar Netanyahu'yu ve Trump'ı ayakta alkışlarken 2 sosyal demokrat milletvekili "Allah belanızı versin." diyerek orayı terk etti. Hiç bunlardan ders almaz mısınız? Sumud Filosunda yol alan uluslararası dayanışmanın insanlarından, aktivistlerinden hiç utanmaz mısınız?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ayrıca, şunu söyleyeyim: Zamanında Avrupa İnsan Hakları mahkemesine Türkiye'yi şikâyet ettiğinizi bilmiyor muyuz? Yani şimdi bunu hiç görmemiş gibi, yapmamış gibi yapacaksın, buradan bize laf söylemeye çalışacaksın. Partinizin kapatılma sürecinde Avrupa'da kapı kapı dolaşmadınız mı? Bunların hepsini kaydetmedik mi?

Ha, bir de böyle çok ünlü ve omurgalı bir lidermiş. Ya, şu laflarınızı bir toparlayalım. "Binali Yıldırım'ı mı seçeceksiniz, Sisi'yi mi seçeceksiniz?" diyordunuz değil mi? Daha dün Mısır'da Sisi'yle el tokalaşmadınız mı? Ne anlatıyorsunuz siz? "Rus uçağını sen düşürdün." "Ben düşürdüm." laflarından sonra gidip de Rus televizyonunun canlı yayınında kapıda beklediniz mi? "Rahip Brunson'u bu memlekette kimse serbest bırakamaz bu can bu bedende olduktan sonra." demediniz mi? Dedikten sonra da Rahip Brunson kanatlanmadı mı? (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen Sayın Günaydın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - "İsveç'i, Finlandiya'yı NATO'ya almayacağız." dediniz, sonra koşa koşa ilk imzayı siz atmadınız mı? Birleşik Arap Emirlikleri'ni darbenin finansörü olarak ilan etmişsiniz, gidip Birleşik Arap Emirlikleri'nden para dilenmediniz mi? Kaşıkçı'yı burada erittiler, Suudi Arabistan'ın parasını almak için Kaşıkçı'nın dosyasını Suudi Arabistan'a göndermediniz mi? Yahu, daha ne sayayım! Dolayısıyla Cumhuriyet Halk Partisinin içeride sağlam, dışarıda uluslararası dayanışmayla olan yürüyüşünü hazmedeceksiniz ve buna saygı duyacaksınız.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Usta, buyurun.

46.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez ile İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Yirmi üç yıldır terörü bitirmek için ne yaptığımıza en iyi örnek şu: Tavsiye ederim, Gabar Dağı'na bir gidin, orada petrol kuyuları kuruldu, doğal gaz arama kuyularımız kuruldu ve keşifler yapıldı. Bunların hepsini yirmi üç yıldır AK PARTİ iktidarıyla biz yaptık. Terörün gezdiği dağlarda bugün...

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Onun için zam yapıyorsunuz, onun için Amerika kapılarında doğal gaz pazarlığı yapıyorsunuz. Madem doğal gazı buldunuz, ne işiniz var Amerika kapılarında, doğal gaz istiyorsunuz?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Onlar değil mesele; yirmi üç yıldır yaptığımızın ne olduğunu anlamayacak kadar dinlemekten bile âcizsiniz, bir dinleyin. Bir gidin görün bakalım yirmi üç yıldır ne yapmışız? Ayrıca...

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Amerika'da ne işiniz var? Trump'la doğal gaz pazarlığı yapıyorsunuz.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Doğal gaz pazarlığını doğal gazın satıldığı her ülkeyle yapıyoruz farkındaysanız ve nereden daha ucuza alınabilir diye bir piyasa araştırmasıyla yapıyor.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - 3 katı fiyatla alıyorsunuz, 3 katı!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Bildiğiniz işlerle ilgili konuşun da bilmediğiniz işleri bırakın, biz de işimizi yapalım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Hiç bilmediğiniz o kadar net ki, o kadar net ki bilmediğiniz, sadece elinizdeki notu okuyorsunuz.

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Şimdi, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi bir hukuk süreci olarak, dava süreciyle, hukuk süreciyle işletilmiş, Türkiye Cumhuriyeti'nin de resmî olarak tanıdığı bir kurumsal yapı, gidip oraya dava açmak ile Avrupa'da

Türkiye'nin düşmanı olduğu çok net bilinen Avrupa Parlamentosundaki -soy ismi Nardella'ydı galiba- Türkiye düşmanı bir milletvekilini kürsüye çıkarıp da konuşurmak çok farklı şeyler; elma ile armudu karıştırmayın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ya, elmayı armudu bilerseniz karıştıracaksınız da bilemiyorsunuz, sorun orada; bilsen karıştıracaksın yani.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Evet, AİHM'e gittim, dava açtım. Ha, bugün Genel Başkanınız grup toplantısında da konuşmuş; güya dava kazanılmış, tazminat alınmış. Davayı da kazanmadık ayrıca, o bir gerçek, orada da siyasi bir lobi döndüğü için, onu da biliyorsunuz.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - "Ben gider şikâyet ederim, sen gidemezsin." diyorsun yani.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Hayır, gidebilirsiniz, gidiyorsunuz da zaten, sizden de dava açanlar var, bu ülkenin pek çok vatandaşı Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine gidip dava açabiliyor; ondan bahsetmiyorum.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Neden bahsediyorsun?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Gidip, miting yapmak amacıyla Türkiye düşmanlarına söz verip Türkiye'yi yuhalatmak, Cumhurbaşkanını yuhalatmak ancak sizin yapabileceğiniz bir iş; ondan bahsediyorum.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Trump'la beraber iş tutmak ancak sizin yapabileceğiniz bir şey, Netanyahu'yla el sıkışmak sizin yapabileceğiniz bir şey.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - "Suud'dan paralar alındı." vesaire gibi iddialar var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Başkanım, tamamlayacağım.

BAŞKAN - Sayın Usta, lütfen tamamlayın.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Tamamlıyorum.

Uluslararası hukuk gereği, işlenen bir cinayetle ilgili bir araştırmanın nerede yapılacağına uluslararası hukuk karar verdiği için bu kararlar alınmıştır ama siz dönüp kendinize bakın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - İnanarak söylüyorsunuz değil mi bunu? Ya, benim topraklarımda cinayet işleniyor, "Uluslararası hukuk" öyle mi? Vay, vay, vay; yazık ya, insan böyle açıklamaz be! Yazık kardeşim, yazık!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Önce "boykot" dediniz, sonra gittiniz, bir kahve zinciriyle para karşılığında anlaştınız, boykot listesinden çıkardınız; bunları yapan sizsiniz, aklınız fikriniz böyle çalışıyor.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Tabii, tabii!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Ülkenin de böyle yönetildiğini zannediyorsunuz.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Parayı sen bilirsin, sen; sen bilirsin!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Ülke yönetmek sizin CHP'yi yönettiğiniz gibi değil; ülke yönetmek ciddi bir iştir, diplomasi gerektirir.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Boykot ettiğimiz her firma bize gelecek, her firma.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Dış ilişkilerde de uluslararası çalışmalarda da biraz yaptıklarımızı dinleyin, örnek almaya çalışın.

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Nesini örnek alacağız!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Memleketi biraz da biz mi batıralım!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Umarım, yüz yıllık CHP'yi bir an önce derler toparlar; bu kadar şaibenin, bu kadar kavganın, gürültünün içerisinde çıkarırsınız ve önünüze bakabilirsiniz diyorum.

Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Usta.

Sayın milletvekilleri, yerlerinden bir dakikalık söz için sisteme giren milletvekili arkadaşlarıma yerlerinden söz vereceğim ama hepsine değil arkadaşlar, ara ara söz vermeye çalışacağım çünkü çok sayıda sayın milletvekili sisteme girmiş, hepsine birden söz verirse çok zaman kaybı olacak. Dolayısıyla bir başlayalım ama ara ara, peyderpey herkese söz vereceğim; onu söyleyeyim.

Mahmut Dindar'dan başlayalım, sonra grup önerilerine geçeceğiz.

Buyurun.

47.- Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, Rojin Kabaiş'e ilişkin açıklaması

MAHMUT DİNDAR (Van) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Rojin Kabaiş, okul okumak için geldiği üniversitede ömrünün baharında yaşamını yitirdi. Bu süreçte açık ve ağır ihmaller zinciri var. Aileye geç bilgi verilmesi, kamera kayıtlarının yetersiz olması, arama çalışmalarının geç başlaması ve geç tamamlanması ağır ihmallerdir. Maalesef bunun için henüz hiç kimse hesap vermemiş ve soruşturma geçirmemiştir, vicdani ve hukuki sorumluluğu gereği kimse istifa etmemiştir. Öte yandan, henüz ATK süreci tamamlanmadan resmî mercilerin intihar ettiği yalanını yayması şüphe uyandırmıştır. Kamuoyuna yansıyan ATK raporu bir kere daha Rojin'in intihar etmediğini açığa çıkarmıştır. Ortada bir intihar yok, bir kadın cinayeti vardır. Tüm kadın cinayetleri gibi bu da politik bir konudur. DNA kayıtlarının hangi faillere ait olduğu açığa çıkarılmalıdır, failler yargılanmalıdır. Ailemiz ve kamuoyu adalet beklemektedir.

Teşekkürler Başkanım.

BAŞKAN - Peki, teşekkürler.

Sayın Elvan Işık Gezmiş, buyurun.

48.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Giresun'daki kahverengi kokarca istilasına ilişkin açıklaması

ELVAN IŞIK GEZMİŞ (Giresun) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Defalarca uyardığımız hâlde gerekli önlemler alınmadı, kahverengi kokarca fındığın başkenti Giresun'umuzu istila etti. Kokarca, bölgemizde fındık başta olmak üzere tüm tarım ürünlerinde ciddi zararlara sebep oldu. Tekrar söylüyoruz: Böyle giderse önümüzdeki sene fındık ve bölge tarımı büyük zarar görecektir. Halk sağlığı ciddi tehdit altındadır. Böcek istilasından dolayı vatandaşlarımız evlerinin kapısını, penceresini açamaz durumdadır. Eylül ortalarında yapılması gereken ilaçlama gecikmiştir. Böceklerin kışlamak için ev, ahır gibi kapalı alanlara girdiği şu günlerde rakım farkı gözetilmeksizin fındık üretimi yapan tüm bölgeye ilaçlama desteği verilmelidir. Tarım ve Orman Bakanlığı acil eylem planını yürürlüğe koymalıdır.

BAŞKAN - Sayın Metin İlhan...

49.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Kırşehir'de yapılması planlanan altın madeni projesine ilişkin açıklaması

METİN İLHAN (Kırşehir) - Teşekkür ederim Başkanım.

30 Ekimde Çevre, Şehircilik ve iklim Değişikliği Bakanlığında yapılacak olan İDK toplantısına Kırşehirli hemşehrilerimizi ve çevreye duyarlı tüm yurttaşlarımızı davet ediyoruz. Kırşehir'de yapılması planlanan altın madeni projesi doğamıza, tertemiz havamıza, kısıtlı su kaynaklarımıza, tarım alanlarımıza, hayvancılığımıza ve gelecek nesillerimizin yaşam hakkına açıkça zarar verecektir. Bu nedenle ÇED başvurusunun reddedilmesi için sesimizi birleştirmemiz, doğamıza ve yaşam alanlarımıza sahip çıkmamız hepimizin ortak sorumluluğudur. Gelin, birlik ve dayanışma içinde, doğamızın, toprağımızın ve suyumuzun yanında olduğumuzu yabancı şirketlerin yerli taşeronlarına gösterelim. Kırşehir'in ve Türkiye'nin geleceği için 30 Ekim Perşembe saat 10.00'da hep birlikte Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı önünde buluşalım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Dilan Kunt Ayan, buyurun.

50.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, Rojin Kabaiş'e ilişkin açıklaması

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi öğrencisi Rojin Kabaiş'in şüpheli ölümünün ardından bir yıl geçti. Van Valisinden Üniversite Rektörüne, Yurt Müdüründen Emniyete kadar Rojin'in ölümü intihar olarak gösterilmek istendi, cinayet ihtimali reddedildi. Başta acılı ailesi olmak üzere öğrenciler ve kadın örgütleri Rojin için adalet aramaya devam etti. ATK'nin açıkladığı rapora göre ise iki farklı erkek DNA'sı olduğu belirtildi. Bir yıl geçtikten sonra hazırlanan bu rapor, soruşturmanın etkin yürütülmediğini bir kez daha bizlere gösterdi. Rojin için adalet arayan herkesi selamlıyor ve bir kez daha bu Meclisten sesleniyoruz: Rojin'e ne oldu?

BAŞKAN - Sayın Murat Çan... Yok sanırım.

Sayın Utku Çakırözer... Yok.

Sayın Sırrı Sakik...

51.- Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik'in, Selim Sadak'a ilişkin açıklaması

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Sevgili arkadaşlar, hepinize merhaba.

Şu gördüğünüz fotoğraftaki arkadaşımız eski bir parlamenter, bir siyasetçi; buralarda oturdu, yerelde belediye başkanlığı yaptı, bu benim kırk yıllık mücadele arkadaşım Selim Sadak. Bu arkadaşımız sürgünde. Bu arkadaşımızla hücrede birlikte kaldık, bu arkadaşımızla birlikte cezaevinde kaldık, sonra sürgüne gitti. Bu sürgün bu Parlamantonun ayıbıdır, bu sürgün bu ülkenin ayıbıdır, bu sürgün bu ülkenin yüz karasıdır. Bir an önce bu kavgadan arınmalı ve bu sürgünde olan arkadaşlarımızın bir an önce geri dönmesi lazım. Ağır bir hastalıkla cebelleşiyor, şu anda durumu çok ağır; kendisine geçmiş olsun diyorum. Sürgünde olan herkese de selam ve sevgiler gönderiyorum.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

YENİ YOL Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VII.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- YENİ YOL Grubunun, Grup Başkan Vekili Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ ve 20 milletvekili tarafından, son beş yılda tarihi yüz yılı aşan eserler üzerinde yapılan restorasyonların incelenmesi, muhtemel zararların tespiti ve sorumluların belirlenmesi amacıyla 14/10/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Ekim 2025 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

14/10/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 14/10/2025 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Bülent Kaya
İstanbul
Grup Başkanı

Öneri:

Muğla Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Selçuk Özdağ ve 20 milletvekili tarafından, son beş yılda tarihi yüz yılı aşan eserler üzerinde yapılan restorasyonların incelenmesi, muhtemel zararların tespiti ve sorumluların belirlenmesi amacıyla 14/10/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergemizin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 14/10/2025 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere, YENİ YOL Partisi Grubu adına Sayın Selçuk Özdağ.

Buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; grup önerimiz üzerine söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ülkemiz, mevcut iktidarın yönetim anlayışı ve derinliksiz tarih, din, kültür ve sanat tasavvuru yüzünden Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine geçtiğimizden beri bir yıkımla yüz yüze kalmıştır. Daha önce defalarca ifade ettiğim gibi, bu iktidar yol verdiği sığınmacı ve kaçak istilasıyla ülkemizin demografik yapısını bozarak Anadolu'da kentsel dönüşüm ve rezerv yasalarıyla bu milleti mülksüzleştirme politikasını adım adım uygularken her konuda bu milletin değerlerine paslı hançer saplamayı da ihmal etmiyor. Güya iddia ettikleri imar ve yapılaşmadaki başarıları örnek verdikten sonra "Ama kültür ve sanatta hegemonyamızı kuramadık. Bu konuda maalesef yaya kaldık." derken ne anlatmak istediklerini elbette anlıyoruz ama biz onların derdinin ne olduğunu çok iyi biliyoruz. Mevcut iktidar bir konuda başarısız olduğunu söylüyorsa bunun anlamı "Biz bu konuda yeterince yıkıcı olamadık." manasını taşır çünkü bu kafadan sâdır olan hiçbir şeyin ülke ve millet yararına olmadığını çok tecrübe ettik maalesef. "Reklam arası" dedikleri, devletimizden rövans almak için aportta bekleyenlerin tarihimize, kültürümüze, dilimize, insani ve vicdani kazanımlarımıza, önderlerimize, hukukumuzla, emeklemeye başlayan demokrasimize fillerin züccaciye dükkânına daldığı gibi dalmayacağını düşünmek maalesef saflık olur. Zaten kendilerinin her fırsatta ifade ettikleri bu gerçeği biz söylediğimizde hemen garip bir savunmaya girişmeleri ne kadar sakil ise sözlerinin arkasında duramamaları da ayrı bir ilkesizlik olsa gerek. Hani her konuda destan yazıyorlar ya; yol, köprü, tünel inşa ediyorlar ya; yeni bir devlet kurduklarını, bu devletin banisinin de Sayın Recep Tayyip Erdoğan olduğunu söylüyorlar ya; işte -tırnak içinde- kurdukları bu yeni devlette eskiye ait beğenmedikleri ne varsa tarumar etmeye yemin etmiş gibi davranıyorlar. Güya tarihe ve kültüre pek bir duyarlı olduğunu söyleyen -yalan yanlış tarihî dizilerden biliyoruz- bu anlayış pek bir Osmanlıcı ama Osmanlı'dan kalma tarihî eserlere Sünger Bob görünümlü restorasyon yapmakta çok liyakatli!

Bu yıkım ve talandan, tarihî birçok yapının yanında son yıllarda özellikle tarihî camilerimizin de nasibini aldığını görüyoruz. Aslında son çeyrek asırdır bilinçli bir şekilde bu topraklardaki Türk kültürünü, sanatını ve folklorik değerlerini katleden bir istilayla karşı karşıyayız. "Restorasyon" adı altında -ki restorasyon sözcüğünün anlamı, kültürel hazinelerin korunması, geleceğe aktarılması ve tarihî yapıların harap olan bölümlerinin daha fazla tahrip olmasını önlemek amacıyla aslına uygun biçimde yenilenmesidir- ne yapıldığı ortadadır. Ancak ülkemizde tarihî eserlerin, özellikle camilerin restorasyonunda bu iktidarın özensizliğinden bahsetmek ise tek başına yeterli değildir. Bu, güpegündüz kasıtlı ve bilinçli şekilde gerçekleştirilen bir yıkım faaliyetidir yani "restorasyon" adı altında kültür ve sanat cinayeti işlenen bir süreci resmen dayatıyorlar.

Değerli milletvekilleri, esasen, ülkemiz insanlık tarihinin en zengin kültürel katmanlarına sahip coğrafyalarından birinde bulunmaktadır. Anadolu'nun her köşesi binlerce yıllık medeniyetlerin izlerini, estetik anlayışlarını, inançlarını ve sanatını barındırmaktadır. Bu birikim, yalnızca bizim değil bütün insanlığın ortak mirasıdır. Bu nedenle tarihî ve kültürel varlıklarımızın korunması Anayasa'da da yerini bulmuştur.

Mesela ciddi bir tartışma konusu olan son örnek Edirne Selimiye Camisi ve Külliyesi'nde planlanan restorasyon çalışmalarıdır. Mimar Sinan'ın "ustalık eserim" dediği ve 2011 yılında UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne alınan bu eşsiz yapının ana kubbesinde yer alan kalem işi süslemelerin ve hat yazılarının kazınarak değiştirilmesi yönündeki iddialar, tarihî mirasın korunması açısından bu iktidarın zihin kodlarının nasıl çalıştığının en somut göstergesidir. Gerekçede "16'ncı yüzyıl özgünlüğüne dönüş" gibi bir ifade, restorasyon mantığından varestede bilimsel, etik ve sanatsal sınırları aşan bir yaklaşımdır. Oysa koruma biliminin temel umdesi mevcut durumu geleceğe en az müdahaleyle aktarmaktır. Dolayısıyla tarihî bir eseri yeniden üretmek değil onu çağlar boyunca taşıdığı izleriyle birlikte korumak esastır. Son yıllarda ülkemizde yapılan çok sayıda restorasyon uygulamasında bu ilkelere aykırı örneklerin arttığı görülmektedir. Vaktim az olduğu için konunun teknik boyutlarına girmeyeceğim ama yukarıda da ifade ettiğim ve sosyal medyada mizah konusu olan Sünger Bob görseli restorasyonların da başta Mimar Sinan gibi bir dehaya ve tarihimize bir hakaret olduğunu hatırlatırım.

Mesela İzmit Orhan Camisi... Şimdi, bu eski hâli arkadaşlar, bu eski hâli. Görüyorsunuz değil mi bunu? Bu eski hâli, bu da yeni hâli. Bunu görüyorsunuz. Şimdi, bunu yapmak için akıldan bir noktada varestede olmak gerekiyor.

Değerli milletvekilleri, saymakla bitmeyecek o kadar çok ihanet örneği var ki ne söylesek kâfi gelmez.

Bitirmeden ifade etmem gereken bir konu da Selimiye Camisi'ne ilahi kelamı duymak için gittiğini söyleyen Heyet Başkan Yardımcısı Profesör Doktor Saadettin Ökten'in şu sözleri arkadaşlar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, lütfen tamamlayın.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Teşekkür ederim Başkanım.

Ne demiş sayın uzman: "İslam Medeniyeti noktasından bakıldığında bu tezyinatın teşekküllerle tarihe intikal ettirilmesi, onun yerine bizim Sinan camilerinde gördüğümüz ve üstatlarınca malum olan bir tezyinatın yapılması icap eder. Öncelikle, bizim için

orası Mescid-i Nebevi'nin Edirne'deki iz düşümüdür, tevhidin ve sünnetin sembolüdür; tevhide ve sünnete götürmeyen her türlü unsurun oradan edepli şekilde kaldırılması icap eder."

Şimdi, ben bu kişiye sormak istiyorum: Osmanlı'nın padişahları, mimarları, sanat üstatları bunları bilmiyor da siz mi biliyorsunuz? Yani siz Osmanlı'dan daha Osmanlı, o günkü Müslümanlardan daha mı Müslümansınız? Bu ne biçim bir tarih bilmezlik böyle? Söze geldi mi "Tarihe, Osmanlı'ya sahip çıkalım." ama iş icraata geldi mi "Onlar yanlış yaptı, biz doğrusunu yapıyoruz." Vallahi, eğer siz doğru bir şey yapacaksanız sadece bu işlerden elinizi ayağınızı çekin diyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Zamanım doldu ama Sayın Başkanım, buradan, bu kürsüden bana otuz saniye daha müsaade edin; tamam, mikrofonu açmayın ama kayıtlara geçsin.

BAŞKAN - Buyurun, buyurun, devam edin lütfen; tamamlayın.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Manisa'da Hafsa Sultan var. Kimdir Hafsa Sultan? Her yıl mesir şenlikleri yapıyoruz. Yavuz Sultan Selim Han'ın tek eşi. Öldü. "Mezarı nerede?" diye merak ettim milletvekili olduktan sonra, İstanbul'da olduğunu buldum; daha sonra Merkez Efendi'nin mezarının da orada olduğu buldum. "Bununla ilgili restorasyon çalışması yapalım." diyerek büyük gayretler sarf ettim Başbakan Yardımcısıyla beraber fakat dediler ki: "Yapamayız bu restorasyonu." "Niçin yapamayız?" "Çünkü aslına uygun bir resmin olması lazım." dediler. Aradık taradık, bulamadık. En son, tesadüfen, bir şahıs Alman Başkonsolosluğunda çalıştığını söyledi, oradaki resimler tarandı ve 1864 yılındaki, son deprem olduğundan önceki resmi bulundu; son fotoğraflar, fotoğraf makineleri çıktığı zaman. Aldık bunu götürdük ve aslına uygun, ona uygun bir şekilde yaptırdık arkadaşlar. 5 metre altında da Yavuz Sultan Selim Han'ın diğer kızının, Şah Sultan'ın mezarı çıktı, onu da restore ettirdik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Değerli arkadaşlar, bu restorasyon yapılırken, bugün Anıtlar Kurulu son hâlini merak ederken siz, Mimar Sinan'ın... Abdülmecit zamanında yapılmış olan restorasyona -depremden sonra- nasıl olur da "Biz bunu aykırı buluyoruz." dersiniz, "Sünnetinebeviye aykırı." diyebilirsiniz, "Sünnetiseniyyeye aykırı." diyebilirsiniz. Ya, yapmayın Allah aşkına ya! Son hâli neyse o şekilde restore edin ve gelecek kuşaklara da bu şekilde tahsis edin. Bu şekilde onlarca camimiz var, tarihî eserlerimiz var.

Son söz olarak şunu söylüyorum: Son yüz yıl içerisinde yapılmış olan yani 100 yaşında olan tüm eserlerin -son beş yıl içerisindeki- araştırılması için bir araştırma komisyonu kuralım ve araştıralım. Göreceksiniz tarihimizi ne kadar tahrip etmişler, 3 kuruş için, 5 kuruş para için, bunu görmüş olacağız. İnşallah "evet" oyu verirsiniz ve böylece tarihimiz de gelecek kuşaklara doğru bir şekilde takdim edilir diyor, saygılar sunuyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan. (YENİ YOL ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Özdağ.

İYİ Parti Grubu adına Sayın Mehmet Akalın.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MEHMET AKALIN (Edirne) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle çok önem arz eden bir araştırma önergesi olduğundan önergeyi desteklediğimizi belirtmek istiyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

Şimdi, ilk olarak şehrim Edirne'de yaşanan bir restorasyon çalışmasına değineceğim. Tüm insanlığın ortak mirası olan Mimar Sinan'ın "ustalık eserim" dediği Selimiye Camisi'nin restorasyonu hakkında değerlendirme yapmak istiyorum ancak bu değerlendirme yalnızca bir caminin taşına, çinisindeki hat yazısına dair değildir; bu değerlendirme, kültürel mirasımıza nasıl davrandığımızın, kamu kaynaklarını nasıl kullandığımızın, liyakat ve ehliyetle yönetilip yönetilmediğimizin bir aynası niteliğindedir. Selimiye Camisi'nde restorasyon öncesi projeler ile sahada yapılan uygulamalar arasında ciddi farklılıklar bulunduğu kamuoyunun bilgisindedir. Bu farklılıklar yalnızca teknik detaylarla sınırlı olmayıp doğrudan tarihimize, kimliğimize ve UNESCO Dünya Kültür Mirası'na kayıtlı bir eserin özgünlüğüne zarar verecek boyuttadır. Dört yüz elli yıllık orijinal hat yazılarının yerini günümüz hattatlarının imzalı eserleri alacak olursa bu artık bir restorasyon değil kültürel tahribat olacaktır. Hat sanatı konusunda dünya çapında kabul görmüş Ahmet Şemsettin Karahisari ekolünün izlerini silmeye kimin hakkı vardır? Şimdi, burada kim 16'ncı yüzyıldan bugüne ulaşan Hasan Çelebi'nin yazılarını "güncelleme" adı altında değiştirmeye kalkışabilir? Ve daha da vahimi ve en önemlisi, 3 kez bilim kurulu tarafından reddedilen bu projenin nasıl olup da yüksek kuruldan onay alabildiğidir. Bu ülkenin bilim insanları, sanat tarihçileri, hattatları ve restorasyon uzmanları bu projeye karşı uyarılarını yaparken hangi gerekçelerle bu sesler yok sayılmıştır? Grup Başkan Vekilimiz Sayın Buğra Kavuncu bundan tam otuz beş gün önce bu konuya ilişkin yazılı soru önergesi vermiştir ancak cevap alamamıştır.

Değerli milletvekilleri, görülmektedir ki liyakatsiz kadrolarla, denetimsiz uygulamalarla yürütülen restorasyon faaliyetleri sadece Selimiye Camisi'ni değil Türkiye'nin dört bir yanındaki kültürel miraslarımızı tehdit etmektedir. Bakın, şimdi ülkemizden size bazı restorasyon çalışmalarının görsellerini göstermek istiyorum: Birinci görselde Selimiye Camisi'ni görüyorsunuz, kubbesi sağ taraftaki orijinal hâlidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET AKALIN (Devamla) - Bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

MEHMET AKALIN (Devamla) - Diğer, sol taraftaki de yapılmak istenendir. Yine, Selimiye Camisi'nin orijinal hâli ve yapılmak istenen hâlini görüyorsunuz. Örnekler çok.

Çok önemli bir örnek: Bakın, İstanbul'da Süheyl Bey Camisi; orijinal hâlini görüyorsunuz ve restorasyondan sonraki hâlini görüyorsunuz, kubbesi bile yok edilmiş. Bunun gibi birçok örnek var elimde.

Bakın, bu, Marmara Üniversitesinde tarihî bir hamam, V. Murad'a tahsis edilen bir hamamdır ve orijinal hâli ve son yapılan restorasyon sonrası hâlini görüyorsunuz.

Evet, bu uygulamalar bize gösteriyor ki her fırsatta ecdadımızla övünenler iş ecdadın emanetine sahip çıkmaya gelince tarihî hafızamızı yaşatacak bir kültür politikası değil ne yazık ki rantı dayalı bir ihale politikası ortaya koymaktadır diyor, Genel Kurulu ve aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Sayın Mehmet Zeki İrmez.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA MEHMET ZEKİ İRMEZ (Şırnak) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Öncelikle, ekranları başında bizleri izleyen tüm Türkiye halklarını ve cezaevlerinde bulunan tüm siyasi tutsakları saygıyla selamlıyorum.

Şunu belirtmeliyim ki kültürel ve tarihî mirasların korunması, tarihî yapılara verilen önem ve değer siyasetin dışında bir konu değil tam da merkezinde yer alan bir meseledir. Zira bu değerlere yönelik yaklaşımlar ve uygulanan politikalar, mensubu olunan siyasal düşüncenin içinde geçmekte ve politik duruşu açıkça yansıtmaktadır.

Önergede özellikle örnek olarak sunulan Edirne Selimiye Camisi üzerinden tartışılan konu tekil bir örnek değildir; Türkiye'de pek çok tarihî ve kültürel yapı skandal niteliğindeki restorasyon çalışmalarıyla sık sık gündeme gelmektedir. Arama motorlarına "Türkiye, restorasyon, skandal" anahtar sözcüklerini yazdığınızda karşınıza sayısız örnek mutlaka çıkacaktır. Bunlardan yalnızca birkaçını burada hatırlatmak istiyorum: Özellikle, İstanbul Şile 'de çizgi film karakteri Sünger Bob'a benzetilen Ocaklı Ada Kalesi restorasyonu, geçmiş yıllarda Galata Kulesi'nde başlatılan restorasyon, Sümela Manastırı restorasyonunda projelere uyulmadığı iddiaları, dünyada eşi benzeri bulunmayan Diyarbakır Surlarının maalesef içler acısı hâli, ayrıca Hatay Arkeoloji Müzesinde yaşananlar ve elbette daha birçok restorasyon rezaleti. Bu yaşananlar artık hata olarak tanımlanamayacak bir noktadadır, zira durum yapısal bir soruna işaret etmektedir; alanında ehil olmayan yandaşlara ait şirketlere verilen ihaleler, denetim mekanizmalarının işletilmemesi ve esas olarak meselenin öneminin kavranmaması bu yapısal problemin temelini oluşturmaktadır. Şırnak'ta, memleketimde de birçok tarihî yapı ya yanlış restore edilmiştir ya birilerinin kullanımına sunulmuştur ya da hiç restore edilmemiştir. Özellikle Faki Teyran Medresesi bunun en çarpıcı örneklerinden biridir. Bir de iyi bildiğim diğer örnek ise Şırnak'ın Cizre ilçesinde bulunan tarihî Birca Belek surları; tarihi altı bin yıl öncesine dayanan bu yapının restorasyonunda kepeçler mi kullanılmadı, duvarları yıkılma tehlikesi mi geçirmedir, restorasyonu yandaşlara mı verilmedi; en dikkat çekici olanı ise Birca Belek'in AKP'lilerin hem kişisel hem de siyasi faaliyetlerini yürüttükleri bir ofis olarak kullanılmasıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun tamamlayın.

MEHMET ZEKİ İRMEZ (Devamla) - Kültür Bakanlığı bu ofisin boşaltılmasını her ne kadar talep etmiş olsa da bu talep yerine getirilmemiş, tarihî yapı candaşların kullanımına sunulmuştur. Kültür Bakanlığına verdiğimiz soru önergesinde Birca Belek'in işgaline karşı hangi adımların atılacağı ve yapının ne zaman boşaltılacağı yönündeki sorularımız cevapsız bırakılmıştır.

Sonuç olarak, kültür politikası bütünlüklü bir yaklaşımla ele alınmalıdır. Bir an önce hatalı restorasyonların durdurulması, sorumluların açığa çıkarılması ve bu alana gereken önemin verilmesi gerekmektedir diyerek Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın İsmet Güneşhan.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün sizlere, AKP iktidarı döneminde tarihî ve kültürel mirasımızın nasıl usulsüz ihaleler ve liyakatsiz ellerle tahrip edildiğini anlatmak istiyorum. Türkiye, Anadolu, bildiğiniz gibi değerli arkadaşlar, binlerce yıllık bir geçmişe sahip; Hititlerden Bizans'a, Selçuklulardan Osmanlı'ya uzanan çok katmanlı zengin bir kültüre sahibiz. Bu yapıların korunması yalnızca estetik değil aynı zamanda tarihsel, sosyolojik hatta ekonomik bir sorumluluktur ancak ne yazık ki son yirmi yılda, AKP iktidarında, bu mirasın korunması değil ranta açılması öncelik hâline gelmiştir. AKP iktidarı döneminde birçok restorasyon ihalesi şeffaf olmayan süreçlerle işin ehli olmayan firmalara verilmiştir, bu ihalelerde kamu yararından çok siyasi yakınlık ve çıkar ilişkileri ön plana çıkarılmıştır. Usulsüzlükler yalnızca ihalenin verilmiş aşamasında değil uygulama sürecinde de devam etmiştir. Örneğin, tarihî camilerde, hanlarda, medreselerde "restorasyon" adı altında yapılan uygulamalar çoğu zaman yapının özgün dokusunu bozmuş, tarihî özelliğini kaybettirmiştir. Özellikle orijinal taşların yerine beton dökülmüş, özgün motiflerin üstü sıvanmış, hat yazıları silinmiş, çiniler yerinden sökülüp yerine fabrikasyon seramikler konulmuştur.

Değerli arkadaşlar, işin en çarpıcı yanı bu uygulamaların büyük bir kısmının ehil olmayan, restorasyon tecrübesi olmayan firmalara verilmiş olmasıdır. Birçok kez ihale şartnamesine uygun olmayan firmalar çeşitli torpil mekanizmalarıyla devreye sokulmuş, sonuçta hem kamu zarara uğratılmış hem de kültürel miras telafisi mümkün olmayan bir şekilde zarar görmüştür. Bazı örneklerde ihale süreçleri adrese teslim hâle getirilmiş, ihaleye girecek diğer firmaların dışlanması ise teknik yeterlilik şartları keyfî olarak belirlenmiştir, denetim mekanizmaları ise devreye sokulmamış ya da göstermelik yapılmıştır. Peki, değerli arkadaşlar, bu neden önemli? Çünkü tarihî yapılar sadece bir taş yığını değildir; onlar bizim kimliğimizdir, onlar bizim kolektif hafızamızdır, onlar bizim yaşamışlıklarımızdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

İSMET GÜNEŞHAN (Devamla) - Bir medreseyi aslına uygun restore etmezseniz orada verilen eğitimi, bir caminin hatlarını bozarsanız o dönemin sanat anlayışını, bir hamamı beton kaplarsanız yaşam kültürünü yok edersiniz yani sadece bir yapıyı değil bir dönemi, bir halkı, bir hafızayı silmiş olursunuz.

Özetle, AKP döneminde "restorasyon" adı altında yapılan birçok uygulama bir yandan kamu kaynaklarının israfına, diğer yandan kültürel mirasımızın zarar görmesine neden olmuştur. Liyakatsiz kadrolar, denetimsiz süreçler ve rant odaklı anlayış Türkiye'nin tarihî zenginliğini tehdit eden ciddi bir soruna dönüşmüştür. Bu nedenle, tarihî ve kültürel mirasın korunması konusunda daha şeffaf, daha katılımcı ve bilimsel temellere dayanan bir anlayışa acilen ihtiyaç vardır. Kültür politikaları siyasi değil tarihsel sorumlulukla şekillendirilmelidir.

Yüce Meclisimizi tekrar saygıyla selamlıyorum. (CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Atay Uslu.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ATAY USLU (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Restorasyon konusu sosyal medya üzerinde de çokça konuşuluyor. İşin aslını öğrenmeden, sorgulamadan, fikir sahibi olunmadan, restorasyonla ve sanat tarihiyle uzaktan yakından ilgisi olmayan insanların çokça yazıp çizdiği bir konu hâline gelmiş.

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Allah Allah! Gözlerimiz görmüyor, duymuyoruz, bilmiyoruz; aşağılamaya bak!

ATAY USLU (Devamla) - Şunu ifade etmek istiyorum arkadaşlar: Restorasyon işi hem yapılması hem değerlendirilmesi teknik bir konudur; siyasetin alanı değildir, bilimsel bir alandır. Elbette herkesin fikri olacak, özgürce ifade edecek ancak uzman kurulların aylar süren çalışmalar sonunda verdiği kararları şöyle, gününbirlik, anlık cümlelerle değerlendirmek doğru değil. Ülkemizde restorasyonlar Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından yapılıyor. Eserlerimiz, zenginliklerimiz, kültürel hazinelerimiz koruma kurullarının, uzmanların, akademisyenlerin çalışmaları sonunda restore ediliyor. Kültür varlıklarını koruma kurulları var biliyorsunuz, bu kurullarda tescil kararları da veriliyor, imar planları da onaylanıyor; koruma imar planları, tarihî ve kültürel taşınmaz varlıkların yenilenerek korunması, yaşatılarak kullanılması için de yapılan projeler onaylanıyor. Buralarda arkeoloji, sanat tarihi, şehir plancısı ve mimarlardan oluşan heyetler var. Yine bir yüksek kurul var, yüksek kurulda da yine aynı uzmanlığa sahip akademisyenler, öğretim görevlileri var. Bunlar restorasyon süreçlerini Türkiye'de şekillendiriyor arkadaşlar. Bu çalışmalar uzmanlarınca bilimsel ve teknik olarak yapılıyor. Bazen bir yenilemeye karar veriliyor, bazen bir korumaya "conservation"a karar veriliyor, bazen bir tamamlamaya, bazen eksik olan bir kısmın yeni dönemin mimarisiyle tamamlanması konusunda bir karar veriliyor.

MEHMET AKALIN (Edirne) - Değiştiriyorsunuz ama.

ATAY USLU (Devamla) - Bakıyorsunuz, bir binada iki zıt mimari ortaya çıkabiliyor ama arkadaşlar, bunlar siyaset meselesi değil ki bunlar uzmanlık konusu, teknik konular. Siyasetçilerin "O taşı değil bu taşı, o tekniği değil bu tekniği kullan." demesi mümkün değil. Uzmanlar arasında farklı görüş ayrılıkları ortaya çıkabiliyor.

MEHMET AKALIN (Edirne) - Uzman olarak konuşmuyorum.

ATAY USLU (Devamla) - Sizin için söylemiyorum, ben genel olarak söylüyorum, üstünüze almayın.

Farklı görüşler ortaya çıkabiliyor uzmanlar arasında ama nihayetinde yaptığımız her iş uzmanların verdiği karar sonunda oluyor.

Kültür hazinesinin korunması, geleceğe aktarılması, tahrip olmasının engellenmesi, aslına uygun biçimde yenilenmesi önemli; koruma, kullanma dengesi önemli; fiziksel, statik olarak yapının ayakta kalması önemli; bu eserin kültürel ve estetik olarak korunması önemli ama bunların üstünde şunun farkındayız: Onları korumak sadece taşları onarmak değildir, köklerimize ve geleceğimize sahip çıkmaktır. Onları korumak, coğrafyamızın hafızasına, medeniyetimizin kodlarına sahip çıkmaktır; onlar geçmiş ile gelecek arasında bir köprüdür. Biz yirmi üç yıldır bu bilinçle çalışıyoruz. AK PARTİ olarak da muhteşem çalışmalar yaptık. Hepiniz biliyorsunuz, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü yaklaşık olarak 3 bin, Vakıflar Genel Müdürlüğümüz 6 binden fazla olmak üzere 10 bin eserin restorasyonunu bugüne kadar tamamladı arkadaşlar, yirmi üç yılda.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - İnşaatı restorasyon olarak sunuyorsun bize ya!

ATAY USLU (Devamla) - 10 bin eser...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

ATAY USLU (Devamla) - Tamamlıyorum Başkanım.

AK PARTİ olarak biz, ecdat yadigarı eserlere de sahip çıkıyoruz, Anadolu mirasını geleceğe taşımak için de çaba sarf ediyoruz. Yalnızca Anadolu'da değil Balkanlarda da yapıyoruz bunu, Orta Doğu'da da yapıyoruz, Asya'da da yapıyoruz.

Bakın, Türkiye'de birkaç tane çalışma yaptık. Kız Kulesi'yle ilgili çalışma yaptık, ikonik tarihî kule. Ne dediler biliyor musunuz? Kız Kulesi'nin bir şekilde çalınacağından bahsettiler, arkadaşlar. Eğer o Kız Kulesi restore edilmeseydi, bugün yıkılmış olabilirdi. Dedim ya iş bilmezlerin sözü bazen iş bilenlerin sözünü bastırıyor ne yazık ki bu konuda. Biz işimizi biliyoruz ve gereğini de yapıyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Galata Kulesi'nde de aynı tartışma ortaya çıktı, Galata Kulesi'ni de yaptık; Ayasofya'yı da hem cami hâline getirdi Recep Tayyip Erdoğan hem de restorasyon yaptı ve restorasyonlarına devam ediyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Deprem bölgesindeki eserleri de restore ediyoruz. Kaş Kalkan Lami Bey Camisi'ni de Süleyman Çavuş Camisi'ni de Patara'daki deniz fenerini de yapıyoruz, yetmiş yıl sonra Kaleköy Camisi'ni de orada ibadete açtık değerli arkadaşlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ATAY USLU (Devamla) - Antalya'nın her noktasında restorasyonlara devam ediyoruz.

Sonuç olarak şunu söylüyorum: Restorasyon konunun uzmanlarının imza attığı bir süreçtir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Özdağ, söz talebinde bulundu.

Buyurun.

Sonra oylamayı yapacağım.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

52.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Antalya Milletvekili Atay Uslu'nun YENİ YOL grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şimdi, arkadaşımız konuşurken "fikir sahibi olmadan" ifadesini kullandı ve de bazı satışmalarda bulundu. Biz kendilerine "Restorasyon çalışmaları yapmıyorsunuz." demiyoruz.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Ne diyorsun?

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - "Bu restorasyon çalışmalarında aslına uygun olarak yapılmayan işler var." diyoruz.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Biz yapmadıklarımızdan dolayı değil yaptıklarımızdan dolayı eleştiriliyoruz ya! Sen neden bahsediyorsun!

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Önce lütfen bizim ne söylediğimizi, grup önerimizin ne anlam ifade ettiğini anlayacaksınız, sonra cevap vereceksiniz.

ATAY USLU (Antalya) - Zaten ben de onu dedim, teknik bir konu.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - "Şunu yaptık, bunu yaptık." değil.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Hiç, yapmadığımızdan dolayı bizi eleştirdiniz mi? Hep yaptıklarımızdan dolayı eleştiriyorsunuz.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Adem Bey, arkadaş bir konuşmasını tamamlasın, söz alırsın, bırak tamamlasın.

BAŞKAN - Dinleyelim lütfen.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Adem Bey, biraz sonra söz istersiniz satışmadan. Başkan Vekili size izin verir, çıkar cevap verirsiniz. Niye o şekilde laf atıyorsunuz?

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Veririz Başkanım, sıkıntı yok.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Ben ne diyorum? Hakaret mi ediyorum size?

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Hayır, hayır, hakaretlik bir şey yok.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Yalan yanlış bir şey mi söylüyorum?

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Atay Bey de hakaret etmiyor. Atay Bey hakaret mi ediyor?

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Biz "Restorasyon yapmıyorsunuz." demiyoruz ki grup önerimizde, "Bu restorasyon çalışmalarında çok ciddi şekilde aslına uymayan işlemler yapılıyor. Bunlarla ilgili elimizde onlarca done var." diyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Bununla ilgili olarak bilim adamları da onlarca, yüzlerce kişi de kalktılar imza attılar. Gelin diyoruz, sizin söyledikleriniz doğruysa eğer bu yapılan tarihî eserlerde aslına uygun olmayan herhangi bir restorasyon yapılmamışsa o zaman size eyvallah diyeceğiz.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - 10 bin tane yer yapmışız; gidin, hepsine bakın; gelin, hangisinde hata yapmışız ortaya koyun, bulabilirsiniz tabii.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Araştırma önergesini kabul edin, "evet" oyu verin, araştıralım ve sizden de özür dileyelim, "Özür diliyoruz, hakikaten güzel işler yapmışsınız." diyelim.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - "Selimiye Camisi'ni de aslına uygun yapmışsınız." diyeceğiz, işte bu kadar. O nedenle lütfen "evet" oyu verin, hep beraber araştıralım.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Selçuk Ağabey, başka işler var, boş ver onları şimdi.

BAŞKAN - Sayın Özdağ, teşekkür ederiz.

Sayın milletvekilleri...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Usta, çok kısa lütfen.

Buyurun.

53.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, usule ilişkin açıklaması

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Başkanım, grup önerileriyle ilgili, hangi grup verdiyse, o gruptan grup kimi yetkilendirdiyse, kim konuşacaksa ilk o çıkıp konuşuyor değil mi? Sonra bütün siyasi partilerin milletvekilleri çıkıyor, konuyla ilgili görüşlerini bildiriyor, bizden de bir milletvekilimiz çıkıyor, öneriyle ilgili konuşuyor. Sonra tekrar başa dönüyoruz, bir daha, grup önerisini veren veya muhalefetten birileri tekrar söz alıp aynı şeyleri söylüyor; bu usul doğru değil, bunu yapmayalım lütfen. Her siyasi partinin grup önerileriyle ilgili konuşmacıları var, konuşmacılarını dinleyelim ve oylamamıza geçelim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Usta.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkanım, cevap vermem lazım.

BAŞKAN - Sayın Kaya, buyurun.

54.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkanım, herkes kürsüden dilediği şekilde önerge hakkında konuşabilir ama hatip satışma veya hakaret içeren cümleler kullandığı zaman buna cevap vermek her grubun hakkıdır, kendileri de bunu sık sık yapıyorlar zaten.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Satışma yok, hakaret yok, hatibimiz çok nazik bir insan.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Dolayısıyla kürsüye çıkan arkadaşın eline tutuşturulan kâğıdı okuma dışında bu konuda hangi uzmanlığı var da başkalarının uzmanlığını eleştiriyor?

Genel Kurula saygı sunuyorum.

BAŞKAN - Peki, teşekkür ederim.

Sayın milletvekilleri, önergeyi...

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Ya, seviyesizleşme Bülent!

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Terbiyesiz sensin Adem! Terbiyesiz olmasan buraya cevap vermezsin! Sen muhatabım değilsin ki ya, bırak o cevap versin! Her şeye maydanoz mu olacaksın? Bırak o cevap versin!

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Seviyesiz herif, adam gibi konuş be! Seviyesiz adamsın be!

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Terbiyesiz herif!

BAŞKAN - Sevgili arkadaşlar...

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

1.- YENİ YOL Grubunun, Grup Başkan Vekili Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ ve 20 milletvekili tarafından, son beş yılda tarihi yüz yılı aşan eserler üzerinde yapılan restorasyonların incelenmesi, muhtemel zararların tespiti ve sorumluların belirlenmesi amacıyla 14/10/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Ekim 2025 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, önergeyi oylarınıza sunuyorum... Kabul edenler...

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Karar yeter sayısı istiyorum efendim.

BAŞKAN - Karar yeter sayısı arayacağım.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - İhtilaf var efendim.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, 2 kâtip üye arasında ihtilaf olduğundan dolayı elektronik cihazla oylama yapacağım.

İki dakika süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, karar yeter sayısı yoktur.

Birleşime yarım saat ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.57

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 19.32

BAŞKAN: Başkan Vekili Pervin BULDAN

KÂTİP ÜYELER: Nurten YONTAR (Tekirdağ), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 6'ncı Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

YENİ YOL Partisi grup önerisinin oylamasında karar yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi öneriyi tekrar oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir, karar yeter sayısı vardır.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Başkanım, karar yeter sayısı yok içerde.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Yok karar yeter sayısı, yok.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Karar yeter sayısı yok.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, şimdi, yerlerinden birer dakikalık söz isteyen sayın milletvekillerinin bir kısmına söz vereceğim yine.

Sayın Ayça Taşkent...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

55.- Sakarya Milletvekili Ayça Taşkent'in, Gazze'deki soykırıma ilişkin açıklaması

AYÇA TAŞKENT (Sakarya) - Tam yedi yüz gün boyunca Gazze'ye bombalar yağdırıldı, on binlerce insan katledildi; bütün bir halk açlıkla, susuzlukla terbiye edilmeye çalışıldı. Bu süre içinde dün birbirlerini ağırlayanlar ve alkışlayanlar savaşı durdurmak için konuşmak dışında hiçbir şey yapmadılar. Peki, bu soykırım için İsrail'e bir yaptırım uygulanacak mı? Görünen o ki hayır. Filistin halkının acısı küresel sağ popülizmin oy malzemesi hâline getirildi. Dün Trump'ın İsrail parlamentosundaki konuşmasını dinleyen ülkemizdeki Trump'severler ne düşünüyor çok merak ediyorum. Dünya tarihinin utanç sayfalarına yazılan bu katliamın bir parçası olmak istemiyorsak Gazze'deki her bir çocuğun sesi olmalıyız, her bir nefesin sesi olmalıyız. Filistin özgür olana kadar biz susmayacağız.

BAŞKAN - Sayın Utku Çakırözer...

56.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, Gazeteci Hakan Tosun'a ve Elâzığ Günışığı Gazetesi sahibi Nafiz Koca'ya ilişkin açıklaması

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Türkiye'de gerçeğin peşinde koşan gazeteciler ya öldürülerek ya hapsedilerek susturuluyor. İşte, doğa katliamlarına, talana, ranta karşı yaptığı belgesel ve haberleriyle direnenlerin sesi olan gazeteci Hakan Tosun İstanbul'un göbeğinde saldırıya uğradı; kafasına aldığı darbe sonrası baygın bulundu, beyin kanaması geçirdiği ortaya çıktı ve maalesef yaşamını kaybetti. Ailesi kimlik tespiti yapılmadı diye geç müdahale edildiğini, kendilerine de haber verilmediğini söylüyor.

Bu sabah da Elâzığ Günışığı gazetesi sahibi Nafiz Koca silahlı saldırıya uğradı. Buradan sesleniyoruz: Gazetecilere saldırıları önlemenin tek yolu saldırıların aydınlatılması, faillerin cezalandırılmasıdır. Ve soruyoruz: Hakan Tosun neyin peşindeydi? Onu kim, neden öldürdü? Emniyet, Bakanlık bu konuda soruşturma başlattı mı? Bu vahşi cinayet çözülmeden Türkiye'de gazetecilere saldırılar bitmeyecektir, uyarıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Sibel Suiçmez...

57.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, Trabzon KTÜ Dış Hastanesinin yeni bina inşaatına ilişkin açıklaması

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Trabzon KTÜ Dış Hastanesi 2025 yılı bitmeden hizmete açılmalıdır. Dış Hekimliği Fakültesine bağlı yeni dış hastanesinin yüzde 90'ı bitirilmiş olmasına rağmen "Ödenek yok." denilerek tamamlanıp halka hizmet için açılmamaktadır. Dış hastanemiz bugün 120 ünite kapasiteyle hizmet vermektedir, bu nedenle vatandaşlarımız tel tedavisi, implant gibi işlemler için aylarca randevu beklemektedir. Yeni bir binanın devreye girmesiyle kapasite 250 üniteye çıkacak ve halkın mağduriyeti giderilecektir.

Hazine ve Maliye Bakanlığına, Sağlık Bakanlığına sesleniyorum: Müteahhit işi bitirmeye hazır, binanın yüzde 90'ı tamamlanmış, hizmete engel sadece ödenek. 180 milyon liralık ödenek acilen gönderilmeli, 2025 yılı bitmeden yeni KTÜ Dış Hastanesi hizmete açılmalıdır.

BAŞKAN - Sayın Adem Yıldırım...

58.- İstanbul Milletvekili Adem Yıldırım'ın, Cumhuriyet Halk Partisinin 12 Ekimde Brüksel'de yaptığı mitinge ilişkin açıklaması

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Teşekkürler Başkanım.

Cumhuriyet Halk Partisi 12 Ekimde Brüksel'de yaptığı mitingde Avrupalı milletvekili müsveddesi Nardella'yı kürsüye çıkararak Türkiye'nin iç işlerine karışan ifadeler kullandırmış ve Cumhurbaşkanımızın ismini zikrederek Batılı iş birlikçilere yuhalatmıştır. Tüm dünya Cumhurbaşkanımız olmadan barış ve ateşkes masalarına bile oturamazken Cumhurbaşkanımıza ve Türkiye Cumhuriyeti'ne yönelik Avrupalı parlamenter tarafından sarf edilen alçakça ifadeleri kendisine iade ediyor, ülkemizin iç işlerine dil uzatan bu hadsiz milletvekilini haddini bilmeye davet ediyorum.

CHP Genel Başkanı Sayın Özel'e "Ne zaman ülkeni yabancılara şikâyet etmekten vazgeçeceksin, ne zaman yerli ve millî olacaksın?" diye sormadan da geçemiyorum.

Teşekkürler Başkanım.

BAŞKAN - Sayın Gülcan Kış...

59.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, D400 Kara Yolu'na ilişkin açıklaması

GÜLCAN KIŞ (Mersin) - Sayın Başkan, Mersinli vatandaşlarımızın her gün kullandığı, kentimizin can damarı D400 Kara Yolu'nun vahim durumunu yıllardır söylüyoruz. Çok kere Mecliste dile getirdim, komisyonlarda tartıştık, önergeler verdik ama tablo değişmedi. Mersin D400 Kara Yolu kara kaza noktası olarak işaretlenmiş, insan hayatının riske dönüştüğü bir noktaya gelmiştir. Can kayıplarının yaşandığı, her gün binlerce aracın geçtiği bu güzergâhta trafik güvenliği yok, kavşaklar yetersiz, yollar bakımsız. D400'ün ıslahının yapılması bir sabır testi değildir, bir devlet görevidir. Bu görevi yerine getirmeyenler Mersin halkının vicdanında mahkûm olacaktır.

Mersin, Türkiye ekonomisine nefes aldırان bir kent olmasına rağmen yatırım sırası geldiğinde hep ötelenmektedir. D400 artık bir ulaşım sorunu değil yaşam mücadelesidir. Mersin halkı bir an önce çözüm beklemektedir. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Mehmet Güzelmansur...

60.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, Antakya'da depremde sonra yıkılan tarihî yapılara ilişkin açıklaması

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Antakya, Roma'nın, Bizans'ın izini, Osmanlı'nın ihtişamını aynı sokakta taşır; binlerce yıllık medeniyetlerin beşiği, uygarlığın kalbidir. Depremde sonra bu kalp kepçelerle söküldü. Depremde yıkılmayan, ayakta kalmayı başaran yüz elli yıllık taş evler gecenin karanlığında bir imaj uğruna yerle bir edildi. Sadece kültürümüz değil hafızamız da yok ediliyor. Antakya'nın ruhu Barudi'nin

duvarlarında, Asi kıyısındaki taşlarda, o dar sokaklarda saklıydı; şimdi o ruh kamyon kasalarında savruluyor. Bu bir temizlik değil kültürel bir cinayettir. Buradan iktidara sesleniyorum: Biz kültürüyle ayağa kalkmış bir Antakya istiyoruz. Kepçeleri Antakya'nın tarihî dokusundan çekin, bu vahşi operasyonları daha fazla tarihî yapı yok olmadan acilen durdurun.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Naci Şanlıtürk...

61.- Ordu Milletvekili Naci Şanlıtürk'ün, zirai dondan zarar gören üreticilerin mağduriyetine ilişkin açıklaması

NACİ ŞANLITÜRK (Ordu) - Teşekkür ediyorum.

Bu yıl yaşanan zirai don üreticilerimizi olumsuz etkilemiştir. Çiftçilerimizin bankalardan kullanmış olduğu zirai krediler faizsiz olarak bir yıl ertelenmelidir. Özellikle fındık üreticisi gibi yılda bir kez ürün alan ve ürettiği üründen başka hiçbir geliri olmayan üreticilerimize ek kredi verilmelidir. Ayrıca, TARSİM tarafından yüzde 100'ün altında hasar gören üreticilerimizin ödemeleri banka şubelerine yatırılmış, üreticinin günü geçen borcu olmamasına rağmen gelecek aylardaki ödeyeceği taksit bahane edilerek ilgili banka şubeleri hesaplara bloke koymuş ve on beş günden önce ödeme yapmamaktadır. Bu ödemeler geciktirilmeden ve blokede tutulduğu sürenin de yasal faiziyle birlikte üreticiye derhâl ödenmelidir. Zaten zor durumda olan üreticimizin banka uygulamalarıyla mağdur edilmesine izin verilmemelidir.

BAŞKAN - Sayın Nejla Demir...

62.- Ağrı Milletvekili Nejla Demir'in, hasta mahpus Turan Çubuk'a ilişkin açıklaması

NEJLA DEMİR (Ağrı) - Dördüncü evre kanser tedavisi gören ağır hasta mahpus Turan Çubuk'un cezasının infazı Ağrı 1. Ağır Ceza Mahkemesince ATK raporuna uygun şekilde ertelenmiştir ve şu an tedavisi dışarıda, Ağrı ilinde devam etmektedir. Ancak yeniden değerlendirme için ATK 11'inci İhtisas Kurulu, Turan Çubuk'un İstanbul'a götürülmesini talep etmektedir ancak hem yaşı hem ağır hastalığı nedeniyle il dışına çıkacak durumda değildir; kendisi aynı zamanda felçlidir ve desteksiz ev içinde dahi hareket edememektedir. Mahpusun yeniden cezaevine girmemesi için rapor alınması gerektiğinden ATK'nin Ağrı Hastanesindeki evraklar üzerinden karar vermesi için gerekli girişimlerde bulunulmalıdır, aksi durum kişiye ve aileye işkenceden başka bir şey değildir.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

2.- İYİ Parti Grubunun, Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın ve 19 milletvekili tarafından, biyolojik çeşitliliği tehdit eden, gıda güvenliğini riske atan ve tarımsal sürdürülebilirliğe büyük zarar veren kahverengi kokarca zararlısının ülke genelindeki etkilerinin tespiti, mevcut mücadele yöntemlerinin etkililiğinin bilimsel ölçütlerle değerlendirilmesi ve entegre bir çözüm stratejisinin geliştirilmesi amacıyla 8/10/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Ekim 2025 Salı günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, şimdi, İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

14/10/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 14/10/2025 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Turhan Çömez
Balıkesir
Grup Başkan Vekili

Öneri:

Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın ve 19 milletvekili tarafından, biyolojik çeşitliliği tehdit eden, gıda güvenliğini riske atan ve tarımsal sürdürülebilirliğe büyük zarar veren kahverengi kokarca zararlısının ülke genelindeki etkilerinin tespiti, mevcut mücadele yöntemlerinin etkililiğinin bilimsel ölçütlerle değerlendirilmesi ve entegre bir çözüm stratejisinin geliştirilmesi amacıyla 8/10/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 14/10/2025 Salı günkü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere, İYİ Parti Grubu adına Sayın Yavuz Aydın.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Değerli milletvekilleri, İYİ Parti Grubu olarak, Türkiye'nin ve Karadeniz'in baş belası olan kahverengi kokarca böceğinin ülke genelinde yol açtığı tarımı, ekolojik dengeyi ve toplumsal yaşamı tehdit eden etkilerinin araştırılması amacıyla vermiş olduğumuz araştırma önergesi hakkında söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, ilk kez 2017 yılında tespit edilen istilacı kahverengi kokarca böceği bugün birçok ilimize yayılmış durumdadır. Bu böcek artık yalnızca tarım ürünlerini değil, sosyal hayatı da tehdit etme noktasına gelmiştir. Evlerin duvarlarını, balkonları, okulları ve kamu binalarını istila eden bu canlı vatandaşlarımızın yaşam alanlarına, hatta ve hatta yatak odalarına kadar girmiştir. Seçim bölgem Trabzon başta olmak üzere Ordu, Giresun ve Karadeniz'in dört bir yanından her gün onlarca şikâyet, görüntü, video ve telefon almaktayım. Vatandaşlarımız çaresizdir, isyan etme noktasına gelmiştir. Şimdi, bu gördüğünüz kahverengi kokarca böceği, bir dişi bunun sezonda 3 bin yumurta bırakıyor ve günde 30 kilometre yol alabiliyor, böyle bir canlıyla karşı karşıyayız. Şimdi, bununla ilgili bir yıl önce, tam bir yıl önce, 8/10/2024 tarihinde bir araştırma önergesi vermişim ve geçen yıl da bu konuyu Meclisin gündemine getirdik fakat kürsüye çıkan AK PARTİ milletvekili mücadele ettiklerini, bilgilendirme toplantıları yaptıklarını, kamu spotu hazırladıklarını, afiş ve broşür dağıttıklarını ifade etti. Şimdi bir sezonda 3 bin yumurta bırakan, bir günde de 30 kilometre yol alan, sizin bu afiş ve broşürlerinizden, kamu spotunuzdan ve bilgilendirmelerinizden bihaber olmuş durumda yani onları izleyip göremediği için, broşürlerinizi de alıp okuyamadığı için bu kokarca böceği ne yazık ki üremeye devam etmektedir. Şimdi, ben konuşmamda ne demiştim; bu, Karadeniz Bölgesi'nin 2'nci pandemisi demiştim değerli milletvekilleri ve acilen zirai afet bölgesi ilan edilmesi gerekir demiştim. Bununla ilgili milletvekili olduğumuz andan itibaren 3 tane soru önergesi vermişim; 2023'te vermişim, 2024'te vermişim ve 2025 yılında vermişim. Bu soru önergelerime yine biraz önce bahsettiğim gibi "Mücadele edilmekte, afiş ve broşürler dağıtılmakta ve kamu spotu hazırlandı." diyerek kahverengi kokarca böceğiyle ilgili çalışma yaptıklarını ifade ettiler ama bu arkadaşlar, Tarım Bakanlığı düşünmüşler taşınmışlar "Bunu nasıl çözelim? İlkokul çocuklarına bunu toplatalım." diyerek bir kampanya hazırlamışlar. İşte burada belgesi. Bakın, bu canlıyı ilkokul çocuklarıyla buluşturmak için ve toplamak için bir kampanya. Ne diyor bu kampanyada? Diyor ki: "Biyoteknik, biyolojik ve kimyasal yöntemlerin tamamı kullanılarak mücadele edilmektedir." Bakın arkadaşlar, "Kimyasal yöntemlerle mücadele edilmektedir." diyor. "Mücadeleyi teşvik etmek amacıyla kahverengi kokarca toplama projesi başlatılmıştır." Kim için? Kime? İlkokul çocuklarına, dereceye giren... Hatta burada, şimdi onu göstereyim, böyle bir kampanya; bunu da görsel yapmışlar Tarım Bakanlığı'nda. Yani bunu çalışırken, bunun talimatını verirken, bunu hazırlarken, il müdürlüklerine gönderirken ya da il müdürlükleri bunu aldığı zaman "Ya, böyle bir şey olabilir mi..." Çocuklara bunu toplamak, burada yarış yaptırmak ve akabinde 1'inci gelen öğrencilere de bisiklet hediye etmek üzere bir kampanya başlatmışlar. Ne diyor? "Bil, tanı, topla, kazan!" Nerede? Ordu, Giresun ve Samsun illerinde 1'incilere bisiklet. Yarışmaya nasıl katılacak bu çocuklar? Bakın -şu çocuklara- bunu Ordu İl Müdürlüğü aynı zamanda sosyal medyasında da yayınlamış "Kahverengi kokarca topluyoruz, samuray arıcıyı üretiyoruz." diye. İl Müdürlüğümüzde uygulanan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YAVUZ AYDIN (Devamla) - Bitiriyorum.

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

YAVUZ AYDIN (Devamla) - 6 öğrenciye bisiklet hediye ettiklerini söylüyorlar ve Bakan İbrahim Yumaklı'yı da burada etiketliyorlar. Şimdi, çocukları toplamışlar okulun önüne, bu broşürü de ellerine vermişler ve bu çocuklara, yutulduğunda ölümcül olabilen, aynı zamanda dokunulduğunda da cilde ve göze zarar veren bu canlı ne yazık ki ilkokul çocuklarına kampanya yaparak toplatılmak istenmektedir. Bu bir skandaldır değerli arkadaşlar; bu, devlet ciddiyetinin iflasıdır; bu, aymazlıktır; bu, gafiliktir. Şimdi, bu benim araştırma önergemde söz alacak olan AK PARTİ milletvekili acaba bu kampanya için ne söyleyecek? Bu gaffeti ve ciddiyetsizliği milletimizin vicdanına havale ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YAVUZ AYDIN (Devamla) - Başta Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim Yumaklı olmak üzere, çocuklarımızı bu sorumsuzluğa ortak eden Millî Eğitim Bakanı Sayın Yusuf Tekin'i ve halk sağlığını korumakta sınıfta kalan Sağlık Bakanı Sayın Kemal Memişoğlu'nu derhâl istifaya davet ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

YENİ YOL Partisi Grubu adına Sayın Sadullah Kısacık.

Buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA SADULLAH KISACIK (Adana) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Karadeniz'in bereketli topraklarını, fındık dallarını ve çiftçimizin alın terini sessizce kuşatan büyük bir tehditle karşı karşıyayız. Görünüşte küçük olan kahverengi kokarca böceği etkisiyle tarımımızı, ihracatımızı ve gıda güvenliğini tehdit edecek kadar büyük bir tehlike hâline gelmiştir. Artık mesele sadece tarımsal bir zarar değil ülkemizin tarımını, ihracatını ve gıda güvenliğini sarsacak stratejik bir krize dönüşmektedir. 2017 yılında Gürcistan üzerinden ülkemize giren bu zararlı kısa sürede Karadeniz Bölgesi'ne yayılmış, başta dünya üretiminin yüzde 70'ten fazlasını üstlendiğimiz fındık olmak üzere meyve, sebze ve süs bitkilerini de tehdit eden büyük bir istilaya dönüşmüştür. Bugün vatandaşlarımız çatı aralarında ve evlerin kapalı alanlarında yuvalanan bu böceklerden şikâyet ederken çiftçimiz tarlasında, bahçesinde ürününün geleceği için derin bir endişe duymaktadır.

Değerli milletvekilleri, bu tehdidi, daha bugünkü kadar büyümemişken, tam iki yıl önce Tarım ve Orman Bakanlığına yazılı soru önergesiyle taşımıştık. O önergede sorulan sorular bugün hâlâ güncelliğini korumaktadır. Bu sorular: "Verim kaybına karşı acil eylem planı olacak mıdır? Şu ana kadar hangi tedbirler alındı? Bundan sonra ne yapılacaktır? Diğer ürünlere verdiği zararların bilimsel tespitleri var mıdır? Fındıktaki kayıpların telafisi nasıl sağlanacaktır?" Bu sorulara yanıt aradık, maalesef bulamadık. "Tedbir alın." dedik, "Acil eylem planı açıklayın." dedik, "Önlem alınmazsa fındıkta, tarımda çok büyük verim kaybı olacak." dedik ama ne yazık ki dinletemedik. Eğer bu zararlıya karşı bundan sonra vakit kaybetmeden kararlı ve kapsamlı bir mücadele yürütülmezse çok ciddi verim kayıplarıyla karşı karşıya kalacağımız aşikârdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

SADULLAH KISACIK (Devamla) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Bu da üreticimizin emeğini, tüketicimizin sofrasını, ülkemizin ekonomisini ve nihayetinde milletimizin geleceğini doğrudan etkileyecektir. Tam da böylesine hayati bir tablo ortadayken Tarım ve Orman Bakanlığının geçtiğimiz günlerde Ordu, Samsun ve

Giresun'da ilkokul öğrencilerini devreye sokarak kahverengi kokarca böceğini toplatmak için hediye yarışmaları başlatması krizi çözmek yerine derinleştiren, çocuklarımızı riske atan ve devlet ciddiyetiyle bağdaşmayan bir sorumsuzluk örneği olmuştur.

İşte, tam da bu nedenle çağrımızı nettir: Bu mesele artık ertelenecek, ötelenecek bir sorun değildir. Kahverengi kokarcayla mücadele Türkiye'nin gıda güvenliğinin stratejisinin en acil başlıklarından biri olarak ele alınmalı ve çok boyutlu bir mücadele planıyla kararlılıkla yürütülmelidir diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Sayın Nejla Demir.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA NEJLA DEMİR (Ağrı) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Partinin tarım alanında zararlı böceklerle ilgili verdiği önerge üzerine konuşacağım.

Öncelikle, Artvin'de tespit edilen "kahverengi kokarca" adlı zararlı böcekten söz etmek isterim. Bu istilacı tür son zamanlarda tüm Karadeniz illerine yayılmakta, fındıktan fasulyeye, mısıra kadar hemen hemen yetiştirilen her ürüne zarar vermektedir; zararları ve ekonomik kayıpları büyüktür. Elbette bu konuda acilen çalışma başlatılmalıdır ancak mesele yalnızca tek bir tür değildir ne yazık ki istilacı türlere her geçen gün yenileri ekleniyor ve eklenecek de çünkü ülkede yasal zemini hazırlanan ekokırım uygulamalarıyla doğamız her gün biraz daha tahrip ediliyor. İşte, bu ekolojik yıkıma neden olan rant odaklı politikalar ve sermaye yanlısı destek kararları bütün mücadelemize rağmen oy çokluğuyla Meclisten geçirildi. Bu kürsüden defalarca dile getirdik, bir kez daha tekrar etmekte fayda görüyorum: Adımbaşı açılan, açılmak istenen maden ocaklarıyla tertemiz akan dereler siyanür ve benzer kimyasallarla kirletiliyor, ormanlar yakılıp tahrip ediliyor, tarımda üretim daraltılıyor, doğadaki doğal besin zinciri avcılık ihaleleriyle bozuluyor. Tüm bu uygulamalar Türkiye halklarına yapılmış büyük bir ihanettir ne yazık ki. Bu yüzden biz bu meseleyi yalnızca bir zararlı istilası olarak değil aynı zamanda iklim krizinin, ekosistemin bozulmasının ve yıllardır uygulanan hatalı, eşitsiz tarım politikalarının bir sonucu olarak görüyoruz. Evet, Karadeniz'de çam kese böceklerine karşı çözüm arayışı olmalıdır ve önemlidir. Aynı zamanda, sorumluluğunuzu bir kez daha hatırlatmak isterim: Karadeniz'de böcek istilasına Meclis araştırması isterken öte yandan da Cudi'de, Gabar'da, Akbelen'de ormanların yakılıp yok edilmesine sessiz kalamazsınız; kalırsanız ne yazık ki doğa da "Nezakette değil bağıra bağıra sellerle, kuraklıkla, istilacı türlerle geri geldim." der.

Sayın milletvekilleri, bakın, tarım politikalarında aynı çifte standardı görüyoruz yine. Kürdistan'da rant uğruna maden sahaları açılırken tarım alanları tahrip ediliyor, üretici halk üretimden koparılıp ucuz iş gücüne dönüştürülüyor; biz bu sömürü düzeni değişsin, dönüşsün istiyoruz. Barış, ekoloji ve demokratik toplum mücadelesini birlikte yürüten bir anlayışla doğaya, insana ve emeğe saygılı politikaların hayata geçmesi için...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun tamamlayın.

NEJLA DEMİR (Devamla) - Teşekkürler.

...Meclis araştırma komisyonu kurulmasını destekliyoruz ama yalnızca bir bölgeye değil her bölgeye hassasiyet gösterelim çünkü doğa bir bütündür, soruna daha bütüncül yaklaşarak kalıcı çözümler geliştirelim. Cudi'de yanan ormanlar, Botan'da kuruyan topraklar, Kaz Dağları'nda yok edilen ekosistemler için de bir tedbir alalım, politika geliştirelim diyorum ve Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Mustafa Adıgüzel.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; ben bu böceğin anatomisini anlatmayacağım çünkü bu böceğin anatomisini arkadaşlar anlattı. Ben kokarcayla mücadelede Hükümetin anatomisini konuşacağım.

Şimdi, arkadaşlar, öncelikle Hükümeti bu konuyu ciddiye almaya davet ediyorum çünkü ciddiye almıyorlar. İki yıl önce bir "samuray arısı" denildi, samuray arısını saldırları bahçede kokarca zararı daha fazla görüldü. Geçen yıl da bir sülün kuşundan bahsedildi. Ordu iline sekiz yüz sülün salındı, Ordu'da 200 bin dönüm fındık bahçesi var yani doğal seleksiyonu, avcıları falan bırakın, sülünlerin tamamı yaşasa sülün başına 250 hektar fındık bahçesi var arkadaşlar. Yani bu iş Türkiye'de samurayın kahramanlık hikâyesinden bir Sülün Osman hikâyesine dönmüştür. (CHP sıralarından alkışlar) Bu işi ciddiye almıyorsunuz arkadaşlar. Acaba bu sene ne çıkacak diye beklerken bir baktık, efendim, neymiş? "Kokarcayı topla, bisikleti kap!" Sayın Bakan, sen hiç kokarca eline aldın mı veya hiç gördün mü merak ediyorum? Zannetmiyorum çünkü kokarca ile Sayın Bakanı ben tanıştırdım arkadaşlar. Bölgeye çağırdım, çağırdım, gelmedi; bu sefer bölgeden kokarcayı topladım, Tarım Bakanlığının önüne getirdim, dedim ki: "Sayın Bakan, seni çağırdık, gelmedin, kokarcayı biz sana getirdik. Biz uğraştık, beceremedik, al biraz da sen uğraş."

Şimdi, geçen yıl bütçe görüşmelerinde aynı konuyu konuştuğumda dedim ki: "Sayın Bakan, bunu sadece Karadeniz'in sorunu zannediyorsunuz ama güneye indi, İstanbul'da otel odasında gördüm, Ankara'ya geldi." Bana dedi ki: "Sayın Vekilim, onu Ankara'ya sen getirdin." Bakanlığın önüne getirdim ya. O yüzden diyorum ya sizi ciddiye davet ediyorum. Ben onu bir farkındalık olsun diye yapmıştım ama yeterince yapamamışım, farkına varamamışsınız; bir dahakine bölgeden çiftçilerle, traktörlerle, patpatlarla toplayacağım, o Bakanın önüne onu dökmeysem namerdim. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlarım, şimdi bu kokarcayla mücadele de sıra çocuklara kaldı. Vakıf ve cemaatlerle anlaşma yapıp çocuklara cami temizlettiniz, okul temizlettiniz, şimdi sıra bunu toplamaya geldi.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu öyle bir böcek ki bunu erişkinler tutamıyor, çocuklar tutacakmış; çocukların tutmasını, bunu toplamasını istiyorlar. Şimdi, uzmanlar diyor ki: Bunun sıvısı -bu ürttüğü zaman, tehlikede olduğu zaman bir sıvı salıyor- cilde değdiği zaman tahriş ediyor, üzerine bakteri eklendiği zaman enfeksiyon oluyor. Yine, alerjiden çocukları kaybedebilirsiniz, çok tehlikeli bir şeyden bahsediyoruz. Allah size akıl versin diyorum, yetişkinlerin dokunamadığı bir şeyi çocuklar toplayıp bisikleti kapacakmış.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Devamla) - Ben şimdi buradan bir teklifte bulunuyorum Sayın Bakana: Bu kokarcayı sen topla, gel bisikleti ben sana vereceğim çünkü milletle kafa buluyorsunuz; bu bisikletle gezersiniz açık havada, temiz hava, güneş, belki kendinize gelirsiniz. (CHP sıralarından alkışlar)

Tek sorun kokarca da değil arkadaşlar; zirai don oldu, eylül ayında kararname yayınlandı, bir buçuk aydır, hâlâ tek kuruş ödeme yapılmadı. Ta Şubat ayındaki zirai don için eylül oldu, ekim, kasım geldi, hâlâ ödeme yapmadınız ki zaten ÇKS kaydı olmayanlara ödeme de yapmıyorsunuz. ÇKS kaydı olacak, nasıl yapacak? 2B arazilerini tapuya geçirecek. 2B arazilerinin fiyatları, rayiç bedelleri şu anda şehir merkezindeki arsalardan bile pahalı. O yüzden, çiftçiye hiçbir şey vermediğiniz gibi çiftçiye zulüm etmeye devam ediyorsunuz.

Şimdi, bu şekilde, afaki, uyduruk projelerle iş yapacağınıza adam gibi çalışın, şu işi bitirelim.

Teşekkür ediyorum. (CHP, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Adem Korkmaz.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Sakın bir şey demeyin, vallahi Meclise getiririm! "Çok iyi mücadele ettik." demeyin, Meclise getiririm vallahi!

AK PARTİ GRUBU ADINA ADEM KORKMAZ (Burdur) - Sayın Başkan, çok kıymetli milletvekilleri; grubumuz adına, kahverengi kokarca zararlısına ilişkin grup önerisi münasebetiyle söz almış bulunuyorum. Heyetinizi ve Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Evet, son yıllarda dünyada ve ülkemizde tarımsal üretimi tehdit eden en önemli istilacı türlerden biri kahverengi kokarca. Ana vatanı Doğu Asya olan bu zararlının küresel ticaret yoluyla önce Amerika'ya, ardından da Avrupa'ya, 2017 yılında ise ülkemize girdiği tespit edilmiştir. 2023'e kadar ekonomik etkisi sınırlı olan, sosyal etkisi sınırlı olan bu tür, iklim koşullarının da etkisiyle bugün hem tarımsal üretimi hem de sosyal hayatı olumsuz etkileyen bir boyuta gelmiş. Bu bağlamda da devletimiz bu konuda gerekli önlemleri almıştır. Devletimizin aldığı, Hükûmetimizin aldığı önlemleri, Bakanlıklarımızın yaptığı çalışmaları anlatmayalım mı? Ne diyelim, anlatmayalım mı?

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Çünkü görüyoruz.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Anlat da biz de öğrenelim.

ADEM KORKMAZ (Devamla) - Hoş, anlatsak da her şeye bir karşılık veriyorsunuz. Programlar yapılsa, projeler yapılsa "Bu proje olur mu?" diye burada, ekranlarda millete bunu sunuyorsunuz.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Sonuca bakalım.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Kokarcalar orada duruyor, duruyor.

GÜLCAN KIŞ (Mersin) - Sonuçtan bak, sonuçtan.

YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Sayın Vekilim, Burdur'da var mı kokarca? Burdur'da kokarca var mı?

ADEM KORKMAZ (Devamla) - Bakın, 2023 yılında Kahverengi Kokarca Eylem Planı uygulanmaya başlanıyor. Eylem planı diyoruz, seferberlik diyoruz; "Nerede?" diyorsunuz.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Vallahi, evlerde, milletin yatak odasında o kokarcalar artık. "Eylem planı"ymış!

ADEM KORKMAZ (Devamla) - Bakın, 2024 yılında kahverengi kokarcaya karşı seferberlik ilan ediyoruz.

YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Bu mu projeniz? En büyük projeniz bu. En büyük projeniz ilkokul çocuklarına toplatmak mı? İlkokul çocuklarına toplatıyorsunuz.

ADEM KORKMAZ (Devamla) - Bakın, bir zararlıyla genel anlamda mücadele ettiğiniz zaman bir eylem planı hazırlarsınız.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Trabzon Milletvekiliniz orada, ona sorun.

ADEM KORKMAZ (Devamla) - Bu eylem planının ayakları vardır, özellikle pandemi döneminde de bunu bütün dünya gördü. Bunun önemli bir kısmı farkındalık ve bilinçlendirmedir. Zararlıyla mücadele ederken, biyolojik ve kimyasal önlemleri alırken bir taraftan da toplum refleksini oluşturmanız gerekiyor. Toplumun desteğini almadan asla yaygın bir yayılımı önleme şansınız yoktur, yapılan odur.

YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Ya, kokarca böceğiyle mücadele etmek için toplum sizden destek bekliyor.

ADEM KORKMAZ (Devamla) - Bakın, önlemlerden bahsedeyim: Eğitim ve farkındalık çalışmaları, biyolojik mücadelede 83 bin feromon tuzağı dağıtılmış, yeni bitki koruma ürünleri ruhsatlandırılmış ve piyasaya sürülmüş. 2024 yılında 207 bin, 2025 yılında zararlıyla mücadelede 1 milyondan fazla arı sahaya sürülmüş. Yine, Doğa Koruma ve Millî Parklar sülün desteğini, 2.350 adet sülünü mücadelede devreye sokmuş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Sayın Vekil, şuna cevap verir misiniz...

ADEM KORKMAZ (Devamla) - 1 milyondan fazla hane ilaçlanmış, şimdi ben bunu anlatmayayım mı?

GÜLCAN KIŞ (Mersin) - Anlat da sonu yok yani sonucu yok.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Araştıralım, önergeye "evet" deyin sadece.

YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Şunu çocuklara toplatmaya bir cevap verir misin?

BAŞKAN - Dinleyelim lütfen.

Buyurun, tamamlayın.

ADEM KORKMAZ (Devamla) - Tekrar anlatıyım mı, tekrar anlatayım mı?

YAVUZ AYDIN (Trabzon) - İlkokul çocuklarına bunu nasıl toplatıyorsunuz?

ADEM KORKMAZ (Devamla) - Bakın, bir mücadele yapılırken toplumsal boyutla beraber... Sadece çocuklar değil, broşürler dağıtılmış.

YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Burdur'da kokarca var mı?

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Başarısız olunmuş, önergeye "evet" deyin.

ADEM KORKMAZ (Devamla) - Sayın Vekil, diyorsunuz ki: "Broşürleri kokarcalar okuyamamış." Broşürler insanlar içindir. SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Ben size hediye edeceğim, Burdur'a götürürsünüz.

ADEM KORKMAZ (Devamla) - Belki bununla nasıl mücadele edileceği konusunda bir bilgi notunu alır okursunuz da siz de buna destek verirsiniz. Bu bir toplumsal mücadeleyle çözülebilir. Devlet burada her türlü önlemi alır, desteği verir, zirai mücadele yöntemlerini, biyolojik mücadele yöntemlerini alır, uygular ama yaygınlığı kırmamız için bu toplumsal farkındalık ve bilinç çalışmalarını yapmak zorundasınız.

YAVUZ AYDIN (Trabzon) - İlkokul çocuklarına mı toplatacaksınız?

GÜLCAN KIŞ (Mersin) - Ya, yapıldı, onu kimse inkâr etmiyor.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Sayın Vekilim, size getirelim de Burdur'a götürün.

YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Siz kendi çocuğunuza toplatır mısınız?

GÜLCAN KIŞ (Mersin) - Ya, inkâr edilmiyor ki onlar.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Böyle bitmez ama ya. Konuşmanızı yaptınız, oturun dinleyin ya!

ADEM KORKMAZ (Devamla) - Broşürlerle toplumu bilgilendirmek, kamu spotlarıyla toplumu bilgilendirmek devletin temel görevidir.

YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Sen kendi çocuğuna toplatır mısın?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ADEM KORKMAZ (Devamla) - Bunun için bu çalışmaları yapmaya Hükûmetimiz devam edecek ve çalışmalarımız da kaldığı yerden devam edecek inşallah. En kısa zamanda bu çalışmalar sonuçlanacaktır.

Hepinize saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Tabii, "inşallah"la "maşallah"la halledelim(!)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Şuna cevap verir misin... Bak, bir kelime edemedin....

ADEM KORKMAZ (Burdur) - Anlamamaya niyet etmişsiniz, size de broşür göndereyim.

YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Burdur'da kokarca var mı? Var mı Burdur'da kokarca?

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Sizin çocuklar toplansın.

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) - "Bizim çocuklar" "sizin çocuklar" mı var? Çocuklar herkesin çocukları.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Sayın milletvekilleri, sistemde bir dakikalık söz isteyen milletvekillerimiz var, 7 arkadaşımız var, hepsine birden söz vereceğim. Bundan sonra gelen söz taleplerini dikkate almayacağız, haberiniz olsun.

Sayın Mehmet Tahtasız...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

63.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Sağlık Bakanı Kemal Memişoğlu'na ve Hattuşa Boğazkale İlçe Devlet Hastanesine ilişkin açıklaması

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Sayın Başkan, Sağlık Bakanı Kemal Memişoğlu bugün Mecliste nöbetçiydi fakat kendisine maalesef ulaşamadık.

Sayın Bakan, yedi bin beş yüz yıllık tarihi olan, Hititlerin başkenti, ilk yazılı anlaşma olan Kadeş Barış Anlaşması'nın imzalandığı Hattuşa Boğazkale İlçe Devlet Hastanemizde -Çorum'un tüm ilçe hastanelerinde olduğu gibi- uzman doktor eksikliğimiz var. Turizm şehrinde sadece 1 uzman aile hekimi ve 3 pratisyen hekim var. Hastalarımız sürekli Sungurlu ve Çorum'a gitmek zorunda kalıyor. 3 katlı hastanemizde maalesef asansör arızalı, aylardır yapılmıyor. Hastanemizin rögarı tıkanmış, binanın bodrum katını kanalizasyon suyu basmış, ilçede vidanjör yok; pis koku ve mikrop hastanemizi sarmış durumda, gelen hastalarımızın sağlığını tehdit ediyor. Hastanemizin eksiklerinin bir an önce giderilmesi için Sağlık Bakanına Meclisten tekrar sesleniyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Mühip Kanko...

64.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko'nun, "kış dönemi vakıf okulu" adı altındaki etkinliklere ilişkin açıklaması

MÜHİP KANKO (Kocaeli) - Millî Eğitim Bakanlığına ayrılan 1 trilyon 452 milyar liralık dev bütçeye rağmen devlet okullarında öğrenciler hâlâ sabun, temizlik malzemesi hatta soba yakacağı bulmakta zorlanıyor. Buna karşın, TÜGVA gibi vakıflar "kış dönemi vakıf okulu" adı altında buz pateni, yüzme havuzu, 3D yazıcı ve gezilerle dolu etkinlikler düzenliyorlar. Peki, bu vakıf bu imkânları hangi kaynakla sağlıyor, bu kadar büyük bütçelere nasıl ulaşıyor ve hangi denetim mekanizmasıyla faaliyet yürütüyor? Devletin kendi okullarına 1 lira dahi bulmakta zorlandığı bu dönemde bu vakıfların böylesine geniş imkânlarla sahip olması toplumun her kesiminde haklı bir sorgulamayı beraberinde getiriyor. Kendisini âdeta millî eğitimin üzerinde konumlandıran ve çocuklara kendi ideolojik anlayışına göre yön vermeye çalışan bu yapıların amacı nedir? Unutulmamalıdır ki milletin vergileri ayrıcalıklı vakıflara, tarikatlara değil devletin kendi okullarına...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Yılmaz Hun...

65.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, ek öğretmen ataması talebine ilişkin açıklaması

YILMAZ HUN (İğdır) - Sayın Başkan, 2024 KPSS sonuçlarıyla yapılan öğretmen atamasında yalnızca 15 bin kadro açılmıştır, oysaki 100 bine yakın öğretmen açığı bulunmaktadır. Bu tablo, iktidarın eğitimi bir kamu hakkı olarak değil bir maliyet kalemi olarak gördüğünü açıkça göstermektedir. Eğitim emekçileri kadrolu istihdam beklerken iktidar bu açığı ek ders karşılığı çalışan güvencesiz ücretli öğretmenlerle kapatmaya çalışıyor. Bu, açık bir emek sömürsüdür; öğretmenleri güvencesizliğe, öğrencileri ise eşitsizliğe mahkûm eden bu politikardan derhâl vazgeçilmelidir. Buradan çağrımız nettir: Madem 100 bin öğretmen açığımız var, 2024 KPSS puanıyla bu yıl içinde ek bir atama yapılsın, ücretli öğretmenliğe son verilsin, eğitim emekçileri sömürülmesin ve artık nitelikli, ana dilinde, kamusal, laik ve bilimsel bir eğitim politikası hayata geçirilsin.

BAŞKAN - Sayın Murat Çan...

66.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, büyükşehirlerdeki küçük esnafın gerçek usul vergi sistemine geçirilmesine ilişkin açıklaması

MURAT ÇAN (Samsun) - Basit usul vergi sisteminin kaldırılarak büyük şehirlerdeki küçük esnafın gerçek usule geçirilmesi adaletle değil çaresizlikle açıklanabilir bir karardır. Zaten artan kira, akaryakıt ve girdi maliyetleri altında ezilen esnafımıza şimdi bir de ağır vergi yükü bindirilmektedir. 1 Ocakta yürürlüğe girecek düzenleme şoförü, taksicisi, minibüsçüsü, tamircisi, bakkalı, kasabı, berberiyile mahalle ekonomisinin bel kemiğini kırarak, binlerce işletmeyi kapanma noktasına getirecektir. Zira bu esnafımızın sırtındaki vergi yükü yeni uygulamayla birlikte yüzde 50-55 seviyesinde artacaktır. İktidar bütçe açığını dar gelirlinin, küçük esnafın sırtına yüklemekten artık vazgeçmelidir. Vergide adalet çok kazananın çok, az kazananın az vergi vermesiyle sağlanır, küçük esnafın gırtlığını sıkmakla değil.

BAŞKAN - Sayın Ali Kıratlı...

67.- Mersin Milletvekili Ali Kıratlı'nın, Mersin'de yapılan yatırımlara ve Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ALİ KIRATLI (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Mersin'imiz ulaştırmada, sağlıkta, her anlamda güneyin parlayan yıldızı. AK PARTİ iktidarları döneminde almış olduğu yatırımlarla gerçekten, Mersin pırıl pırıl parlıyor. Az önce Mersin Milletvekilimiz Sayın Kış'ın da ifade ettiği -büyük ihtimalle eksik bilgi olduğunu düşünüyorum, sayın vekilimiz bilseydi bu şekilde ifade etmezdi- D400 kara yolumuzun ilk etap ihalesinde serbest bölge ve cam sanayisi kavşakları arasındaki 10,7 kilometre yolun ihalesini yaptık, inşallah 2026 yılı yatırım programına alınıyor, Allah izin verirse de kazmayı vuruyoruz ama onun dışında, yine Mersinimizde "Yapılamaz." denilen Akdeniz Sahil Yolu'nu yüzde 90'ının üzerinde tamamlayarak 228 kilometrenin 204 kilometresini tamamladık. Yine, bununla beraber Çeşmeli-Kızkalesi yolu şu anda yüzde 80 seviyesine ulaştı, tamamlandı. Yine, Mersin-Adana-Gaziantep yüksek hızlı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Asu Kaya, son...

Buyurun.

68.- Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'nın, Rojin Kabaiş'e ilişkin açıklaması

ASU KAYA (Osmaniye) - Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Van'da şüpheli şekilde hayatını kaybeden Rojin Kabaiş'in bedeninde maalesef iki farklı erkek DNA'sı tespit edildi ve bu kritik bilgi aylardır ailesinden ve kamuoyundan gizlendi. Açıkça adaletin üssü kapatıldı, açıkça deliller karartıldı. Bugün Adalet Bakanının yanıtlaması istemiyle bir yazılı soru önergesi verdim ve buradan da soruyorum: Bu DNA bulguları neden karartıldı? Savcılığa ne zaman ulaştı? Neden tek bir kişi bile gözaltına alınmadı? Bu dosyayı kapatmaya çalışan kamu görevlileri hakkında neden işlem yapılmıyor? Kadınların şüpheli ölümlerini "intihar" diye kapatmak, delil karartmak, fail korumak artık bir devlet pratiği hâline mi geldi? Ama bu dava kapanmayacak, Rojin'in katilleri de katilleri saklayanlar da delilleri gizleyenler de yargılanacak. (CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Sezai Temelli ve Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit tarafından, cezaevlerindeki idare gözlem kurullarının infaz yakma kararlarının araştırılması amacıyla 14/10/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Ekim 2025 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu, 14/10/2025 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Sezai Temelli
Muş
Grup Başkan Vekili

Öneri:

14 Ekim 2025 tarihinde Muş Milletvekili Grup Başkan Vekili Sezai Temelli ve Kars Milletvekili Grup Başkan Vekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit tarafından, cezaevlerindeki idare gözlem kurullarının infaz yakma kararlarının araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan 14411 grup numaralı Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 14/10/2025 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Sayın Ali Bozan.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ALİ BOZAN (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Ne yazık ki bu akşam saatlerinde çok üzücü bir haber aldık, özgür basın geleneğinin değerli ismi ve cezaevlerinin sesi olan sevgili Hüseyin Aykol ağabeyimiz maalesef bir beyin kanaması geçirdi ve şu anda ameliyata alındı; kendisine acil şifalar diliyorum. Diren Hüseyin Ağabey diyorum, dualarımız sizinle diyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, bir ülkenin tüm cezaevlerinde hukuksuzluk ve adaletsizlik olur mu? Gerçekten oluyormuş. Cezaevlerini ziyaret ediyoruz, mahpusları dinliyoruz, idarelerle görüşüyoruz. Adalet Bakanı âdeta her bir cezaevini ayrı bir hukuksuzluk, ayrı bir keyfiyet yeri hâline getirmiş; her bir cezaevine sen şu hukuksuzluğu yerine getir, sen şu keyfiyeti yerine getir demiş ve kendine de bir isim vermiş, demiş ki: Ben de Türkiye hukuk devletidir deme Bakanım.

Cezaevlerinin en büyük sorunlarından bir tanesi idare ve gözlem kurulları. Bu kurullar şu anda infaz yakma avcısı olmuş. Kurulların tarihî saçmalıklarından birkaç tane örnek vereyim: Fazla su kullanmak, fazla kitap okumak, az kitap okumak, halay çekmek, arkadaşlarıyla selamlaşmak, ALES'e girmek, ALES'e girmemek, serzenişte bulunmak, şarkı söylemek, cezaevi imamıyla görüşmemek, üniversite bitirmemek, Kürtçe türkü söylemek, görüşçülerle selamlaşmak, fazla dilekçe vermek, kurum cezaevi personeline kayıtsız kalmak... İşte, bunlar mahpusların özgürlüklerinin keyfi olarak engellenmesinin sözüm ona gerekçeleri.

Dedim ya başta, hukuksuzlukları paylaştırmış. Bir cezaevine demiş ki: Sen bu cezaevinde fazla kitap okuyan bir mahpus olursa bu gerekçeyle o kişinin tahliyesini engelle. Başka bir cezaevine demiş ki: Bu cezaevinde az kitap okuyan bir mahpus olursa sen onun tahliyesini engelle. Yine aynı şekilde başka bir cezaevine demiş ki: ALES'e girmeyi suç say. Başka bir tanesine demiş ki: ALES'e girmemeyi suç say. Yani hukuksuzluğun, keyfiyetin de ortası yok; nereden tutsanız her yönüyle elinizde kalıyor.

Sevgili arkadaşlar, değerli milletvekilleri; bu ülkede şu anda tam 7 kez tahliyesi engellenen mahpus var. Hemen şu anda, yanı başımızda, Sincan Kadın Kapalı Cezaevi; 2021 yılından bu yana tahliyesi engellenmeyen tek bir siyasi mahpus yok. Artık ben hukuku, adaleti bir kenara bıraktım; vicdan diyorum, sadece birazcık vicdan. Ya, o koca, devasa Adalet Bakanlığı binasında vicdan sahibi tek bir kişi yok mu? Bu olanlara "Durl!" diyecek, bu zulme "Durl!" diyecek tek bir kişi yok mu? "Bu idare gözlem kurulları yanlış yapıyor, bunları kapatalım." diyecek tek bir kişi yok mu?

Size iki örnek daha vereyim, daha somutlaştırayım: Düzce T Tipi Kapalı Cezaevinde etkinlik olmadığı hâlde "Sen etkinliğe katılmadın." deyip mahpusun tahliyesi engelleniyor. Yine bu cezaevinde, bakın, bu cezaevinde -mahpusun ailesi uzakta, ekonomik nedenlerden dolayı cezaevine gelemiyor- diyor ki: Sen görüşe çıkmadın; bu nedenle, senin puanın düşük, senin tahliyenin engelliyorum. Buna aslında ne denir biliyor musunuz? Buna "hukuk sahtekârlığı" denir. Bu hukuk sahtekârlığı şeytanın bile aklına gelmez.

Değerli arkadaşlar, biraz sonra iktidar kanadından bir hatip gelecek, burada "hukuk" diyecek, "adalet" diyecek, "kanun" diyecek, "bağımsız mahkemeler" diyecek ve idare ve gözlem kurullarını savunacak, cezaevlerini savunacak. Şimdi, sizin o her yaptıklarını savunduğunuz cezaevlerinden size örnek vereyim. Elimde iki kitap var, Arafta Düet ve Dad; sevgili Selahattin Demirtaş'ın kitapları. Bu kitaplar bandrollü, Bakanlıktan izinli, her yerde satılan kitaplar. Bu kitaplar, Arafta Düet ve Dad kitapları kargoyla Suluca 1 No.lu Yüksek Güvenlikli Cezaevine gönderilmiş. Peki, sizin o "Her şeyi doğru yapıyor." dediğiniz, her şeyini savunduğunuz cezaevi idaresi ne yapmış biliyor musunuz? Cezaevi idaresi "Biz bu kitapları, Selahattin Demirtaş'ın bu kitaplarını cezaevine alırsak cezaevinin iç güvenliği, düzen ve disiplini bozulur." demiş. Sevgili arkadaşlar, sevgili Selahattin Demirtaş'ın bu kitapları cezaevine girdiğinde ancak orayı aydınlatır. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Bozuk olan sizin yarattığınız hukuk düzenidir. Ya, vallahi 2 tane kitapla cezaevinin düzeni, iç güvenliği bozuluyorsa vay o cezaevinin hâline, vay o Adalet Bakanlığının hâline!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ BOZAN (Devamla) - Peki, sevgili arkadaşlar...

BAŞKAN - Buyurun tamamlayın.

ALİ BOZAN (Devamla) - Tamamlayacağım Başkanım.

Peki, dedim ya "bağımsız mahkemeler" diyorsunuz. Sizin o "bağımsız" dediğiniz mahkemeler ne yapmış? Mahpus, infaz hâkimliğine itirazda bulunmuş. O "bağımsız" dediğiniz mahkeme demiş ki: "Karar doğrudur." Demiş ki: "Ya, hadi infaz hâkimi yanlış yapmış olabilir, ağır ceza mahkemesine gideyim." 3 hâkim, "bağımsız" dediğiniz 3 hâkim oturmuş, demiş ki: "Bu karar doğrudur." Alın size hukuk, alın size adalet, alın size bağımsız mahkeme! Hadi bakalım. Her zaman her sözünüzde diyorsunuz ya: "Uçuyoruz,

göçüyoruz." Hadi bakalım, bunların hepsine cevap verin. Şimdi, biraz sonra Harun Mertoğlu cevap verecek bunlara. Sizden ricam şu: Sadece sorduğum sorulara cevap verin, başka hiçbir şey söylemeyin.

Şuna cevap verin: Cezaevlerinde sağlığa erişimi engelleyen, insan onurunu ayaklar altına alan ağız içi arama hakkında ne düşünüyorsunuz? Sizin ya da bir yakınınızın başına gelse ne hissedersiniz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ BOZAN (Devamla) - Bir doktor ya da jandarma sizi kelepçeyle muayene etmek istese ne hissedersiniz, ne düşünürsünüz ya da bir cezaevinde içmek için, duş almak için, günlük ihtiyaçlarınızı karşılamak için sadece bir saat su verilse bu uygulamayı yapanlar için ne düşünürsünüz? Sizden ricam, aynı zamanda bir hukukçusunuz, lütfen bu sorulara cevap verin.

Tekrardan Genel Kurulu saygıyla sevgiyle selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

YENİ YOL Partisi Grubu adına Sayın Birol Aydın.

Buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA BİROL AYDIN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. DEM PARTİ Grubunun kamuoyunda infaz uzatma olarak bilinen durumla ilgili vermiş olduğu önerge üzerine grubumuz adına söz almış bulunuyorum.

Değerli arkadaşlar, kıymetli milletvekilleri; öncelikle bir ülkenin diğer tüm meselelerine bakabilmek ve sağlıklı neticeler elde edebilmek için adliye koridorlarına ve cezaevi koşullarına mercek tutmamız gerekir, zira buralar eğitim ve ekonomi başta olmak üzere, her alanla ilgili net tabloları ortaya çıkarır koyar. Özellikle son on-on beş yıldır Türkiye'de adalet kurumu ve buna bağlı olarak cezaevleri bir şekilde sürekli gündemde ve dikkat edin, yine son on-on beş yıldır ekonomi başta olmak üzere diğer tüm göstergeler de aşağıya doğru bir gösterge ortaya koymaktadır. Ne kadar ekmek o kadar köfte denir ya, aslında ne kadar adalet o kadar ekmek dememiz gerekiyor.

Değerli milletvekilleri, iktidarı devam ettirme matematiğine endekslenmiş adalet anlayışı olmaz, dönemlik adalet olmaz, kişilere ve birtakım gruplara özel adalet anlayışı olmaz, adalet üzerinden bilek güreşi ve siyasi ticaret yapmak olmaz, olmamalı. "Bizimkiler için adalet" anlayışından ülkemizi ve insanımızı kurtarmamız gerekiyor. Zira "bizimkiler için adalet" anlayışı ne bizimkiler olarak kabul edilenlere ne de öteki olarak varsayılanlara yarar; sadece ve sadece iktidarın hoyratlığını artırır, pekiştirir. Biz biliyoruz ki bu iktidarın dostluğu da düşmanlığı da kısa ömürlü.

Yine, aynı şekilde, suç ve suçlu tanımları da her dönem değişmektedir, değişmeye de devam edecektir. O nedenle, ortak çabamız herkes için adalet arayışı olmalıdır.

Son söz: Terörsüz Türkiye'nin de enflasyonsuz Türkiye'nin de ön koşulu adil Türkiye'dir diyor; bu vesileyle, infazda eşitlik ve hukukun üstünlüğü ilkelerini bir kez daha hatırlatıyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

İYİ Parti Grubu adına Sayın Hakan Şeref Olgun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HAKAN ŞEREF OLGUN (Afyonkarahisar) - Değerli milletvekilleri, cezaevlerinde adaletin en çok tartışıldığı ama en az konuşulan konu cezaevi idare ve gözlem kurulları. Kâğıt üstünde amaç güzel, hükümlülerin sadece cezasını çekmesi değil pişman olup topluma yeniden kazandırılması hedefleniyor. Kurul da bunun için kurulmuş; kim iyi hâlli, kim kurallara uymuş, bunlara bakıyor. 7242 sayılı Kanun'la yapılan değişikliklerle eskiden eleştirilen otomatik iyi hâl uygulaması kaldırıldı, yeni sistemde iyi hâl gerçekten gözlenip ölçülsün diye yeni kurallar getirildi. 2021'de yürürlüğe giren yönetmelikle de cezaevi gözlem merkezleri kuruldu ama sorun şu: Her yıl birkaç ayda bir yeni düzenleme geliyor; kimi düzenlemeler gerçekten isabetli. Örneğin, iyi hâlin otomatik değil gözleme dayalı olarak belirlenmesi doğru bir adımdı. Her yeni yönetmelik bir öncekini bozuyor, her gelen genelge ötekini değiştiriyor; ne hükümlü ne idare neye göre hareket edeceğini kestiremiyor, bütünlük yok, kapsamlı bir infaz yasası şart.

Ne zaman "adalet" denilse hemen işi kimliğe, siyasete, aidiyete bağlayanlara da birkaç şey söylemek istiyorum: Sanki bu ülkede haksızlık sadece siyasi hükümlülere yapıyormuş gibi anlatıyorlar. Yok öyle bir şey. Bu ülkenin her köşesinde, her görüşten insan aynı adaletsizliği yaşıyor. Ve açık söylüyorum: Bu ülkede adalet sistemindeki haksızlıkları, hukuksuzlukları en çok dile getiren biziz; yasaların eksiklerini, keyfi uygulamaları, insan onurunu zedeleyen her kararı cesaretle söylüyoruz ama siz "hukuk" deyince de "adalet" deyince de sadece kendi kimlik siyasetinizin dar çerçevesinden bakıyorsunuz. Mesela, hukuk mesleklerine giriş sınavı bugün on binlerce gencin önünde bir duvar gibi duruyor. Bu sınav, adil bir ölçme aracı olmaktan çıkmış, geleceği gasbeden bir eleme sistemine dönüşmüştür; sorular ölçmeye değil elemeye dayalıdır; alan bilgisini, hukuk nosyonunu değil, ezberi ölçmektedir. Ben bu konuda somut bir adım attım, Türkiye Büyük Millet Meclisine bir kanun teklifi verdim. Teklifimiz, bu sınavın yeniden düzenlenmesini, barajın düşürülmesini ve her hukuk mezununa staj yapma hakkı verilmesini öngörüyor. Buradan çağırımı yineliyorum: Bu teklif derhâl gündeme alınmalı, komisyonlarda bekletilmeden Genel Kurula getirilmelidir. Adaletin kapısında bekleyen hukuk fakültesi mezunlarının sesini duyalım, o kapıyı onlara kapatmayalım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

HAKAN ŞEREF OLGUN (Devamla) - Ve gelelim asıl meseleye: Burada, bu Gazi Mecliste "terör" dediğimizde, "bebek katili" dediğimizde yerinde duramayanlar, kusura bakmayın, tahammül edeceksiniz. Bu kürsü, bebek katillerine güzelleme yapılan bir kürsü değildir. Aynı zamanda, hoşunuza gitmeyen sözleri susturmak için parmak sallayacağınız yer de değildir ve hiç kimse, evet, hiç kimse makamını kullanarak bu kürsüden bize had bildiremez diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Turan Taşkın Özer. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA TURAN TAŞKIN ÖZER (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; "Bugün cezaevlerinde hak ihlalleri yaşanıyor." demek okyanusta bir damlayı tarif etmek gibi çünkü bugün cezaevleri âdeta eziyet evlerine dönmüş durumda. Dışarısı-içerisi ayrımı kalmayan ülkede muhalif olan her kesim her yerde tecrit altında ama bu eziyet evlerinde koşullar çok daha ağır. Bugün hapishanelerin toplam kapasitesi 300 bin, cezaevlerinde tutulanların sayısı 400 bin; tabii, siz bundan bihabersiniz. Yani,

kapasitenin çok üzerinde, insanlık dışı koşullarda mahkûmlar âdeta yaşam mücadelesi veriyorlar. Yatak bulamayan geceyi koridorlarda, dolap ve tuvalet önlerinde geçiriyor; sağlık hakkına ulaşamayan ilaçsız hastalıklarını atlatmaya çalışıyor. Haftada bir kapalı görüş hakkını kullanmak isteyenler görüş için verdiği isimlerin onayını aylarca bekliyorlar. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Anayasa devlete bu konuda açık bir sorumluluk yükler, mahpusları insan onuruna yakışır koşullarda tutmak. Anayasa Mahkemesi defalarca hüküm vermiş, "Yer olmaması nedeniyle mahpusların yerde yatması, kişi başına düşen yaşam alanının 3 metrekarenin altına düşmesi insan onurunu zedeleyen işkence ve kötü muamele yasağını ihlal eden ağır bir hak ihlalidir." diye karar vermiş ama gelin görün ki ülkenin eziyet evlerine dönen cezaevlerinde bu hükümlerin esamesi dahi okunmuyor. Bunlar yetmiyormuş gibi iktidar bir de kuyu tipi cezaevleri yaptı; havalandırma alanı yok, pencereler metal levhalarla kaplı, güneş ışığı yok; hücrede bile mahrem yok, kameralarla yirmi dört saat izlenen hücreler var. Kapılar elektronik sistemlerle açılıp kapanıyor, sistem arızalanırsa günde bir saat havalandırma hakkından bile mahrum kalınıyor. Bırakın sohbeti, binlerce insanın kaldığı cezaevlerinde insan dahi görmüyor mahkûmlar. Spor hakkı ayda bir defa, sağlık muayenesi sadece kelepçeli, kelepçe istemezseniz sağlık muayeneniz de yok; bunun adı kötülüktür, bunun adı açıkça işkencedir. (CHP sıralarından alkışlar)

Mesela, Avukat Mehmet Pehlivan, Çorlu kuyu tipi cezaevinde dört aydır tutsak; siz bir avukatı 12 metrekarelik bir alanda bu şekilde tutuyorsunuz.

YÜKSEL TAŞKIN (İzmir) - Ayıp ya, ayıp! Utanıyorum ya!

TURAN TAŞKIN ÖZER (Devamla) - Peki, suçu ne? Avukatlık yapmak. Bunu ben söylemiyorum, bunu sizin savcılarınız söylüyor, tutuklama istemiyle gönderildiği sulh ceza hâkimliğinin tutanağında bu açıkça yazıyor. Tutuklama gerekçesine "suç" diye yazılan her bir madde avukatlık faaliyeti.

Değerli vekiller, size başka bir ikiye bölme örneği vereyim ve konuşmamı bu şekilde bitirmiş olayım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

TURAN TAŞKIN ÖZER (Devamla) - Başkanım, tamamlıyorum.

Mecliste, biliyorsunuz, Millî Dayanışma, Kardeşlik ve Demokrasi Komisyonumuz var ve biliyorsunuz, ben de bu Komisyonun üyesiyim. Komisyonunda birkaç hafta önce "Türkiye uzlaşısı" adıyla sunumlar dinlenirken "kent uzlaşısı" adı altında iki yüzü aşkın gündür bizim cezaevlerinde tutuklu arkadaşlarımız var. Araştırmacı Mehmet Ali Çalışkan bunlardan birisi. Nerede tutuyorlar? İzmir'de kuyu tipi cezaevinde tutsak, 12 metrekare bir hücrede bir damla güneş ışığı dahi görmüyor. Mimari yapıları ve uygulanan rejim nedeniyle mahpusların dış dünyayla bağıni neredeyse tamamen koparan, insan onurunu zedeleyen, akıl sağlığını yitirmelerine yol açan, intihar etmelerine neden olan koşullara sahip bu yerlerde yapılmak isteneni biz çok iyi biliyoruz. Bunlar size dert olmaz ama bu eziyet evlerinde yaşanan hak ihlalleri bizim derdimizdir, bu yerleri kapatmak bizim görevimiz olacak.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Harun Mertoğlu.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA HARUN MERTOĞLU (Rize) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

DEM PARTİ'si grup önerisi verdi ama...

SALİHE AYDENİZ (Mardin) - DEM PARTİ, "si" yok, DEM PARTİ!

HARUN MERTOĞLU (Devamla) - ...Ali Bey sağ olsun "AK PARTİ milletvekili de gelecek..." dedi, ne konuşacağımıza da karar vermiş.

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Biliyoruz, tecrübeyle sabit.

HARUN MERTOĞLU (Devamla) - Biraz dinleseniz AK PARTİ döneminde yapılan, insan haklarında, hukuk devletinde yapılanları anlatmaya çalışacağız, anlamayacaksınız. Ben gündemime geçeyim en iyisi.

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Doğru; işkence, kötü muamele, ne desen var!

HARUN MERTOĞLU (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; DEM PARTİ'nin vermiş olduğu grup önerisinin üzerine söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Dünyadaki tüm infaz sistemleri, özellikle çağdaş infaz sistemleri, tutuklu ve hükümlülerin ceza infaz kurumuna gelmesine neden olan suçtan pişmanlık duymasını ve aynı suçu tekrar işlemeyeceğini esas alarak iyileşme kriterleri çerçevesinde tahliyeyi öne çekme mekanizmaları kurmuştur. Amaç, cezayı sadece yerine getirmek değil, hükümlüyü topluma yeniden kazandırmak ve sosyal hayata hazırlamaktır.

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Cezaevine giren, çıkarken suç makinesi olarak çıkıyor sayenizde.

HARUN MERTOĞLU (Devamla) - Ancak, burada önemli bir hususu vurgulamak gerekiyor. Şartlı tahliye bir hak değil hak edilmesi gereken bir durumdur.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Haktır.

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Hem de mutlak haktır.

HARUN MERTOĞLU (Devamla) - Yani şartlı tahliye ceza süresini otomatik olarak kısaltan bir işlem değildir. Hükümlünün ceza infaz kurumunda geçirdiği süre topluma uyum sağlaması, suçtan uzaklaşması ve kendini iyileştirmesi için bir süreçtir.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Aleviler imamla görüşmedi diye infazları yakılıyor.

HARUN MERTOĞLU (Devamla) - Ceza infaz kurumunda geçirilen süre aynı zamanda sosyal hayata hazırlanma ve iyileşme sürecidir. 7242 sayılı Kanun'la yapılan değişiklikler tam da bu anlayış doğrultusunda yapılmıştır. Bu düzenlemeyle amaçlanan erken tahliyenin otomatik olmaktan çıkarılması ve objektif koşullara bağlı iyileşme kriterlerinin net olarak ortaya konmasıdır.

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - 300 bin kişilik cezaevlerinde 415 bin kişi var, bunu biliyor musunuz?

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Sadece siyasilere uygulanıyor bu, adliler bırakılıyor. Biat etmeyecekler, ne yaparsanız yapın.

BAŞKAN - Lütfen dinleyelim.

HARUN MERTOĞLU (Devamla) - Hükümlünün cezaevi kurallarına uyumu, disiplin durumu, eğitimi ve rehabilitasyon programlarına katılımı, sosyal ve kültürel faaliyetlerdeki performansı gibi unsurlar sistemli bir biçimde değerlendirilmekte ve takip edilmektedir. Bu kriterleri taşımayan bir hükümlünün hak ettiğinden daha önce tahliye edilmemesi infazın uzatılması anlamına da gelmez, sadece erken tahliye edilmemesi anlamına gelir. Dolayısıyla araştırma önergesinde dile getirilen "infazların uzatıldığı" ifadesi teknik olarak doğru ifade değildir.

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Otuz yılın üzerine koyduğunuz her gün infaz uzatmadır. Hiç bir hukuk literatüründe, uluslararası hukukta otuz yıldan fazla hiçbir hükümlü cezaevinde tutulamaz; tutulursa bu infaz uzatmadır, bunun adı infaz uzatmadır.

HARUN MERTOĞLU (Devamla) - Buna ek olarak 7242 sayılı Kanun'la yapılan değişiklikler gereği yapılan tüm değerlendirme ve uygulamalar yargı denetimine tabidir. İnfaz hâkimliği ve ilgili mahkemeler, ulusal önleme mekanizması görevi gören TİHEK...

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - TİHEK kaç karar almış acaba 2025 yılına kadar?

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Nereyi denetliyorsunuz ya Allah aşkına? Millet yatak bulamıyor yatacak, yerde yatıyorlar açıkta.

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Şaka gibi ya!

HARUN MERTOĞLU (Devamla) - ...Kamu Denetçiliği gibi kurumlar cezaevlerini sürekli denetlemekte, hukuka aykırı bir durumun önüne geçmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun tamamlayın.

Arkadaşlar, dinleyin lütfen.

HARUN MERTOĞLU (Devamla) - Yargı denetimine tabi bir konuda keyfilikten söz etmek hukuki olarak bir karşılığı olmayan bir iddiadan ötesini ifade etmemektedir.

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Vallahi gülüyoruz artık ya, yemin ederim yazık günah ya!

HARUN MERTOĞLU (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; infaz sistemimizin hukuk devletinin tüm kuralları çerçevesinde işletildiğini ve erken tahliye süreçlerinin objektif kriterlere dayandırıldığını bir kez daha vurgulamak isteriz.

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Aklımızla dalga geçiyor. Vallahi aklımızla dalga geçiyorsunuz ya! Yazıktır, günahtır ya! Bu kadar toplumdan, olan bitenden uzaksınız ya!

HARUN MERTOĞLU (Devamla) - İdare ve gözlem kurullarını paralel mahkeme gibi davranmakla veya ideolojik kararlar almakla suçlamak kurul üyelerine ve onların sorumluluk bilinciyle yürüttükleri görevlere haksızlıktır diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Vallahi sizin yaptığınız haksızlıktır.

ALİ BOZAN (Mersin) - Harun Bey, sizi alkışlıyorum, beni yanıltmadınız(!) Beni yanıltmadınız, alkışlıyorum sizi, zerre yanıltmadım(!)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Temelli söz istiyor.

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

69.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Rize Milletvekili Harun Mertoğlu'nun DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Şimdi, sayın hatip konuşmasına başlarken hakaretimiz bir dille "Anlamıyorsunuz." dedi. Neyi anlamayacağız? Cezaevlerinde yaşanan bu vahim durumu siz hiç görmüyor musunuz, gözlemiyor musunuz? Çıkıp bize cezaevi el kitabı okur gibi metin okuyacağınıza birkaç tane cezaevi dolaşın, biraz da hukukçuluğunuzdan utanın da orada nasıl hukuk ihlalleri olduğunu gözlemleyin.

Teşekkür ederim. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

HARUN MERTOĞLU (Rize) - Ben çok cezaevi dolaştım, çok dolaştım.

BAŞKAN - Teşekkürler.

Sayın milletvekilleri...

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Yoklama istiyoruz Başkanım.

BAŞKAN - Yoklama talebi var.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Başkanım, bir söz talebim var ama... Sayın Başkanım...

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Söz talebi var, söz!

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Önce yoklama talebi için el kaldırıldı.

BAŞKAN - Sayın Günaydın, Sayın Kış, Sayın Ersever, Sayın Akbulut, Sayın Güneşhan, Sayın Akay, Sayın Özer, Sayın Dinçer, Sayın Güzelmansur, Sayın Genç, Sayın Işık Gezmiş, Sayın Tahtasız, Sayın Taşkent, Sayın Süllü, Sayın Çakırözer, Sayın Coşar, Sayın Kayışoğlu, Sayın Kavaf, Sayın Yanıkömeroğlu, Sayın Ertuğrul.

Şimdi yoklama için iki dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati:20.41

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 20.48

BAŞKAN: Başkan Vekili Pervin BULDAN

KÂTİP ÜYELER: Nurten YONTAR (Tekirdağ), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 6'ncı Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi grup önerisinin oylamasından önce istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, toplantı yeter sayısı yoktur.

Yapılan ikinci yoklamada da toplantı yeter sayısı bulunamadığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 15 Ekim 2025 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 20.51